OSMAN

SPJEVAGNE VITESCKO

GIVA GUNDULICHJA

VLASTELINA DUBROVACKOGA.

Osnanjegnem djellaa Gundulichjevieh, i sciivotom Osmanoviem priteceno, sdârscjagnima Pjevagnaa naresceno, Nadomjeregnima stvarji od Spjevaoza u kratko narecenieh, i Isgovaragnem rjecji tkomugodi sumracnieh sljedjeno.

****

RASDJELAK DRUGHI.

****

U DUBROVNIKU,

PO ANTUNU MARTEKINI.

1826.

Digitized by Google

Digitized by Google

OSMAN

PJEVAGNE SEDMO.

Morra Egea svaki obhodi
Otok, i sve Gârcke strane
Kiſlar Aga, ter odvodi
Od svud svjetle Dikle iſbrane:
K' Smederovu pàkse upravj,
Suncjaniza gdi boravj.

1.

Pri morru uprav Sârbskieh stranaa
U pârſcinah pusta ſcjala
Leſci Troja (1) ukopana
Od Gârckoga oghgna palla;

2.

Slavna Troja, kàjê svîme
Gneghda Istokom gospodila,
A sad ino niê, negh ime
Nakon sebe ostavila.

3.

Gdìsu miri, gdìsu Dvori?
Nîe ſlamegna od icesa:
Scto oghgnu osta, vrjeme oborj,
I pohara, i poplesa.

4.

Samo joscte ne dalece
Simeonte (2) rjeka sama
S' mallo vode jedva tece,
I ona usahla s' davnieh plamaa.

5.

A polak gne gora Ida (3)
U vidjegnu svômu ʃdârʃci
Uspomenu od Parida,
S' kôga ogagn Troju spârʃcj.

6.

Ah! kud plahi Mladce pôje,
Na kîlise put poteʃcj?
Kroʃ gorjegne neka tvoje
U pepelu Troja leʃci.

7.

O Mladosti beʃ raʃloga,
I raʃbora vigh' tko hodi,
Na scto plahos tvoja mnoga
Dovodìga, i navodi.

8.

Bjesce Daniza objavila
Jur svanutchje dana bjela,
I istekla zora milla
S' vjenzom rusaa oko cela;

9.

Kad ʃa brodit signe morre
S' Djevojcizam, kègâ slîde,
Kiʃlar Aga u istok zore
Na korabglju ʃlatnu uʃide.

10.

(*) Scglje od tole na sve strane,
Dàse otok svaki obhodi,
S' druſiem plavim Zàrnze uſdane,
A on uprav morre brodi.

11.

Gleda k' stranam sjevernîme
Tjesna morra val na bliſu,
Kômu Ele (4) pòda ime
Kad na occiu ſghinu Friſu;

12.

I kojemu josc gnekada
Posluh ucj (5) Xerse smioni,
Vàrh gnegovieh pjenaa kada
Most veliki on naslonj.

13.

Ah! nesvjesna oholasti
Kùdse njesi ti prostàrla!
Dali szjenisc tvojom vlasti
Sàrſcbe ukrotit morra vàrla?

14.

Vàrla morra, kî Gradove,
I Kragljevstva zjela ſcdere
Kada skoci na valove,
I iſide iſ svê mjerre.

15.

Leandro (6) mladaz ſatravgljeni
Ghiſdav mimo sve ostale
Sljedech' svê Vil' ſrak gljubjeni
Gneghda plova ove vale.

16.

Nu sàrditi val ʃaklopj
Gnegove occi plahom sillom,
U sred puta kàdga utopj
Prjekom vlasti, i nemillom.

17.

Onse molit ʃa slobodu
Vjetru, i morru tad ne kratj,
Da prinesu u pohodu,
A utopèga u ʃavrati.

18.

Alli u scto molit uʃê
Ghgnjevno morre, vjetre plahe,
Proljevajuch' groʃne suʃʃe,
Podirajuch' ceste uʃdahe;

19.

S' uʃdasim-mu vjetar vechi,
A s' suʃami morre uʃrastj;
Tìm on isctuch' smàrti utechi,
Sàmje srete svojom vlasti.

20.

Iʃa otoka od Teneda (7)
Zârnìse Aga u to iʃvaʃcja,
Kî skrj Gàrcke plavi, i nèda
Dàih Trojanska vidi straʃcja.

21.

Lemno, i Leʃbo (8) mimohodi,
I upravglja put na Scio (9),
Kî do skoro u slobodi
Sàmje sebi gospodio.

Digitized by Google

22.

Sceglje po otozieh na sve strane,
Djevojcize da iſbiraju
S' druſiem plavim Zàrnze uſdane,
A on brodi k' ſceglnom kraju.

23.

Na otok slaſi, u Grad ide,
Placcju Majke, Otzi bljede,
U scto nacin nach' ne vide,
Dàim Djeze ne odvede;

24.

Ter slòbodu iſgubjenu
Narizati svak pocigne,
Velech' : dali Zarskom pljenu
Raghjàtchjemo mi robigne?

25.

Ah! sve imagne nièli dosta,
Kèsè od nas ſa inich stjeza,
Teſcja silla da ne pòsta,
Od kènàmse grabe Djeza!

26.

O ſcjalosti placna svìma!
Vaj! nevoglje gdìsu ove!
Svoju istu jaoh! druſìma
Djezu raghjat ſa robove,

27.

I pun vaja, i pun smechje
Bit usigljen s' tescke sluſcbe
U porodùim cinit vechje,
Neghlj u smàrti place, i tuſcbe!

28.

(*) Moſceliſe s'hughje ſgode
Ghinut gorrom smârtim kojom,
Negh ſcivechi beſ slobode
Ne bit vogljan duscjom svojom?

29.

O slobodo sladka, i draga,
Iſvârsnòte vìk ne gljubi,
Ni poſnava tvôga blaga,
Tkòte ovako ne iſgubi.

30.

(*) Vodi iſ pljena turska silla
Djevojcizaa mnoſe iſbranu,
Od kìeh svaka ljepa, i milla
U svjetlìuse rodj Stanu.

31.

(*) Rodjazìih, i Rodize
Punni tuſcbe, placcja, i vaja
Skubech' vlase, gârdech' lize
Do samoga sljede kraja.

32.

(*) Udaraju s' tescke mukke
Po kraj ſcjala od svudie,
Put korabglje steruch' ruke,
Kàìm Porode sladke krie.

33.

(*) Sârze od smechje i od jada
Rasabràtse gnim' nemore,
Imajuſiim ſeegljet sada
Blaghe vjetre, mirno morre.

34.

(*) Ghgnjev, i millos svegh u sebi
Pamet vàrte, svjèsim viu,
Sctòbi htjelli, sctòli nebi
Da odlucit nèumiu.

35.

(*) Ne Gljubovzc, negh robigne
Szjene, dàchje Zaru biti:
Huda misò tìm pocigne
U sàrzièhse gnih buditi.

36.

(*) ſcele s' misli hude ove,
Da plah vjetar dme s' planinaa,
Da morre udre na valove,
I da proſcdrc svieh pucina.

37.

(*) Alli od ſceglje hude ovako
Bjeſci opet sàrze ureda,
I ako raſlogh hochje tako,
Millos brani, gljubav nèda.

38.

Zàrnìse Aga diſce iſ Scia,
I na ljevo ciėmse voſi
Samo, Andro, Ikaria (10),
I otozìmu stoje mnoſi.

39.

Slavni otozi, od kìch hvalaa
Sctèse punna pisma stara,
Sad neſnana mjesta ostalla
S' mallo staddaa odiſgara.

Digitized by Google

40.

Delo (11) svjetli, odkli svìtu
Dagna, i nochna svjetlos usta' (12),
Tamni diku glasovitu
Praſan otok, ſemglja pusta.

41.

Vârhu mjesta suha, i gola
Obiljeſcja Zârkve nije,
Na odvjete Boga Apolla
Gdi ighjasce vas svjet prie;

42.

Negh sceto na glas praſne jamme
Iſ pustosci k' svakom kraju
ſamnîvaju, i one same
Odgovore mukle daju.

43.

Meghju otozim k' ljevoj stràni,
Od kih Aga mnoſe ſamjera,
U dalèksù raspârscjani
Nasso (13), Paro (14), i Citera (15),

44.

Nasso, gdi svù Zârkvu imasce
Gneghda Bakko Bogh veseli:
Paro, odkle resiasce
Zârske Dvore mramor bjeli;

45.

I Citera, kâ od gljubavi
Ljepoj Majzi ime pòda;
Sad svèè u gârmu, i u travi
Stjegne obraslo u sred vodaa.

Digitized by Google

46.

(*) Paſſo (16), i Gnido (17) jur Boſcizi
Od ljeposti posvetchjeni,
A u otocnoj jedva slizi
Sad neplodni svìm kameni.

47.

Gdje stan puzim bji vrjednjeme,
Tuj sad Pastîr ovze svrachja;
Ah! koliko moſce vrjeme,
Kè s' godisctim sve privrachja!

48.

Sljedi, i obrachja Zârnaz vechje
Mimo Sciro (18) jedra bìla,
Gdi man krisce ſcenske odjechje
Domiscgljatom Gârku Akilla;

49.

Silna Akilla, kòm' svi puzi
Ime u slavnu cjusce glasu,
A gnegovi sad unuzzi
ſemglju teſcju, stadda pasu.

50.

Tako srechja svìm puſiva
U promjeni vjecnieh dobaa
Promjenivat svegh uſciva
Roba u Kraglja, Kraglja u Roba.

51.

Jedri Hadum, i ostaje
Na desnùmu Gora Sveta,
Od starieh Athos (19) kàjê
Bila u davna ſvana ljetta.

Digitized by Google

52.

Kon Olimpa (20) joscte gleda
Pelio (21), i Ossa (22) gdise iſmicju,
O koièhse pripovjeda,
Da u nebo vàrsim ticju.

53.

Bârda priklona, i visozi
Brieſìsu ovo svekoliko,
Glasoviti nu Pisôzi
Uspescèih na toliko.

54.

U pismieh uſrastîsce
Malle ovako stvari u sebi;
A velikèse iſgubisce,
Jer tkòchje od gnim' pisat nèbji.

55.

Rjẹcje, kòsè bjehu gljudi
Gorostasni (23) jur propeli
Pod oruſcjem u poſcjudi,
Dàbi nebo Jovu oteli.

56.

Oni od ovieh postavisce
Jednu vàrhu drughe goru,
Neka uſidu na najvisce
Od nebesaa strane goru,

57.

Alli Jove ſa stàrt gnima
Svìm nesvjesnu ovu misò,
Oghgnenitiem trjeskovima
Oncjàsìhje satarisô.

58.

Na veliko svacie smjegne
Osta u tomu iʃgled tada,
Tko visoko prèmse pegne,
Da niʃoko sasma pada.

59.

Nu docìme signe vale
Zârnaz brodi morra ovega,
Od gnegove druʃcbe ostale
Sve korabglje sretoscèga.

60.

Kê otoke nebrojene
Morra Egea proscle bjehu,
I jur k' gnemu put Atene (24)
Vrachjahùse u pospjehu.

61.

(*) U staroga luku Grada,
Kôga davgne slave rese,
S' gnima sviem ʃdruʃcen tada
Kiʃlar Aga uveʃèse.

62.

S' Djevojcizam na kraj side,
I u mallo opet danaa
Sve dârʃcjave on obide
Od raʃlizieh Gârckieh stranaa.

63.

Paʃech' mjesta oko sebe,
Gdi u stara bji vremena
Atena, Argo, Sparta, i Tebe (25),
I Korinto, i Micena,

64.

Sedam slavnieh Raſumnikaa (26)
Dârſcjave ove porodisce,
Od kìeh ufat nìe do vìka
Dohititi ſnagnem visce.

65.

Svako mjesto ovo pòda
Josc ſa vjecnu diku svoju
Mnoſc hrabrenieh Vojevodaa
Nedobitnieh svegh u boju.

66.

Od kriposti stare ostallo
Ni imena sad tu nije,
S' Gradovìmje ſnagne pallo,
I sva slava, kà bjì prie.

67.

O bjeguchje sasma vrjeme!
O nekrepka srechjo odvechje!
Tkoja stvàrse pod vascieme
Promjeniti sillam nechje?

68.

Ah! jesili ti, o slavna
Gàrcka ſemgljo ona Matti,
Plod cestiti kà od davna
Od raſuma dat ne kratj?

69.

Porodìli gneghda one
Ti mudarze glasovite,
Kjì nauke, i ſakone
Ostavisce plemenite?

Digitized by Google

70.

(*) Sinovìli tvôise glase
Viteʃi onji, i junazi,
Kjì Istok stavit vas pòdàse
S' malliem vojskam bjehu jazi?

71.

Tìlisi ona punna hvale,
Koja zjechja ʃnagna tvòga,
ʃvasce puke sve ostale,
Beʃ raʃbora, i rasloga?

72.

Ah! obaʃri sàdse nàte,
I nevoglno bitje paʃi,
Nevjerstvùsu starom' plate
Sadagni ovji tvì poraʃi.

73.

Eto vechje nigdje u tebi
Osobita niè Vladagna,
Sama ostajesc ti pod nebi
Beʃ oruʃcja, i beʃ ʃnagna.

74.

Poruscena u zârnillu
Vechi dio leʃcisc pusta,
Iʃgubila budduch' sillu
I od rukaa, i od ustaa.

75.

Slobodàse tvâ poniʃi,
Dobrotìje svako oteto,
ʃa vrat dârʃcite u veriʃi
Samosiglje Tursko kleto,

76.

Alli sva ʃla ova huda,
Koja târpisc suʃcgna tako,
Od Viscgnèsu Pravde osuda
Na ʃcivjegne tvê opako.

77.

Nevjerstvòmse tvoiem boli,
I narîci s' gnega jade;
Jer pedepsa s' neba koli'
Laksce ide, teʃce pade.

78.

Jeʃdit Zârnaz ne pristaje
Priko ravne Livadie (27),
I s' ljevàmu morre ostaje
Od Korinta (28) ʃvano prie,

79.

Kôga kraju ne dalece
Od Priveʃe (29) vali stoje,
ʃapad, i Istok gdje dotece
Na pomorske dva krat boje (30).

80.

Tuj u doba starieh ljetaa
Mark-Antonia raʃbj Augusto,
Cîm ʃa dobit Zarstvo od svjeta
Svaki od gnih bjesce ustô.

81.

Mark-Antonia kisè obratj
Svôm korabgljom, i pobjeʃce,
Kad s' oghgnene od svud ratti
Najvechmàse morre uʃceʃce.

82.

O Istocni Vojevoda (31),
Ti ne bjeſcja tad, negh slîdj
Tvoj plam sladki priko vodaa
Kî na dalek' letjet vidj.

83.

Rimskieh plavji mnoſc moguchja
Nije tebe pridobila,
Nego tvoja pobjeguchja
Kleopatra ljepa, i milla.

84.

Pri Zarizi sârza tvôga
Svega svjeta Zarstvo ostavj,
Ter Gljubovnik bogli s' toga,
Negh Vojvoda tìse objavj.

85.

Na istom' mjesti s' mnogom vlasti
Skoro Viteſ Scpagnski (32) iſbrani
Turskom kârvi morre omastj,
I Kârstjanstvo sve obranj;

86.

On na morru Turke pobj,
I ima dobit vjecne slave;
A na kopnu tìih pridobj,
O prislavni Vladislave.

87.

Nu glas visce s' bojne ſgode
Od imena leti tvôga,
Jer on Zarske Vojevode,
A ti raſbj Zara istoga.

88.

Alli Zârnaz kô sve proghje
Gârcke strane bliʃcne, i daglje,
Uputìse prescno, i doghje
Na ravnine od Fârsaglje (33),

89.

Gdi u vremena gneghda stara
Boj veliki oni posta
Od Pompea, do Cesara
Svemu svjetu sctetan dosta.

90.

Velikoga ovdi Rima
Vjechje, i Istok vas ujedno
Zarstvu od svjeta meghju gnima
Ucinisce gàrlo jedno (34);

91.

Da slobodi rodna Grada
Silni Cesar glavu osjece,
Kí tuj s'puzim od ʃapada
Na domachi boj istece.

92.

Tuj pobjeni, i dobiti
Rimjani onji slavni bisce,
Kjî narode sve na svîti
I pobisce, i dobisce.

93.

Gnima njedna vlas pod nebi
Vîk nemoʃce dochi vârha,
Oni od raspa sami sebi
Pocetàksu bili, i svârha.

Digitized by Google

94.
Gnih sloboda s' gnih pogbinu,
I to nesklad hudi uʃrocj,
Kad ʃett tastu, otaz sinu,
A bratt brattu protiv skocj.

95.
Tako davgni dub, kì ʃcille
Utvârdj od vìk sred planinaa,
Krepak stoi na svc sille
Plasieh vjetaar', ʃlieh godinaa;

96.
U sred gnega alli kade
Malahànse zârv ʃavârʃce,
Podgriʃèga, i da pade
Tegota ista svàgà vârʃce.

97.
Ah! dàè proklet tko ʃamechje
U rodnomu nemir Gradu,
I domachje vrjeʃci smechje
U ʃavadi, i neskladu.

98.
Alli ovako kiʃlar Aga
Jeʃdech' ʃacju glas pun slave
Od uresa ljepa, i draga
Suncjanize prighiʃdave;

99.
I kakòse bjesce ova
Djevojciza svjetla, i milla
Sred bjeloga Smederova (35)
Plemenito porodila;

100.

(*) I da gnèje ljepos mnoga
Svjetla rodom nad sve ine
Od koljena gospodskoga
Ghjurghja despota, i Jerine;

101.

Tîm cjas nehtêch' od umora
Duga puta pocinuti,
Priko pogljaa, priko goraa
K' Rasckoj ſemgli ònse upntj;

102.

A poch' mnoſiem Zârnzim cinj,
Da iſnahode ljepos novu
Po Bosanskoj Kragljevini,
I Gospostvu Herzegovu;

103.

Velechiim, da odprie
Put dârſciavaa tieh ne idu,
Dokli od bliſcgne Skanderie
Mjesto svako ne obidu.

104.

Priko mjestaa, priko selàa
Macedonskieh uprjeciva,
S' desna ostaje Gràdmu Pella (36),
Filippova poglja s' ljeva (37);

105.

Filippa, koi jaram stavj (38)
Najprie Gârckoj jur slobodi,
Alli vechmàse on proslavj,
Scto Lehsandra sina rodj.

106.

Kôga oruſcje, i desniza (39)
Prostrjesèse do kraj svîta
Priko Gàrckieh svieh granizaa,
I Istoka pridobita.

107.

Aga, i ostala druſcba svoja
Na Kosovo (40) doghje paka
Glasovito poglje od boja,
Gdi ubj Milosc Zara opaka.

108.

Ne ustavjàse na Kosovu,
Neghli uprav kroſ Toplizu (41)
Svàrchje k' bjelom' Smederovu
ſa nach' slavnu Suncjanizu;

109.

Od kê gdjegod put obratj,
Cju ſamjerne, i velike
On ljeposti spovjedati
Jedniem glasom sve jeſike.

Svàrha Pjevagna Sedmoga.

Digitized by Google

NADOMJEREGNE

PJEVAGNU SEDMOMU.

(1) *Troja starieh vremenaa biasce jedan od najplemenitieh Gradovaa u Afii fgradjen na igalu poluotoka Natoljevskoga prema ljepomu otoku od Teneda. Ufrok od porafe, i rafruscegna ovoga glasovitoga Grada bji Parid sin Priama Kraglja iste Troje. On namiscgljeno odpravise u Spartu, u kojoj gospodovasce Kragl Menelao, koi gnega gljubefcglivo doceka, i primj ne samo u svoj Kragljevski Grad, dali josc i u svoj Dvor, i na svoju Tàrpefu. Nu budduchise u toliko odmaknuo fa koigod dan Menelao od Sparte, neharni, i himbeni Parid, ne obfirajuchise na blagogljubne millosti, koièmga biasce Menelao nadario, ni na strascne smechje, i sctette, kojèsuse imale porodit, najprie fatravj, a paka prigovorj priljepu Elenu Menelaovu fcenu; ter cinechi vidjet Spartanima, dàje biasce suproch gne hotjenstvu sillom ugrabio, odvedèje s' sobom u svoje rodno mjesto, ostavjajuchi Menelaa i bef cjasti, i bef svoje Gljubovse. Rasdrciuscise Gàrzi na tako*

prjekorno djello Paridovo, sa osvetiti toliko tescku uvrjedu, podignsce jednu pri noguchju vojsku koju dovodechi u plavieh, i iskárzavajuchije pod Troju, obkrusicise gnome oni pritvárdli Grad, i deset godisctaa usdárscjascega obsjedena. Nakon toga vremena, to jest, tisuchju i stoo ljetaa prie porodjegna Sinu Boscjega, spoznavajuchi Gárzi, da biasce isprasno, i saludno gnihovo boravgljegne pod Trojom, cinisce rasumjeti Trojanzima, da odstupajuchi od onoga Grada radi neusagna sa mochga obárvati, vrachjahuse sa sviema u Greciu. Ucinisce sato (kakose pripovjeda) jednoga privelikoga dárvenoga kogna, u koi satvorisce vechje stotinaa svoieh vrjednieh bojnikaa, i ostavjajuchiga pod Gradom, kó saviet ucignen svoim lasciviem Bogovom, ukárzascèse u plavih, i odjeliscèse. Zjenechi Trojanzi, da biahu Gárzi nasbigl K' svoiem kuchjam odjedrili, isidosce slobodno is Grada, i nahodechi u ostavjenieh Gárckieh taborîh imenovanoga prikrutoga dárvenoga kogna, provalisce mire od Grada, sa mochga zjela, i sdravá unutra uvestili. U toliko Gárzi, koji ne biahu u Greciu otiscli, nùse biahu otokom od Teneda sasctitili, i ondi sakriveni Trojansku privaru cekali, ucinisce na Grad is nenade jurisc, ter lasno priko sedrjela prolomjenieh miraa ùgn uljesosce; a u isto doba onji, koji biahu u kognu dárvenomu satvore-

ni, i sakriveni, s' orufcjem u rukah na dvor iskocisce, i tako svi ujedno porobisce, opljenisce, i svèsctòse u onomu necestitomu Gradu dobra nahodjasce odrjesce, i pokuppisce, malahno, i veliko pod mac okrenusce, a najposlie isti Grad nesrechni oghgnem upalisce, i u gomilli, i pepelu pustàga ostavisce.

(2) *Rjeka, kojàse gnekada nafivasce Simeonte, dnevi danascgnega imenovanàje* Simos, *illi* Simoes. *Ona ostaje u Natoljevskoj femgli, i ima svoja vrella na bàrdu Ide. Stari Pjesnizi mnogo ovu rjeku proslavisce, koja nascieh vremenaa, kako putnizi pripovjedaju, i kako ovdi isti Gundulich nagovara, nije drugo, negh jedan tracjak vode, illiti malahan potok.*

(3) *Bàrdo nafivano Ida nahodìse ne vele daleko od nesrechnieh obalinaa porafcene Troje. Na ovo bàrdo bji odnesen, po naredbi svoieh roditegljaa Parid sin najposledgnega Kraglja Trojanskoga Priama oncjas kakòse biasce porodio od svoje Majke, fàdàbi ondi od glada if-cefnuo, i po sebi umro; a to, jerbo Kragliza Ekuba gnegova necestita Matti, imajuchìga josc u svojoj utrobi, sasnje, da djetescze, koje imadiasce poroditi, ufrokovalòbi u kojegod vrjeme rafòregne, ufcefcegne, i rasap od Troje. Povrachjajuchìse paka nakon pet danaa na ono isto mjesto oni Pastjer, po kòmu bji tuj djetescze poslano, fa*

Digitized by Google

vidjeti sctòse bjesce od gnega dogodilo; isnaghjega sciva, sdrava, i dobro utovjena; jer (kako piscju Pjesnizi) sa sve vrjeme od ono pet danaa dohodjasce cesto k' gnemu jedna Medvjediza, kojàga svoiem mljekom dojasce, i hranjasce. Videchìga u tomu bitju receni Pastjer, ganùse prema gnemu na millosârdje, i usimajuchìga u narucieh, odnesèga s' sobom u svoju siromascku kuchizu, u kojòjga na svoj gorski nacin vrjescj, goji, i usdârscia sve do pârvoga zvjeta gnegove mladosti; to jest, dokli biasce doscjao u spoznagne od svoieh svjetlieh roditegljaa, i povratiose na Dvorove svoga Chjachka, gdje do mallo vremena budduchi prikuppio, i sastavio jednu jaku cettu vojnikaa oruscjanieh, i plavji bojnieh, odjedrj s' gnome namiscljeno put Sparte sa otcti, i saruciti sebi priljepu Elenu, jur vjencjanu, i udanu sa Kraglja Menelaa, kako rèkosmo u Nadomjeregnu pârvomu ovoga Pjevagna.

(4) *Sctièse megliju smiscljeniem pripovjestima, da Ele kchi Atamanta Kraglja od Tebe sa sklonìtse od omrase, i progonstva svoje slobne Machjehe nasivane Ino, koja i gnu, i gne bratta Frisa nemilliem okkom gledasce, i occitu pogubu obodvoizi snovasce, pobjeghnu u druscbi istoga svòga bratta; i hotechi prijahati na jednomu Ovnu priko tjesnoga morra Dardaneoskoga; sghinu, i utopìse u*

istomu morru na occiuh gne gljubjenoga bratta, ostavjajuchi onomu morru vlasctito svoje ime ʃa vjecnu uspomenu gne najpokogne nesrechje, tèrse ʃàto i u dnevieh nascieh Morre Elenovo, illìti Elesponto naʃivje.

(5) *Xerse hotje uciti, i vjeʃcbati Morre Elenovo u poslulu poniʃcenomu iʃvárscegna svoieh ʃapovjedji onda, kàdga biasce cinio iʃbitti sctapom, i umetnuti ùgn tescke gvoʃdene verighe, er svoiem várliem, i sárditiem valima biasce raʃmlatilo, i raʃmetnulo most, kôga Xerse párvi krat priko gnega pruʃcj. Vighi Nadomjeregne 1. Pjevagna Petoga.*

(6) *Leandro prem smioni, i neraʃborni mladaz iʃ Abida pokrajmornoga Grada Natoljevskoga pripljevasce svaku noch na drugu stranu Morra Elesponta, ʃa pochi tako iʃnachi, i pohoditi svoju Gljubovnizu djevojcizu imenovanu Ero, koja stanovasce prema Abidu, nu na daleko od ovoga Grada osam stotinaa sedamdeset i pet sceʃcjagnaa, to jest, u Sestu varoscju Galipoglskomu, ter u ugovoreno nochno doba iʃnosjasce jednu ʃubglju, illi svjechju uʃceʃcenu, i namjestivascèje várhu jednoga visokoga Turgna, ʃàdàbise Leandro po gne svjetlosti vladao, i uprav doplivao k' gnoj na Dvorove. Alli budduchìse on jedne nochi na obicjajnu u morre metnuo, i suproch silli vjetaraa, i valovaa prem beʃocno ʃaplivao, osta pridobiven od ʃla vreme-*

na, i suprotivne godine, i takòse nesrechnik utopj, i uduscj. Videchi Ero doscjastoga jutra lescjati gnegovo martvo tjelo na scjalieh pokraj varoscja od Sesta, na koje bji ismetnuto od smuchje, i sille istoga sàrditoga morra, radi mukke, scjalosti, i bolesti, kojùjoj usrokova taka nenadana sgoda, bazise i ona kolovrat u morske ponorite dubine, ter s' tiem obòdvoiza jednakom smàrtim isghinusce.

Nasc slavni Spjevalaz prihitro nasljedova na Cetveroredku 17. *ovoga Pjevagna isgled onega Marzialova Pjesanza, u ovi nacin slosceena:*

DUM PETERET DULCES AUDAX LEANDRUS AMORES,
  ET FESSUS TUMIDIS JAM PREMERETUR AQUIS:
SIC MISER INSTANTES AFFATUS, DICITUR, UNDAS,
  PARCITE, DUM PROPERO; MERGITE, DUM REDEO.

(7) *Tenèdje otok jedan migl i po daleko nastagnen od kraja Natoljevskog i prima obalinam rasruscene Troje, sa kogase Gàrcke plavi onda biahu sakrille, kad sa privariti neopasne Trojanze, ciniscèim vidjeti, da biahu put Grecie odjedrili. Vighi Nadomjeregne* 1. *ovoga Pjevagna.*

(8) *Lemno, i Lesbo dvàsu otoka morra Egea, illiti Arcipelaga, od koieh pàrvi sàdse nasivje Stalimene, a drughi Metelin.*

(9) *Sciòje jedan od najljepscieh, najra-*

skoscnieh, i najplemenitieh otokaa morra Egea. Ovi otok ſa punno vremena bji uſdàrſcjan, i vladan od Genoveſda, kojiga iſgubisce, i u rukah Turskieh ostavisce God. 1595.

(10) *Samo, Andro, i Ikaria otozisu raskoscni, i obilni morra Egea. Opchjenùje misao gljudji raſumnieh, da ovi posledgni otok uſeòje svoje ime od Ikara sina Dedalova, koiseje utopio kod gnega.*

(11) *Delòje takoghjer otok morra Egea u stara vremena veoma glasovit, i slavan, a sàdje opustjeno, i ogoljeno hridje, necestito skloniscte samieh morskieh ſlotvoraa. Jerbòsu stari hudovjernizi szjenili, dàje ovi otok mjesto rodno Apolla, i Diane, ſatòsùga svikolizi u velikoj cjasti, i dizi dàrſcjali. Odvjet, illiti odgovor prorocjanski, kojega ovdi Apollo podavasce, bji ſa najiſvàrsnji, i najſamjernji sudjen na svjetu. Vidèse josctera, i nahodèse na ovomu otoku trup stupa Apollova od mramora, i mnoga druga obiljeſcja od gnegove Zàrkve, i od raſruscenoga, i poraſcenoga Grada Dela.*

(12) *Budduchìse (kako u pridstupnomu Nadomjeregnu rekosmo) Apollo, i Diana na ovomu otoku porodili, i pokli Apollo biasce dàrſcjan ſa Sunze, a Diana ſa Mjesez, s' toga recce nasc svjètli Spjevalaz, da noehna svjetlos sja svjetu s' ovoga otoka, to jèst,*

Mjesez, i da dagna s' istogàmu istjece, to jest, Sunze.

(13) *Naso otòkje najobilnji u morru Egeoskomu. Jedan pusckomet na daleko od Grada pasèse vàrhu morra na njekakvu hridju jedna ljepa vrata od mramora savagljena gomillami rasasutieh obalinà od raslizieh vàrstaa od mramora, i kamegna, koja Starorasumni szjene sa poruscene ostatke plemenitoga Krama Bakkova, koi davno bji sagradjen na ovomu otoku.*

(14) *Paròje na isti nacin otok morra Egea veoma bogat, i slavan starjeh vremenaa; a sàdje samo isctom imenovan sa raslogh cistoga pribjeloga mramora, koìse na gnemu vadi.*

(15) *Citeràje otok, koi ostaje meghju Kandiom, i Moriom, i biasce u priascgnieh vremenih osobitiem nacinom Veneri posvetchjen.*

(16) *Ova rjec* Paſſo *ſlamegnuje* Plod gljubavi *one, koju ſacc Pigmalion prema jednomu ljepomu kipu ſcenskomu od gnega istoga hitro udjegljanu. Budduchi Bogovi ovomu kipu ſcivot udahnuli, pritvorìse od gnega jedna priljepa Djevojciza, koju Pigmalion òncjas uſè ſa svoju vjerenizu, ter s' gnome porodj sina imenom Paſſa, koi ſa uspomenu takoga svòga porodjegna sagradj na otoku od Ciprà*

Digitized by Google

Grad, i nasvàga svoiem imenom Passo, a u Gradu usdighnu jedan plemeniti Kram na cjaas, i slavu svoje Majke Venere.

(17) *Gnido bji Grad u Karji vele glasoviti zjechja priurednoga Kipa Venerina hitrom rukom Prasitegljovom udjegljana.*

(18) *Sciròje otok morra Egeoskoga. Na ovi otok bji poslan od svoje Majke glasoviti Akille priobucen u haglinah scenskieh, sa da nebi bio posnan, i odveden od Gàrkaa na obsjedegne, i obàrvagne Grada Troje. Allìse saludu sklonj na ovi otok, i bes koristi odjedèse djevojackom haglinom; er bji umjetno isnascten, i posnan od Ulissa, koiga odvede na boj suproch Troji, pod kojom stece ime od prihrabrenoga vitesa, a ostavj scivot priljepoga Akilla.*

(19) *Athos, illiti Sveta Gora jednàje od najglasovitieh planinâ od svjeta. Onàse usdisce u Macedonji vàrh jednoga poluotoka, koise prusc̀ja u morre Egeosko. Neprolasi ova gora migl i po visine. Usdàrsci ona na sebi dvadesti i dva Samostana, illiti Manastjera, i jedan veliki broj kuchizaa, kuchjarizaa, i spilaa, po koièhse kadgod nahodi toliko mnosctvo Basilianskieh Kalughjeraa, i pustignakaa, da budde dopirati do broja od sces tisuchjaa. Nu trjebàje ovdi napomenut, da receno mnosctvo cegljadji s' svoiema Samostanima, i kuchizami neusdàrscise svekoliko na go-*

Digitized by Google

ri Athos, negòje rasijano josctera po ostalieh bàrdieh uspetieh po kraj Svete gore. U ovesieh mjestieh uce Gàrzi gnihovo Bogoslovstvo. Is ovieh Samostanaa isvodèse Kalughjeri, i usviscivajùse vàrh pristogljaa Biskupiaa, i Nadbiskupiaa podloscnieh Patriarzi Gàrckomu Zarigradskomu.

(20) *Olimpòje jedno od dvadesti i cetiri bàrda od Tessaglje, visoko jedan dobar Ingleski migl vele hvagljeno, i pripjevano od Pjesnikaa; a to, erbo nesvjesno snjevahu, i misljahu, dàse na vàrhu ovoga glasovitoga bàrda nahodjasce stan, illiti dom gnihovieh lascivieh Bogovaa.*

(21) *I Peliòje bàrdo od Tessaglje, visoko tisuchju dvjesti i peset scescjagnaa.*

(22) *Ossàje takoghjer planina u Tessagli po isniscljagnu hudovjernieh Pjevaozaa nasegljena u starieh vremenieh od Centavraa, illiti od Polukognâ a Polugljudji, kojìsu paka bili pobjeni, i iskorjenjeni od Erkula.*

(23) *Gorostasnizìsu, illiti Giganti onji vàrli, i snascni gljudi, od koièhse pripovjeda u pricizah starieh Pjesnikaa, dàse ustasce suproch Jovu, i s' gnimèse sarattisce. Apollodoro, i Ovidio cinèih sinovima semglje, koja u ghgnjevu, i rasàrscbi biascèih nadvor isrigala, nekàbi boj usdàrscjali, i rattilìse suproch Bogovima streniteglima gne sinovaa. Budduchi dakle namislili usionì ovi gljudi po-*

rinut s' pristoglja istoga Jova Kraglja svieh ostalieh Bogovaa, obsjedoscèga na nebesieh, to jest, na visokoj planini Olimpa; ter ſa iſvársciti scto biahu namislili, uſdigosce na svoja plechja uſnositu planinu Osse, i nadostaviscèjc na planinu Pelia. Od tolek sillovajuchise na nebesa uſiti, metahu strahovite stjene suproch Bogovom, od koieh gneke padajuchi u dubine morske utvarahu od sebe tolike hridi, i otoke, a gneke, koje padahu na ſemglju, obrachjahùse u privisoke gore. Pripaden Jove od toliko snaſcnieh nepriategljaa, ſaſva na pomoch sva nebeska boſcjanstva; nùga ona ni mallo nepomogosce; pokli pripadeni svi bogovi pobjegosce u jeghjupske pokraine, gdjèse od straha sakrisce pod prilike raſlizieh ſcivinaa. Videchìse Jove u velikoj potrebi, doſva Erkula, nekàbise ſajedno s' gnime suproch Gorostasnizim ſarattio, koje s' pomochim ovoga prihrabrenoga viteſa pridobj, i svieh sunovrat porinu u najdubglje, i najtmastije pakgljene jaſove.

(24) *Atene sad naſivan Setines biasce jedan plemeniti, i glasoviti Grad u Grecji raſloſcito cjastjen, i slavjen kô Poroditegl ſnagna, i mudrosti; nùje ovieh nascieh vremenaa sasviem pogrubio, i pohudio, nenahodedechìse vechje drugo od gnega, i od gnegove davgne dike, i svjetlosti, iſvan gnezieh ſapuscteníeh, i poharanieh graghjaa, i imena,*

kóga josc ufdárfci od Poglavnoga Grada od Livadie. fa sve ujedno rjeti od gnegova sadagnegu bitja, fadostàje napomenut, da od Godiscta 1687. ònse nahodi u Turskieh rukah.

(25) *Argo, Sparta, i ostali ovdi imenovani, Gradovìsu od Grecie, i vechìih dio od Peloponefa.*

(26) *Najpárvi od ovieh Gárckieh Rafumnikaa bji Talete porodjen u Miletu Gradu stare Joninske dárfcjave okolo 640. godisctna prie uputtjegna Sina Bofciega. fa podpunno uvjefcbàtse u nauku, i fnagnu naravnomu otighje Talete u Egipat, gdje fabavjajuchise o mudrieh kgnigah, i opchjuchi s' naucniem gljudima, ucinise jedan od prihitrieh, i priumjetnieh Mudrogljubnikaa. On najpárvi ifvede nacin, fa pritechi spofnagnem suncjana pomárcjagna, i doprje odkriti u nebeskieh visinah fgode, krenutja, i promjene do tada nepofnane, i neoccite, ter naresj fvjefdomjerje mnofiem kladenzima pribistrieh naukaa, i vjefcbagnaa. Ifvan svega toga on dostighnu fnagnem privisoke Bofcjanstvene istine; dárfcjanstva stvoregna rafloſcitoga prema svómu Stvoriteglju, prema iskárgnemu, i prema sebi istomu, i mnoghe drughe raflike temeglite istine. On otvorj svoju Ucionizu fa vjefcbati u mudrosti mladichje pofcjudne rafuma, i umjenstva, kojìse paka u naprjeda profvasce:*

Nasljednizi Joninske Ucionize. Umrje na svárhu ovi prikreposni, i prihitri Naravnofnanaz nakon devedeset ljetaa svóga fcivota.

Drughi Rafumnik Gárcki biasce Solon, koise porodj u Ateni godisctaa 639. *prie facetchja gljudskoga Odkupiteglja. Mudros, i krepos ovoga Naravnofnanza ufvisiscèga na vladagne gnegove rodne dárfcjave, kóju on nakitij, i naresj rafborniem svjettima, nauzima, i pripodobniem sladkiem fakonima; radi cessa fadostoja ime od Atenienskoga fakoniteglja. Nu budduchise sillom uspeo, i utisnuo na gnegovo mjesto samosilni Pififtrat nepriategl, i progonitegl svóga naroda; fa negledat plod gnegove flosárdnosti suproch svoiem nevoglniem gradjanim, otighje Solon, i sklonise u Egipat, a paka u Lidiu, u kojoj umrje od podpunnieh osamdeset ljetaa.*

Trechi Rafumnik Gárcki bji Biant veoma naucni, i mudri Naravnoslovaz rodjen u Gradu nafivanu Priene okolo godiscta 608. *prie doscjastja Isukárstova na svjet. U vrjeme obsjednuchja recenoga Grada bji od gnekoga upitan ovi svjesni cjovjek, fasctòse odjegliva-sce od rodnoga mjesta bef da biasce iscta s' sobom if svoje kuchje odnio? Odgovorj: = Ja samnom sva moja dobra nosim =; rafumiusci rjeti, da sama krepos, i fnagne, koieh on s' sobom imadiasce, jesu prava dobra, erbo nemogu bit od' itkoga ugrabjena. A je-*

Digitized by Google

dnom videchi gneke lude nebogosctovze, da nahodechìse na morru u jednoj plavi, i u prigodi ſa utòpitse, i iſgubiti, ſaſivahu Bogove na gnihovu pomoch; reccèim: = Umuknite, i neotvorajte usta, dàse nèbi Bogovi stavili, dàse i vji ovdi nahodite =. Ispustj Biant duh raſloſcechi na sudu, i uſdârſcjajuchi pravdagne u har, i koris jednoga svôga priateglia.

Cetvârti Raſumnik Gârcki bji vârloviti Periandro, koi s' vechiem raſlogom imaobi uljestiti u broj usionieh Samosilnikaa, neghli svjetlieh Raſumnikaa Gârckieh; pokli on prem smiono, i beſocno splesa Skupnovladagne svôga rodnoga Grada Korinta, pritisnu veriga-mi gnegovu obicnu slobodu, uspèse na visinu od Gospodovagna, i sjedde na pristoglje od ſapovjedi 628. *godisctaa prie priscjastja Jesusova na svjet. On vladasce svoje podloſcnike s' priosctrom nemillostim, i s' gvoſdenom scibikkom. Utvorj opacinaa od svake vârste, i neurednostji beſ broja, i beſ mjerre, koje stid, i krotkos ne dopusctuju ovdi objavjati. Umrje ovi ſlocesti cjoviek nakon* 44. *godiscta svôga samòsilnoga kragljevagna.*

Peti Raſumnik Gârcki bji mudroslovni Kilon, koi oko godiscta 556. *prie porodjegna Jèſusova uſdârſcjasce svjetli stol od Starovjechnika u svômu rodnomu Gradu Sparti. Govorise, da ovi Raſumnik umrje od velike rado-*

sti, gârlechi gljubêscglivo jednoga svôga sina, koi biasce bio okrunnjen u igrah Olimpskieh. Cininas poufdanieh glasoviti Plinio, da ovi svjesni, i pametni cjovjek ucinj usjechi flatniem slovima u jednoj Zârkvi od Grada Delfa ove, gnega dostojne, rjeci: = Spofnaj tebe istoga =.

Scesti Gârcki Rafumnik bji Pittak rodjen u Mitileni Gradu otoka Lefba, koi ufdârfcjajuchi fapovjed od vojske svôga rodnoga mjesta kàdse rattovasce suproch Atenienzim, smiono pofva na dvoicni boj Vojvodu vojske svoieh nepriategljaa, kôga vitescki dobj, i pogubj, ter cestito povratj svojemu narodu fcjudjeni mir, pokoj, i slobodu. Mitilenzi paka fa podobno ufdarje dadoscèmu scibiku od vladugna, koju on do mallo polofcj, i odvârfce; to jest, onda, kad biasce slofcio u sces stotinaa pjesni fakone pristojne; i potrebnite onomu puku. Umrje na svârhu ovi fakonitegl 579. ljetaa prje porodjegna Odkupiteglja gljudskoga.

Sedmi Gârcki Rafumnik bji Kleobol if Linde, koi fadostoja veliku cjaas, i szjennu hitrom svjestim, i viteschiem hrabrenstvom. On veoma gljubjasce krepos, i fnagne, a nesmigljeno mârfjasce neharnos, himbu, i nevjernos. Osobiti svjett ovoga Rafumnika biasce, dàse buddu cjastiti Priategli, fa ufdârfcjatiih u gljubavi, i u priateglstvu, a Nepriategli, fa dobitiih, i uvestitiih u gljubav, i u

priateglstvo. Umrje on 560. *godisctaa prie porodjegna Spasiteglja svjeta.*

(27) *Livadiàje ona Gárcka dárſcjava kojàsèé u stara doba naſivala Akaja, i ima ſa svoj párvostolni Grad Atenu, koi Grad u onoj strani Akaje ostajasce, kojàseje gnekada Atika naſivala. U ovòjse nahode dárſcjavi ona glasovita bárda od Parnassa, i od Elikone, na koieh (kako Pjesnizi piscju) pribivalu Muſe, illiti Mudropojke od Parnassa.*

(28) *ſamorje, kojèse jur ſvasce od Korinta, sàdse naſivje ſamorje od Lepanta. Ovo ſamorje s' strane od sjevera, i ſapada pere kraje od ſemglje Livadianske, a s' strane od istoka kvasi kraje poluotoka Peleponeſkoga, illiti Morie.*

(29) *Priveſàje jedna duga dioniza, nu uska, ſemglje, koja mallo visce, negh raſ morrem ostaje na párvomu vratniku ſamorja od Ambracie, illiti od Larte. Ova dioniza dohodi do staroga Grada Nikopoglja, kóga Augusto sagradj ondi kraj morra.*

(30) *Dva pomorska boja naspomegnivanam Gundulich u ovomu Cetveroredku. Párvi sljedj meghju Augustom Otavianom, i Mark-Antoniom, kakochjemo vidjet u naprjeda; a drughi meghju pomorskom Otmanskom, i Kárstjanskom vojskom, kakochjemo napomenut u Nadomjeregnu* 32. *ovoga Pjevagna.*

Prie svega toga, to jest cetresti i devet

godisctaa prie porodjegna Gospodinova, ʃgodìse kârvavi boj u ʃemgli Gârckoj meghju Poglavarim Rimskoga Skupnovladagna, i bji oni, u kômu Gjulio Cesar raʃbj Pompea na ravninah od Farsaglje, ter on sam osta Zar, i Gospodar na pristoglju od ʃapovjedi vârhu svega Rimskoga puka, i svieh velebrojnieh Rimskieh dârʃcjavaa. Nakon toga paka, to jest mallo poslie ubojstva hvagljenoga Gjulia Cesara, koje sljedj tridesti i jedno godiscte prie doscjastja Odkupiteglja svjeta, drughìse boj ʃavârʃce meghju Rimskiem Poglavarim u onieh Gârckieh stranah, to jest na ravninah od Tesaglje, i u ʃamorju od Figala, illìti Azia, i Priveʃe, kad Mark-Antonio u druʃcbi svoje Kleopatre, ne malahna broja Rimskieh Plemichjaa, i mallo magne negh svieh Istocnieh Kragljcvinaa, i gnihovieh ʃemaglskieh, i pomorskieh vojnizaa bji raʃbjen od Cesara Otaviana Augusta, koi s' privelikiem mnosctvom Rimske Gospode, i vojske ʃemaglske, i pomorske pokuppjene po dârʃcjavah, i otozieh svega ʃapada biasce doscjao suproch gnemu, ʃa pridobìtga, i smetnuti pod noghe, nekàbi on sam na pristoglju ostao, ter slobodno gospodovo sviem priprostraniem Rimskiem Zarstvom, kakòmu pak ʃa pravvo iʃighje ʃa rukom; pokli onda ne vechje hrabreni, nego mekoputni Mark-Antonio, budduchi susrio, i primio bjegne pomorsko, tèrse udrio s' vojni-

zom Otavianovom, videchi da svoja Prigljubovniza, hochju rjeti Kleopatra biasce pobjeghnula sa svoiem plavima, i ostavilàga u kârvavomu boju, bazj ſa plechja sve svoje vojnicke posle, uputìse ſa gnom u jednoj Korabgli, i nesvjesno otighje nasljedovàtje. Nasljedova i Otavian bittìse, i ârvati s' onom tuſcnom vojskom, koju Mark-Antonio biasce ostavio, doklèje podpunno raſòj, i pridobj. Mark-Antonio na svârhu videchìse privaren, i iſdan od himbene ſcene Kleopatre (koja upaſechìga u nevogli, i jadu, ostavìga, i potlacj), od tughe, i ſcjalosti ſaskocen, i nasârnut pòda smârt sebi istomu. Kleopatra opeta, spoſnavajuchìse nehajana, i neszjegnena od Otaviana, kôga millosti, i gljubavi nastojascèse ſapisati, ter nemoguchi odoljeti tuſi, i ſcjalosti svôga sârza, ucinìse upeknuti od jednoga gljutoga Poskoka, i tako otrovniem ſubom ujedena dospje necestiti ſcivot.

(31) Ovdìje Mark-Antonio naſivan imenom istocnoga Voevode, jèrje onda bio Poglaviza svieh istocnieh stranaa, i dârſcjavaa Skupnovladagnu Rimskomu podloſcnieh, od koieh ne malahan dio on isti biasce pridobio, i pod vlas Rimsku postavio.

(32) Viteſ, kògànam ovdi Gundulich napomegnuje, Ivànje od Austrie naravni bratt Filippa Drugoga Kraglja Scpagnskoga. Veliki Voevoda pomorski, i Vladaoz opchjeni

bojnieh plavji Svetoga Drufctva suproch Turzim, koje porafj u famorju od Lepanta na 7. mjeseza Listopada God. 1571., kakòchjèmo vidjet u Nadomjeregnu 16. Pjevagna 20.

(33) *Ravnine od Farsaglje ostaju u onoj strani Macedonske Kragljevine, kojàse gnekada Tesaglja imenovasce, a dnevi danascgnega nafivase Jagnina. Ufimglju one ime Farsaglskiek ravninaa od Grada Farse, koìse u stara doba* Farsalia *fvasce. Uciniscèse glasovite ove ravnine zjechja pridobitja, kôga Cesar nad Pompeom stece 48. godisctaa prie porodjegna Isukârstova, kako rekosmo u Nadomjeregnu 30. ovoga Pjevagna.*

(34) *Ifa kako Gjulio Cesar biasce pridobio velikoga Pompea u boju od Farsaglje, òncjas po sebi, i po jednohotjenstvu svoieh priategljaa Rimskieh Plemichjaa ufé oblas, i vladagne vârhu svieh krainaa, i dârfcjavaa rimskomu narodu podlofcnieh; a nakon toga isto Starovjechje Rimsko potvârdiga u recenoj oblasti, i rafglasiga fa fakoniteglja, i Zara svega Rimskoga Gospodovagna.*

(35) *Smederovòje Grad, koìse u Italianski jefik nafivje* Samandria. *On ostaje na Dunaju u femgli Sârbskoj. Biasce ovi Grad veoma tvârd proscjastieh vremenaa, nùse sad nahodi sasviem nejakostan, i slab.*

(36) *Pellàje Grad Macedonske Kragljevine obicjajno pribivaliscte starieh Kragljevaa*

Macedonskieh, i rodno mjesto Lehsandra Velikoga.

(37) *Poslie stvaragna svjeta* 3646. *godisctaa, a prie porodjegna Isukårstova* 358. *Filip Kragl Macedonski osvoji Grad od Krenide, koi od tad bji nafvan od gnegova imena Filippov, illìti Filippi, a ravnine ovomu Gradu blifcgne biahu recene poglja Filippova. Ovèse ravnine ucinisce mnogo glasovite u Rimskieh kgnigah, i pripovjedagnîh zjechja rasuchja, i porafe, koju Mark-Antonio, i Otavian Augusto ucinisce od vojske Kassia, i Bruta hrabrenieh branitegljaa slobode Rimske godiscta od Rima* 710. *a prie porodjegna Jefusova* 42., *koje rasuchje ima svoju podpunnu faglavu po smårti Kassia, i Bruta, koji sami sebi ifa toga digosce fcivot.*

(38) *Filip Kragl Macedonski otaz Velikoga Lehsandra poce kragljevat godiscta od svjeta* 3644., *prie porodjegna Isukårstova* 360., *a fcivota gnegova* 24.. *Isctom ufviscen na pristoglje kragljevsko face u svojoj ponosnoj pameti, kakòbi dopro do cesarstva svieh gårckieh dårfcjavaa. Dabi ovo nafbigl ispunnio, postavj u djello sve najdubglje hitrine jednoga mudra, i domiscgljata Vladaoza, i smiona nemagne, nego hrabrena Vojnika, budduchi, dàse prem mallo tko do tada nahodjasce, tkosèje u tomu mogo gnemu ifjednacit. Radi cessa taj cjas poce rasprostragnat, i rascirivat*

granize gnegova Kragljevstva, podlagati bli-ſcnike, oslabgljat onieh, koje josc pridobiti nemogasce, ulaſiti u sve gàrcke posle, uvlacitse u gnihove domachje ſavade, hotjet sudit pravdagna gnihova, sjedignivàtse s' jedniem ſa poraſiti drughe; ter na ti nacin, illi po silli svóga snaſcnoga oruſcja, illi po motregnu svóga vuhvenoga vladagna, ujarmj vechi dio onieh Skupnovladagnaa, kojàse nahodjahu oslabjena zjechja dughieh voevagnaa, raskinuta od domachieh smechjaa, i ſavadaa, i od svoieh istieh gradjana prodana. Najposlie bji ovi Kragl ubjen od jednoga mladichja prema gnemu rasàrcena, èrmu ne biasce ucinio pristojnu pravdu.

(39) *Raſumie ovdi nasc Gundulich besjedit o naglosti, kojom Lehsandro Veliki svu Gàrcku ſemglju pridobj, sve Kragljevstvo Persiansko, i vechi dio Istocnieh Indiaa u kratko vrjeme samieh dvanes godisctaa. Priminu on u Babilonji od tridesti i osam godisctaa, i osam mjesezaa.*

(40) *Poglje od Kosova ostaje u Sàrbskoj ſemgli, illi kako druſi hochjee, u Rasckoj. Ovòje poglje jedna prostrana ravnina ſvana od sadugnieh Italianskieh Kopnopisaozaa* Cassovia, *illi* Campo del merlo.

(41) *Toplizàje jedno mjesto u Sàrbskoj dàrſcjavi stariem imenom* Tricornesji *ſvano.*

Digitized by Google

O S M A N

PJEVAGNE OSMO.

Na igrah Gljubdragh plemstva svôga
Kiſlar Aghi dike odkriva,
Kimû silno porad toga
Kchjer jedinu ſapljeniva.
Sokolizu Zar scglje ſvati,
Dàga u Istok s' Drugam' prati.

1.

Ljepotàje od naravi
Dar cestiti, slavno blago
Gdìse sabra, skuppj, i stavj,
Svèsctòê ugodno, millo, i drago.

2.

Od svjetlosti viscgne ſrakka,
Zvjet od Raja pun uresa,
Dobro, u kòmsû dobra svaka,
Bistri iſgled od nebesaa.

3.

Najiſvârsnîe Boſcîe djello,
U kôm' svjetu Ràjse otvora,
Gdìê pram sunze, istok celo,
ſvjeſde occi, lize zora.

4.

Od radostji, i raʃbludaa
Skup iʃbrani, skladna mjerra,
Sladka od sârzaa svieh poʃcjuda,
Milla od occji svieh ʃamjera.

5.

Med prisladki, kî tko kuscja
Cemèrmùse sladak cini,
Bliʃu, i dalek od svieh duscjaa
ʃceglja, i pokoj dragh jedini.

6.

Nu moguchja ova ljepos
S' svjetlom kârvi kàdse ʃdruʃci,
Dva krat vechju kaʃce krepos,
Dàje dvori svak, i sluʃci.

7.

U velikoj tere slavi
Leti svuda glasovita,
I neʃnane puke travi
U najdaglieh stranah svîta.

8.

O Cesarska kchjeri iʃbrana (1)
U porodu okrunnjena,
Ti sva vedra, sva suncjana
S' ljepotèsi, i s' plemena.

9.

Rajski ures liza tvôga,
Kì moch iʃrjet nìê besjedom,
Vladislava prie slavnoga
ʃanje glasom, negh pogledom.

10.

Tìm on ſcelech', dàbi steko
Dragu millos prid tvìem lizom,
Kraglizòmtèè svôm nareko,
I gljubjenom Vjerenizom.

11.

Alli docìm niê dalecc
Namjegneni tvojoj srechi,
Iſ sjevera tèrti iſtjecc
Sunze, bjeli dan nosechi;

12.

Tvâ ljepota rajska prosti,
Malla ptiza s' tanke hvoje
Ako istocnoj tvôj svjetlosti
Iſ Dubrave pjesni poje.

13.

(*) Kragljevichju Vjereniku
Vechje Istocni Zar ſavidi
Pleme, i ljepos tvû veliku
Negh svu dobit, s' kê josc blìdi;

14.

(*) Stèchbo moſce on na svìtu
Iſgubjenu slavu u boju,
Nu ljepotu plemenitu
Ne vìk nachi kako tvoju.

15.

Pod ſvjeſdami tvôga uresa
Nije bilo, nichje biti:
Jednòê sunze vàrh nebesaa,
Jednàê ljepos tvâ na svìti.

16.

(*) Otmanovich tîm ʃaludu
Poslòê iskat svuda sebi,
Da Zarizu nachi buddu,
O Kraglize, slicnu tebi.

17.

(*) S' tvoiem draʃiem natjezati
U svèmsè iscte, alli nechje
U Gljubovzah on imati,
Negh u oruʃcju boglje srechje.

18.

(*) Sillàmùje da iʃgubi:
I inako mochi nije,
Tako u ljepoj sada Gljubi,
Kako u vârlom boju prie.

19.

Jùrje doscjo Kiʃlar Aga
K' Smederovu bjelu Gradu,
ʃa iʃnachi kehjer Gljubdraga
Suncjanizu ljepu, i mladu.

20.

Svjetlàje ova Djevojciza
Od koljena Despotskoga,
Vid ʃcjudjeni, i ʃeniza
Sljepa starza Chjachka svôga,

21.

Kìsê unukaa unuk ʃove
Ghjurghja Despota, i Jerine,
Od kìeh ime i sad slove
Niʃ Slovinske pokraine.

Digitized by Google

22.

ſasve dàsu Turzi hudi
Gospodstvòmu staro oteli,
Gospodskèse kaſce chjudi,
Plemenìtse djellim veli.

23.

Prut Kragljevski, gnekad kìjê
U rukàhmu Djedim bio,
Gnemùê sada sctap, na kìjê
Tescku staros naslonio.

24.

Dârſcjave one, gdje gnekada
Vlas Despotska steralàsèê,
Kratkàmùsu sad livada,
Vârhu koje staddo pase.

25.

Straſcèmùsu psi uſdani,
Krotke ovze puk podloſcni,
A Pastjeri, i Gorani
Priategli najuſmnoſcnji.

26.

Priprostàmùê kuchjariza
Mramornoga mjescte krama,
A raskoscna svîm loſcniza
Trava uvehla, suha slama.

27.

Scjatorìmùsu iſveſeni
ſelenoga dubja kittje,
Jestojskàmùê sat medeni,
Voda, i mljeko sladko pitje;

28.

A od ʃlata cjasce iʃbrane,
Pichje ugodne u kih stoje,
Ruke bjele, i snjeʃcjane
Millostive kchjerze svoje.

29.

Dobri ovako Staraz traje
Najpokognih danaa dio,
Kî od dvanes sinovàje
Cestit Otaz gneghda bio.

30.

Alli gnemu smârt nemilla
Kroʃ namjeru hudu, i prîku
Svìhjê u bârʃo popljenila,
Da ne osusci liza vîku.

31.

Tìmjê on sada ostô vechje
Jak obsjecen dub u gori,
Komû vihar s' plahe smechje
Grane skârscj, i oborj.

32.

Vuk, i Ghjuragh, kîh slovjasce
Glas s' Istoka do ʃapada,
S' puscke oghgnene mârtvi ostasce
U podstupu Praghe Grada:

33.

Gojko, i Urosc sred ʃasjedaa
Od turskèsu sabglje palli,
Kìsû u oghgnu priko leda
ʃa Cesara vojevali:

34.

Mikleuscja, i Stjepana
Morre utopj na pucini,
A dopade smartna ranna
Vladka od gusc u planini:

35.

Glavu iʃgubj Gârgur svoju
S' priateglskieh ʃlieh privaraa;
A u Erdeglskom stighnu boju
Smârt Milloscja, i Lazzara:

36.

Janko, i Lausc od svieh bjehu
Samo ostalli joscte ʃcivi
ʃa raʃgovor, i utjehu
Chjachka u tesckoj suprotivi,

37.

Kî svu gljubav sloʃcj, i stavj
Od dvanaes u dva ova,
I kô occi svoje u glavi
I gledàih, i millova.

38.

Alli huda nad sve ine
Do bârʃòmu srechja uʃrocj,
Dàmu ujedno ʃrak poghine
I od dva sina, i od dvoje occî.

39.

Janka nemoʃce uʃdârʃcjati,
Dàse na boj ne uputi:
U Bogdanskoj tìmgà ratti
Pogubisce Turzi gljuti.

40.

A Lauscja u isto vrîme
Srete prîka smârt na domu,
Kî Chjachkovo ſovuch' ime
Umrje u rukah Chjachku istomu.

41.

Tad toliko plakkat uſè
Od dvanaes probjen strîlaa
Tuſcni Staraz, dàga suſſe
Osljepisce s' groſna zvîla;

42.

I svârscio jòscbi u placcju
Dni kroſ tescke nepokoje,
Raſgovora da ne ſacju
Od jedine kchjerze svoje.

43.

Suncjaniza mlada, i ljepa,
Od kê slovu svud kreposti,
Svjetlo ufagne Chjachka sljepa,
I sctapàkje u starosti.

44.

Mille unuke on vidîti
ſceli od draghe kchjerze ove,
I u gnih opet ponoviti
Sebe, i mârtve svê sinove.

45.

Allìê ſaman, da itko sada
Gne ljepotu dvori mnogu,
ſascto djevstvo ona mlada
ſavjetova visegnem' Bogu.

46.

Mudri Chjachko s' bigljeegh' vechje
Poſna ovu gne odluku;
I scto obgljubit kchjerza nechje
Vjerenika, chjuti mukku.

47.

Nu u sebi opet sudi,
Da od djetinstva plaha iſhodi
Taj gne misò, s' koje ſcjudi,
Da dni tako sama vodi.

48.

Tìm neka u gnoj od gljubavi
Probudìse cjasna ſceglja,
On raſlike igre stavj
Od radosti, i veseglja.

49.

Od Bugarskieh mlados selaa
Na igrèse skuppj ove,
I gljuvena, i vesela
Sjediglkàmih milliem ſove.

50.

Ljepe Djevojke i ghiſdave,
I segljani mladi s' gnima
Na igre idu, i vàrh glave
Svak od zvjetja vjencjaz ima.

51.

U tanzèse svi hitaju,
Svi ſacignu sladke pjesni,
I raſlike igre igraju
U pokoju, i u gljuveſni.

52.

Vârh livade mlad uſ mlada
Sjedi u zvjetju raſlikomu,
I rjec s' rjecim hitro sklada
Na uho scjaptom ovi onomu.

53.

Natjecjùsc tuj Pastîri,
I ukaſat svaki uſciva,
Da skladnije Dipli sviri,
I da u slaghji glas popîva.

54.

ſatjezàtse josc ne taſcc
Pastîrize najmillije,
Kâ ſacina pjesni draſce,
Kàlî vjencjaz ljepsci vie.

55.

Sjediglke ove skuppio bîsce
Staraz Gljubdragh na svom' stanu,
Jeda sàrze tvârdo odvisce
Od svê kcbjerze one ganu;

56.

Ter od mladieh, kîh ustrili
Slavna ljepos gne velika,
Tkîgodìjoj tuj omilli,
I oberèga Vjerenika.

57.

Tad kon ljepe Suncjanize
Na Sjediglke tej gljuvene
Od svud mladzi, i mladize
Skupiscèse nebrojene.

Digitized by Google

58.

Ona mlada ʃasve dàje
Muccna u sàrzu zjechja toga,
Posluscnàse kaʃat haje
ʃapovjedim' Chjachka svôga.

59.

Sve najljepsce gube ime
Prid uresom gne uresa,
Jak prid sunzem istocnîme
Jasne ʃvjeʃde od nebesaa.

60.

Cisti ʃlatni pram od kossji
Na vjetrizje tih rasplela,
A od raʃlika zvjetja nosi
Vjencjaz vàrhu vedra cela.

61.

U pogledu gljuvenomu
Raʃbludnòjoj sja daniza,
A u rajskom' lizu svômu
Zavti trator, i ruʃciza.

62.

Na ustièhjoj od veseglja
Rumenàse rusa smije;
Kopreniza snjega bjeglja
Bjeglje od snjega pàrsi krie.

63.

Tako ona millo hodi,
I toliku svjetlos ima,
Da u jedno vrjeme iʃvodi
Tancjaz stupôm, dan occima.

64.

Pace zjenech daje zora
Sctòsu occi gne gljuvene,
Rumenàse rusa otvora,
I raſliko zvjetje ſene.

65.

Bjeliem rukam po livadi
S' Drugàmga ona brat pocina;
Segljanise diſcju mladi,
Kollo okolo gnih ſàcina.

66.

U sred kolla od sviralji,
I od diplji na glas mio,
Da ſabave sej pohvali,
ſace ovako mlad Radmio:

67.

Druſcbo ljepa, i vesela
Od mlaghjahnieh Pastîrizaa,
Kîem sred occji zora bjela,
A sunacze sja sred liza,

68.

Pridruſcite u gljuveſni
S' nasciem vasce skladne glase,
Da pojuchi sladke pjesni
Bitje ovo proslavjàse:

69.

Pojmo, pojmo druſcbo draga,
Bjeſci mlados, leti vrîme:
Od proljetjà doba blaga
Uſcivajmo prie ſime.

70.

Ne cekajte, svjetla prama
ʃlato u srebro dàse obrati:
Beʃ svjetlosti, i beʃ plama
Ljepièhse occji svjetlos skrati.

71.

U mlaghjahna svoja lìtta
Svaka od vas, ljepe moje,
Gàrli rados, gljubav hita',
ʃceglje ispugnaj sladke svoje.

72.

Cestitòsje ovo ʃciva,
Blaʃcenstvàsu ovo prava,
Ovakòse ljepa uʃciva
Mlados, i gne dika, i slava:

73.

Sctòse pita, dàsc ima,
Sctòse ʃcjudi, dàse stjece,
Sctòje ljepo blisu occima,
Da i od sàrza nìc dalece;

74.

Da dva mlada jedno ʃcele
U ʃcivotu stravgljenomu,
I da vode dni vesele
ʃcivech' jedan u drugomu.

75.

Radmio prista, i taj cjas-se
S' gnime u tanaz svi hitaju;
Dva ʃacinu, a u sve glase
Skladno ostali odpjevaju.

76.

U scjaptèse igra obratj,
Kòsê u tanzu doſacina,
Pak uſesce popjevati
Cetâr mlada segljanina.

77.

Pàrvi poce, kô gnekada
Od Herzega od Stjepana (2)
Ugrabíse Gljubi mlada,
Kàmû sinu bjesce dana;

78.

I kô ona jad, i smechju
I chjutjelàê, i podnîla,
Cîm na starzu svîm mârſechju
Dragàê mladza promjenila;

79.

I kô paka zjechja toga
Sìnmùsèje poturcio,
I iſ Gospodstva Herzegh svôga
S'djezom inom proghnan bio.

80.

ſapopjeva drughi opeta,
Kô Biogradu pomoch pòda
Prema sillam Mahumeta
Ugrin Janko Vojevoda (3);

81.

I kakòse iſ pod miraa
Grada toga Zar oholi
Gljuto ragnen tad iſtîra
Vechje màrtav, ſciv negoli.

82.

Kôsê iſ Grada Dubrovnika
(Klice trechi) k' ſadru uputj
Ghjuragh Despot (4) ſa na príka
ſetta Ugre podighnuti;

83.

I od Sibigna (5) kò Ban slavni,
I Ugarska sva Gospoda
Tad ustasce na boj spravni,
Nekàmùse pomoch pòda;

84.

I kô s' vojskom iſ Budima
Kragl Vladislav (6) sàmse odpravj,
Ter Murata s' neiſmjernìma
Sillam raſbj na Muravi.

85.

A cetvàrti kliknuo bjesce,
Kô Ugarske skladne voglje
Mattiascja (7) Kraglja uſpesce
Iſ tamnize na pristoglje;

86.

I kô utrudjen Kragl hrabreni
Arvuch' vojske od Turakaa,
Na kopjùse cesto odmjenj
Od Despota Vuka (8) paka.

87.

Bugarkigne jur pristalle,
I pjevagna bjehu draga,
Kad smete igre sve ostale
Svoîm doscjastjem Kiſlar Aga;

88.

Suncjanizu ljepu, i mladu
Ukaſati dàmu buddu,
Poklìje iska svud po Gradu
Smederovu on ſaludu;

89.

Bârſci nego bârſa strjela
Od tolèkse s' druſcbom djelj,
Biusci cjuo, dàse u sela
Gljubdragh Otaz s' gnom priselj.

90.

Tùje naghje u ſabavi
Od veselieh Sjedigljakaa,
I u pogledu gne objavj
Taj cjàsmùse suncia ſrakka.

91.

Pace bjeliem danom svanu
Zârnom' Aghi nochno lize
Na ljepotu rajsku iſbranu
Od suncjane Suncjanize.

92.

ſapaſene od svud vidi
U gnu jednu svacie occi,
I zvjet sunza gdìje slìdi
Pored sunzem od istoci.

93.

Allì Zârnaz kòsê ugleda,
Neſna od straha nitko gdìje;
Sjemo, tamo svak ureda
Hochje bjeſcjat, a neumie.

94.

Suncjaniza, i s' gnom lîpa
Druʃcba od straha, i od srama
Zvjetje iʃ skuta na tli sipa,
Kê ʃa ʃlatnieh brasce pramaa.

95.

Poniknute ljepe Vile
ʃamuklèsu mramorkome,
Szjenech' dàsu tako skrille
Same sebe sjennom svôme.

96.

Od svudàsu vârhu liza
Vlase od kosaa raspustile;
Alli iʃ meghju ʃlatnieh ʃcizaa
Sjahùim vechma occi mille.

97.

Hitri Hadum sviem objavj
Veseo pogled, sliku blagu;
Sprjed na pârsi ruku stavj,
I u besjedu klice dragu:

98.

Druʃcbo milla, dni cestite
Kjî trajete sred dubrave,
Uʃcivajte, i sljedite
Ljepe igre, i ʃabave.

99.

Nitko neimaj strah', ni ceʃni,
Er doscjastje moje nechje
Raʃvârch vasce tanze, i pjesni,
Ni donjètvam gorke smechje;

100.

Pace u druſcbu vascju, kàjê
Mnoghe srechje, mnoghe cesti,
Gdi u miru svak dni traje,
Jachju ſa nach mir uljesti:

101.

Tîm, ghiſdava druſcbo mlada,
Ovdi gdìste vi skuppjeni,
Ne buddìvam mucono sada
Dat ſa mallo mjesto i meni.

102.

Kô iſrecce sej besjede,
Gdi sjen' velik dub prostira,
Sam boſ druſcbe Turcin siedde
Sred Segljanaa, i Pastîraa.

103.

Millostivo na staroga
Gljubdragàsc pak obratj,
Tere poce ovakòga
Tvârdiem kletvam uprascjati:

104.

Ah! takòti Bogh s' visine
Vratio occim' vid ſcjudjeni,
Vrjedni, i dobri Domachine,
Pleme tvoje spovjegh' meni.

105.

A po Zarsku slavnu glavu,
Tako ne pô sabgljom mojom,
Kad istinu skaſcesc pravu,
Nèchme uvrjedit rjeci tvojom.

106.

Stari tvoji tkôsu bili?
Rez' slobodno beſ obſira:
Jesuli oni gospodili,
I iſ gospodstva tkòih iſtîra?

107.

Na ovo u sârzu smuchjen svòmu
Klice staraz pun ſcjalosti:
Spomegnivat nevoglnomu
Muccnòê predgne cestitosti;

108.

Er koljeno plemenito
Od pomochi tomu nije,
Kôga uboſctvo vjekovito
Pod tesckiem robstvom krie.

109.

Nu Gospodar taki kada
ſapovjeda blago, i millo,
Pod ſakletvu tèrmi sada
Od occjìse to stavilo;

110.

Od nicesa nechju predat,
Svèchju kaſat, nu jaoh! boglje
Narîzàtchju, negh spovjedat
Starich moîh sve nevoglje:

111.

Diſcèse iskat u svom' Dvoru
Lazzar Despot od Servie
Dva junaka po iſboru,
Da uda ſa gnih kchjeri dvie.

112.

Ljepu, i mladu Vukosavu
Dà Milloscju Kobilichju (9),
A ponosnu, i ghiſdavu
Maru Vuku Brankovichju.

113.

Od Marèse, i od Vuka
Slavni Despot Ghjuragh (10) rodj,
Vàrh Rasckoga svega puka
Nakon Svekra (11) kî gospodj.

114.

Od Ghjurghjàse, i od Jerine (12)
Mare opet kchi rodila,
Zjech ljepote gne jedine
Kû obgljubj Zàrska silla;

115.

Nùse od Zara bjehu silna
Obgljubile vechma tada
Plodne strane mjesta obilna,
Gdi s' Jerinom Despot vlada:

116.

On na dvore kô gnegove
ſa Zarizùim kchjer odvede,
Poslàim kogne po sinove,
I primamìih dàga sljede.

117.

Podiſcèse pak da stjece
Pod oruſcjem gnih dârſcjave,
I jedva Despot ſciv utece
Iſ prid sabglje svê kârvave;

118.

A Jerina iſ bjeloga
Smederova iſaghnana,
ſa nach' Ghjurghja vojna svôga
Put Ugarskieh poghje stranaa.

119.

Ovakèmu pak dâ glase,
U Budimu kàdga srete:
Târgaj, târgaj sjede vlase
Tuſcni starce s' hude sctette.

120.

Gospodstvo otê, i iſposjeza
Tvoje vojske Zar oghgneni:
Gârgur, Stjepan nascja djeza
Robovìsu osljepjeni.

121.

Cjuj, kèmìsû sinzi milli
Po jednomu sad glasniku
Placcnoj Majzi porucili
Trudne glase, ſgodu prîku:

122.

Sârzèchjèse tvê nàpola
Raſzjepiti Majko tuſcna:
Tvà dva sinka, dva sokola,
Dva sljepzàsu, i dva suſcna.

123.

Ti po svakoj svjeta strani
Gledasc Majko na dan bìo;
Namìsèje ſrak suncjani
Mlaghjahniem ugrabio.

124.

Raſlogh bjesce mi dvoiza,
Dàsmo sctapak Chjachku, i tebi;
S' Chjachkom starzom ti stariza
Da nas vodisc sàdje trjebi.

125.

Alli sluscjaj svu neſgodu,
I nasc tescki jad nemilli:
S' occimàsmo i slobodu
Sladku, i dragu iſgubilli.

126.

Zarizànas, Majko draga,
Sestra nascja, kchjerza tvoja
Prid Muratom ne pomaga,
Kômu Gljubi bit dostoja;

127.

Pace i ona vajmeh! ista
Dànam kuchju iſkorjepi,
Vârlom Zaru na svjett prista;
ſajednònas s' gnim osljepj;

128.

Nijoj ganu sârze tada
Tvârghje od stjene, vârglje od ſvjeri
Gljubav od dva bratza mlada,
Hudu misô da ne tjeri.

129.

ſâto, ako taj put slìdisc,
Ti da (ljepe sve Gospoje
U Budimu kad raſvidisc)
Dvie Nevjeste naghjesc tvoje;

130.

Kada buddesc Majko tamo
Meghju Ugarskiem Gospoghjami,
Tuſcna Majko misli samo,
Kèchjêsc hvale podat nami.

131.

Jeda rjètchjesc imam ſciva
Ja dva sina, dva junaka,
U kîeh stoi, i pribiva
Môga sârza rados svaka?

132.

Dva sina imam (mochjesc rjeti),
Nu dva sljepza, nu dva roba;
Otescèmìih Turzi kleti,
I sàdamìih dârſce oba.

133.

S' nesrechnoga segaj glasa,
Kìmû pòda placcna Gljubi,
Staraz Despot pun poraſa
Smârtno ubljedje, rjec iſgubj.

134.

U ſcjalosti, i u bolesti
Stanovìtse omramorj,
Alli kòsê pak raſ-svjestj,
Jedva ovako progovorj:

135.

Od kadàsmo iſgubilli
Sva ina dobra mi na svîti,
Nastòjmòse turskoj silli
Suſcgni u staros ne uciniti.

136.

Vjerna Drugo samnom hodi
Put slavnoga Dubrovnika,
Gdìse Gostu u slobodi
Dâr∫ci vjerra svîm velika.

137.

Alli Murat budduch' sliscjò,
Ghjuragh Despot sa sviem blagom
U Dubrovnik dàje otiscjò
Slobodòmse sctitit dragom;

138.

Prescno uputj Poklisare
K' Dubrovniku svjetlu gradu,
Kne∫u, i Vjechju scgljùchi dare,
Dàmu u ruke Ghjurghja dadu;

139.

Illi inako, on ∫aprjetj,
U kârvavu gljutu boju
Dàchje na gnih Grad podrjeti
Zarsku oghgnenu sabglju svoju;

140.

Nu Dubrovnik sred pòkoja,
Kî od slobode Krunnu stece,
S' mita od ∫lata, s' prjetgne od boja
Od vjerrèse ne odrecce;

141.

Tako da isti Zar oholi
Cjudechìse tada klice:
Zjech' tvê vjerre krepke toli'
Vjèkchjese ∫civjet Dubrovnice.

142.

I takòse prem dogodj:
Josc Dubrovnik s' davgnom krunnom
Stoi zjech' vjerre u slobodi
Meghju Lavom, i Drokunom.

143.

Ah! dàbi u vîk jakno sade
ʃcivio miran, i slobodan,
Dubrovnice bjeli Grade,
Slavan svjetu, nebu ugodan.

144.

Krunne Ugarske vechi dio,
Svu Bosansku Kragljevinu,
I gdìê Herzegh gospodio
Vlas podàse turska ukinu.

145.

Josc sred ustaa gljuta ʃmaja,
I nokataa bjesna Lava
Oko tebe s' oba kraja
Slovinskàje sva dârʃcjava.

146.

Robovìsu tvoji susjedi,
Tescke sille svîm gospode;
Tvê vladagne samo sjedi
Na pristoglju od slobode.

147.

U slobodnu Gradu ovomu
Od ʃettovieh tako rukaa
Sacjuvàse Despot, kômu
Jàsam unuk od unukaa;

148.

I od nascega svega traga
Ne nahodi itkòse ini,
Raſmi ova kchjerza draga,
Kàê raſgovor moj jedini.

149.

Kô cju ovo Zârnaz skide
ʃlatnu mahramu iſà pasa,
K' Suncjanizi ter otide,
I u naciŋje blagh prikaſa;

150.

Velech': tvàjè srechja sada
I velika, i cestita,
Istocnòmsi Zaru Lada,
O djevojko plemenìta.

151.

Suncjaniza tada svârnu
Occi od srama, i poniknu;
A svu ostalu druſcbu zârnu
Zârni Hadum k' sebi viknu;

152.

Nu s' gnim nehtech' dàse dìli
Djevojciza, cjasna, i ljepa,
Ugrabìje on po silli
Iſ sred skuta Chjachka sljepa.

153.

Otètbìse mlada uſela
Strascnom Zârnzu kìjê hvata,
Golubiza jakno bjela
Zârnom Orlu iſ nokataa.

Digitized by Google

154.

Alli Gljubdragh u sljepillu
Tuſcni staraz nad sve ine
Cjuvsci grabit kcbjerzu millu,
Uhitìse ſa sjedine;

155.

I ne ufajuch' dàje obrani,
ſaupj u glas pun ſcjalosti:
Na ovòlìme jaoh! dohranj
Tescka, i trudna mâ starosti?

156.

Dàli dosta srechjo huda
Djedinstvo otet mè nebjìti,
I od Despotaa slavnieh svuda
Pastîrìmnas uciniti?

157.

I gljubjeniem sinovima,
Kjî bjehu occji moìh ſenize,
Da moj ſcivot spravgljat ima
I koljevke, i grobnize;

158.

Nùme sada sasma ovako
Sljepa starza josc pokosj,
Cìmsê moje dobro svako,
Mâ jedina kchjerza odnosi.

159.

O mâ kchjerze! nìète, nije:
Suncjanizo kchjerze mlada,
Tvoj suncjani ures gdìjê?
Jaoh! tkòmìte grabi sada?

160.

Oſovìse kchjerze milla,
Vigh' kojàme boles zjepa:
Ah! tkomùsi ostavila
Chjachka tvôga starra, i sljepa?

161.

ſa ovòli smârti prjeka
Gluhàmìse vaſda kaſa,
Mâ nesrechna staros neka
Mre s' hughjega svegh poraſa;

162.

Moja sljepa staros ova,
Kàmî u lizu smârt svjedoci,
Beſ gospodstva, beſ sinovaa,
I beſ draſieh vajmeh! occji;

163.

I beſ tebe sladko uſagne
Kchjerze milla, u kôj meni
I sinovìsu, i vladagne,
I od occji vid ſcjudjeni.

164.

Staraz Gljubdgragh tuſci ovako;
Alli sctòmu to pomaga?
S' kchjerzom-mùsèè vechje odmakô
Po daleko zârni Aga,

165.

Suncjaniza s' pârva od straha
Ucinise mraſna stjena,
Bljeda, njema, beſ uſdaha,
Iſ-ceſnuta, ſapagnena.

Digitized by Google

166.

Pram raſveſan u slobodi
Lizèjoj placcno obletiva,
Nosìse ona, a ne vodi
Vechje mârtva, nego ſciva.

167.

Nu kô mallo raſabràse,
Ter pogleda, tere vidj
Strascne, i gârde Zârnze uſàse,
Opet vene, ceſne, i blîdi,

168.

Gorkàè boles opet smeta,
Opet ſavârch rjec nemoſce,
Priuſe tescki stràhje opeta,
I opètse prinemoſce.

169.

Alli kòsê gnoj ſa tîme
Pobjeguchja duscja vratj,
Klice glasom ſcjalosnîme
U ovi nacin narîzati:

170.

Gdjèsam tuſcna? ah jaoh! koja
Ugrabìme ovo silla?
O ſcjalosna Majko moja
Na sctòmèsi porodila?

171.

Od tkogàsam jaoh! vodjena?
Robigniza gdíchju mlada
Nemillosno ſapljegnena
U Chjachkovu skutu sada?

172.

Sinochkèsam omàrknula
Ja u Chjachka kchi jedina,
A jutros-sam osvanula
U zârnoga Arapina.

173.

Tkomu, Chjachko milli, tkomu
Jedihnàte kchjerza ostavj,
Kàê ſcivotu trudnu tvômu
Svegh nosila pokoj pravi?

174.

Ah! cièmchjese jade, i smechje
Tescke tvoje samiriti?
Tkolìtìchje uſdan vechje
Sljepu u staros sctapak biti?

175.

Silnu Zaru od Istoka
Mlaghjahnàse vodim suſcna;
I sctòĉ hughje s' toga uſroka
Cjasti' mòmsê boim tuſcna;

176.

Dragom cjasti', kù od davna
Ja prikaſah Visegnem goru,
I ſa kùsâm podnjet spravna
Svaku mukku, smârt najgoru.

177.

Alli akòme ti oteti
Nìesi jaki Chjachko milli,
Ni imasc silaa ſa oprjeti
Moguchjòjse turskoj silli;

178.

Doghi, doghi na smigljegne
Jeda ganesc skup oholi;
Tere tvoj plac, i zvigljegne
ʃa menèse tuʃcnu umoli;

179.

Jeda ʃa odkup mê mladosti
Mjescte ʃlata, u kè vrîme
Od nesrechne tvè starosti
Groʃne suʃʃe Turzi prime;

180.

Jeda kako occi sljepe
Jaoh! i starre tvè sjedine
Iʃ gnih sârza iʃkorjepe
Nemillosti, i vàrline.

181.

Alli nigdje nîc nitkoga,
Tkòbi mene pomoch htîo:
Chjachko uʃagne sârza môga,
I tilmèsi ostavio?

182.

Htjâsce sljedit svoj plac gljuti
Suncjaniza, josc naprjeda,
Kàdse osctri Zârnaz smutj,
Sârcno na gnu ter pogleda,

183.

O Djevojko (vapech') mlada,
Dostàsise plakkat cjulla ()
Ah! umukni vechje sada,
Kamenito ʃamuknula.

184.

Alli docìm pute slìdi
K' Zarigradu on najprjece,
Etòse Ulak jedan vidi,
Gdi uprav gnega tjekom tece.

185.

Ovi netom prìdagn dojê,
Lìstmu Zarski prikaſciva:
Onga prima, i vàrh svòje
Glave stavglja, pak zeliva.

186.

Mlad Zar tàrpech' muccno odvisce
Od istocnieh spravaa zknjegne,
Aghi u tomu listu bisce
Odkrio sàrza svôga htjegne.

187.

Pisascèmu, da put strane
Zarigradske naglo grede,
I da vechje iſabrane
Djevojcize sve dovede.

188.

Vegljascèmu josc, da svudi
Sokolizu poscglje iskati,
I dàôj kaſce, kô Zar ſcjudi,
Dàga u Istok i ona prati.

189.

Bjesce ljepe ſatocnize
Mladìse Osman uſcelio,
Kègâ ſanje drago lize,
A ustrjelj pogled mio.

190.
Usôbi opet naglcdati
Rajskogàse gne uresa,
I occji svjetlieh, u kìeh sjatti
Sunze vidìse od nebesaa.

191.
Pace on puta nc umie
Nachi, u Istok kìemchje pochi,
Dokli istocno Sunze prie
Ne istece svojoj nochi.

192.
Alli ova misô svoja
Nechje, drussjem dàse objavi,
Kriuch' scegljom gljuta boja
Sladku sceglju od gljubavi;

193.
Nùse hitri Hadum stavglja,
I jednoga zàrnza usdana
Po Bojnizu ljepu odpravglja
Put Pogljackieh ravnich stranaa.

194.
Budduch' imô glase tada,
Da josc po toj Kragljcvini
Sa osvetit Zara mlada
S' Drugam ona rásap cini.

Svárha Pjevagna Osmoga.

Digitized by Google

NADOMJEREGNE

PJEVAGNU OSMOMU.

(1) *Vladislav sin Sciscmana Trechjega Kraglja Pogljackoga biascèse farucio s' Ceciliom Renatom plemenitom Djevojcizom priufviscene kuchje Austrianske, koje ljepotu, i kreposti hvali u svojoj Pjesni nasc slavni Gundulich.*

(2) *Stjepan Hranich budduchi ufiscjao Godiscta* 1434. *na vladagne od Herzegovine ostavj staro prifime svoje kuchje, a ufé novo, nafivajuchise Kosacja. Promjenj takoghjer ime svoje dàrfcjave, ter mjescte imena od Herzegovine, nafvàje imenom Banovine Svetoga Sabe. Nahodechìse on onda u bitju od udovza, odredj nehotjet fnati unaprjeda fa fcenidbu, nego odlucj ofceniti svôga sina Stjepana, kômu fàto cinj ifnachi priljepu Vjerenizu, i dovestìtje k' gnemu na Dvorove. fa ucinìtse posluscjan svômu Roditeglju dobrovoglno mladi Stjepan prista k' Vjerenizi, a josc dobrovoglnije uputìse s' gnome, i poghje u Zàrkvu fa dàtjoj ruku, i vjencjàtse fa gnu po nacinu vjerre Kàrstjanske. Kad alli eto*

iſ nenada pristupj k' gnimi Stjepan Otaz Kosacja (kôga dika, i ljepota priskladne Djevojke svoje narecene Nevjeste biasce ſatravila, i raſgriala), uljeſe meghju gnih, stavìse na desnu svoje nesudjene Nevjeste, pak prema gne occitu nevagnu, i prema prjetgnam uvrjedjenoga sina, na sillùje uſé ſa svoju ſcenu. Radi cessa gorko rasárcen suproch gnemu gnegov dobri sin, ſa neosvetìtse svômu nepravednomu Otzu, nu ſa uklonìtse od take prigode, ostavìga, i otighje u Zarigrad, gdje svjetovan, i nukovan od Mahumeta Drugoga Zara Otmanskoga, prighje na krivovjerstvo turskoga ſakona; zjechja cessa, bji oncjas ucignen od istoga Zara velikiem Beghlerbegom od Rumelie. U ovoj cjasti, i u turskoj vjerri nasljedova nesrechni Mladich ſcivjeti, a najposlie, sctoje gorre, josc i umrjeti; prem da po gnegovoj smárti, iſnaghjèse u gnekomu gnegovu potajnomu shranisctu (u kojèse, dokle biasce ſciv, i ſdrav svaki dan ſa gnekoliko vremena sam ſatvorasce) jedna prilika Isukársta na Kriſcju propeta. Otaz u tòliko gnegov Stjepan Kosacja, kôga on ostavj na ſapovjedi svoje Banovine susrete mnoghe trude, mukke, i progonstva u nemilloj, i ſlosárdnoj vojszi Zarevoj, koja porobj, i popljenj, pacek shara, i poruscj svu gnegovu nevoglnu Banovinu, nametnùmu na vrat jedan pritescki harac, i ostavìga (moſcè-

se rjeti) ne na vladagnu, nu na ſapostascti- ni one dărſcjavc, koju ne do vele, naravnom smârtim umirajuchi u Dracevizi blisu Novoga, ostavj. Najposlie, to jest Godiscta 1483. *Es- se jedan od Vojvodaa cetaa turackieh iſtjera, i iſaghna iſ svojega Otcinstva Vladislava, i Vlatka sinove gori recenoga Stjepana Kosa- ce, ter priklopj s' oruſcjem onu Banovinu, i podpunnoj Otmanskoj oblasti skucìje.*

(3) *Janko Voevoda, o komùsèje prie govorilo (u Nadomjeregnu* 13. *Pjev. Trechje- ga) na* 23. *mjeseza Sârpgna Godiscta* 1456. *sa cetresti tisuchjaa iſabranieh vojnikaa do- ghje u obranu, i pomoch Biograda, oslobo- diga od turskoga obsjedegna (u vrjeme kôga biahùmu Turzi jur mire prolomilli, i pocelinu unutra ulaſiti) raſbj, raſaghna, i raspârscja svu tursku vojnizu, od koje peset tisuchjaa gljudji pogubj, i Zara istoga Mahumeta Dru- goga smârtno rannj, koi sa stoo i peset tisu- chjaa bojnikaa, i dviesti oruſcjanieh plavji biasce doscjao na ſadobitje, i posvojegne tvâr- doga Biograda.*

(4) *Ghjuragh Brankovich Despot od Ra- scie, illi Servie vidjèse u potrebi God.* 1435. *pokloniti Muratu Drugomu Zaru Otmanskomu (koi s' mnogom vojskom biasce nasârnuo na sve dărſcjave gnegove Despotine) svoju priljepu kchjer Mariu ſa ſcenu, i podpisàtse, dachjè- mu biti dărſcjan svako godiscte prikaſcivati*

Digitized by Google

harac, samo dàbi odstupio s' vojskom, i odmaknuòse od gnegovieh krainaa, tèrga pustio na svômu pristoglju mirno, i pokojno gospodovati. Primj dobrovoglno poklone, i s' ſakletvom potvàrdj obechjagna laſcivi, i nevjerni Turcin, allìse porecce nakon mallo vremena, privarj, i iſda svôga vrjednoga Tasta; pokli opeta Godiscta 1439. prostrjèse s' vojskom po gnegovoj Banovini, iſ koje zjechja toga bji Despot usillovan utechi, i obhodechi raſlika mjesta sklonìtse u onda slobodni, i svjetli Grad Dubrovnik sa sviem svoiem blagom, i pokuchstvom. Nu imajuchi Murat poſcjudu stjesctiti Ghjurghja, i uhvatìtga u ruke, obechja Dubrovcjanim dosta Varoscjaa, i Gradazaa Bosanskieh, i svu dàrſcjavu pokraj Dubrovnika, ſa dàbimùga poslali, i cinilimùga imati; inacìe, prjetjasce, i napiasce zjeloviti rasap, i poraſu ne samo Gospodi, nu svoj gnihovoj kraini. Sviem tiem onadagna svjesna, vrjedna, i dobra Vlastela Dubrovacka, ſa ne pogàrditi pouſdagne, i vjerru, koju imadjasce u gnih progonjeni, i uzvigljeni gnihov Goost, ne hotjescèmu ikako pogoditi; tako da Murat isti raſmiscljajuchi ſacjudjen stavnos, i vjernos Dubrovacke Gospode, ne samo ne iſvàrscj svoje prjetgne suproch gnima, nùih naſbigl ſagljubj, i u naprjeda vaſdàih uſdàrſcja u velikoj szjenni. ſa tiem Ghjuragh otighje u Skardonu; a od onle

odpravise put Ugarske Kragljèvine, ſa iskati pomoch, i obranu od prisvjetle one Krunne Kárstjanske; kojàmùje pòda, i toliko moguchju, da oncjas prihvatj, i priuſé vechi dio svoje Banovine, a pakàje (ako i ſa mallo) svukoliku posvoji.

(5) *Ban od Sibigna onìje isti gori (u Nadomjeregnu* 3. *ovoga Pjev.) hvagljeni Janko, koi kàdse uputj na pomoch Ghjurghja Brankovichja, biasce poglavitì Voevoda od Erdeglja, i pribivasce u stolnomu Gradu Sibignu, illìti Hermenstadu. ſa ovi dakle uſrok naſivjega nasc Pjesnik, Banom od Sibigna.*

(6) *Vladislav, kóga ovdi Gundulich imenuje, Kràglje ovoga imena Peti od Polonie, a Cetvárti od Ungarske Kragljevine, o kómùsmo sctogod rekli u Nadomjeregnu* 32. *Pjevagna Trechjega, a imamo u duglje o istomu besjediti u Nadomjeregnìh Desetoga, i Dvadesetoga Pjevagna.*

(7) *Vladislav Peti Kragl Ugarski, i Boemski biasce suproch raſlogu, i pravdi cinio strattit u Gradu Budimu Vladislava Korvina sina párvorodjenoga vechje krat hvagljenoga Janka; a brattàmu mlaghjega po imenu Mattiascja biasce cìnio ſatvorit u tamnizu od Praghe. Nu budduchi nakon toga do ne podpunno godiscte umro naravnom smártim receni nepravedni Kragl Vladislav; prisvjetla,*

i blagodarna Ugarska Gospoda, ſa ucinitse harni Jankoviem dobrocinstvim, iſvedosce iſ tamnize gnegova sina Mattiascja, i okrunniscèga Kragljom Ugarskiem Godiscta 1458. budduchi isctom dovårscio sedamnesto ljetto svoje mladosti.

(8) *Vuk Despot sin Stjepana, a unuk Ghjurghja Brankovichja Despota od Rascie biasce vårli, i hrabreni Viteſ. On Godiscta 1484. nasårnu snaſcno na nevjerne Turke, kojise bjehu iſ nenada skuppili, i popljenili svu dårſcjavu Hårvatsku, Kragnolsku, i Karintiansku, tèrim prigrabj svescto biahu ſarobili, i odveli, a gnih do ijednoga posjece, i pogubj na rjezi ſvanoj od Njemazaa Onnuyza. Nasc Gundulich ſove Vuka Despotom, ne èrje on ikada Despotovo (pakli nije te srechje imao), nego erbòje po raſlogu, i po pravdi imao biti Despot, da ne biahu Turzi gnegovù Otzu Despotinu od Rascie oteli.*

(9) *Millosc Kobilich (o kômu prie u Nadomjer. 8. Pjev. Trechjega besjedismo, i u Nadomjer. 6. Pjev. Dvadesetoga imamo besjedit), i Vuk Brancovich biahu dva poglavita Kneſa kod svjetloga stola Lazzara Grebgljanovichja Despota Rascianskoga, kojise oſcenisce ſa gnegove kchjeri, pårvi ſa Vukosavu, a drughi ſa Maru.*

(10) *Despot Ghjuragh Brankovich sin*

Vuka Brankovichja, i Mare Grebgljanovize; to jest, oni isti, o komu u Nadomjer. 4. ovoga Pjevagna besjedismo.

(11) *Ghjuragh Brankovich sjedde na Rasciansko, illiti Sárbsko pristoglje òncjas iſa smárti svoga ujza, illiti dunda Stjepana sina Lazzara Grebgljanovichja, a bratta svoje Majke Mare. Neſnam ſàto uſrok, ſa koi nasc Pjesnik veli, da Ghjuragh biasce nastanuo na gospodstvo Rascianske dárſciave svômu Svekru, illiti Tastu.*

(12) *Jerina, illiti Irene imenovana u ovomu Pjevagnu, Gljubovzàje Ghjurghja Brankovichja, a sestra istocnoga Cesara Paleologa.*

Digitized by Google

O S M A N

PJEVAGNE DEVETO.

Od Pogljakaa cîm cjastjeni
Dobitchjàse dan proslavglja,
Sokoliza Dikle pljeni,
Kê Kragljevich slavno isbavglja:
Drughe otėjoj, pak slobodj,
A ona k' Zaru s' gnima hodi.

1.

Velikàse, o gljubavi,
Vlas oghgnenieh tvoieh strjelaa
U pogledu ljepom' slavi
Okka draga, i vesela;

2.

Alli vele vechja, i jacja
U kragljevskom' sàrzu biva
Cjaas, kà strjele tvê potlacja,
I sve sille pridobiva.

3.

Nije cjuddo zjechja toga,
Sokoliza svjetla, i milla
Zara Osmana gljubjenoga
Dàje sljedit ostavila.

4.

Trudno mladoj bji podnjeti,
I smetena tìmsè recce,
ſa kìm ſceglno sârze leti
Da i stupaj hro ne tece.

5.

Bjesce nemir najſcestocji,
Kî stravgljena Dikla ochjutj,
Dalek' sunza draſieh occji
Tamnom nochi ſamârknuti.

6.

Alli ohola, i moguchja
Iſ kârvave mârſje ratti
S' Turzimàse pobjeguchja
Prid Pogljazim ukaſati.

7.

Tìm od kada lansko litto
Mlad Kragljevich raſbj Zara,
S' Drugam ona strjelovito
Priko Lehsckieh stranaa udara;

8.

Letech' mnokrat sred potjeraa
Sjemo, tamo po prostoru
Od Odera (1) do Nepera,
I s' Nestera k' Njemskom' morru.

9.

Cìm Bojniza tako iſbrana
Vechje putaa tjekom minu,
Pljenech', palech' sa svieh stranaa
Svu Pogljacku Kragljevinu,

10.

U slobodi smiona odvisce
Dòchse usudj najposlie
U dubravu gustu visce
Grada od tvàrde Vârscjovie (2).

11.

Bjesce u svârsi Kolovoſa
Jur pocela Jesen plodna,
Kad ſadaſcdj s' groſdnieh loſaa
Rujna, i ſlatna pitja ugodna.

12.

Prem osvanu dan cestiti,
Kôga vjecna bìtchje slava,
Dan veseli od dobiti
Kragljevichja Vladislava,

13.

U kî beſ broja, i beſ kraja
Vojsku on raſbj, i ſatjera
Istocnoga gljuta ſmaja
Lansko ljetto kraj Nestera.

14.

K' Poglskom' Kraglju na dan ovi
Skupiscèse sred Vàrscjova
Sve Vojvode, svi Kneſovi,
I Staroste (3) od Gradovaa;

15.

Tere pokli tuj u mnogu
Bogogljubstvu u sve glase
Najprie hvale viscgnem' Bogu
U prisvetoj Zàrkvi dasse;

Digitized by Google

16.

U rasлike svak nacine
Sa svòmse opet mochi stavj,
Da spomena nad sve ine
Srechnogàse dana slavi.

17.

Mlad Kragljevich, i po isboru
S' gnim Gospoda ina tada
Podranili bjehu u zoru
Lov loviti isvan Grada.

18.

On raslike tjerech' svjeri,
Hotje ukasat svim occito,
Kako s' vojskom Zara tjeri
U dan isti predgne litto.

19.

Pod bogatiem odjechjami
Od zàrgljena sja grimisa,
Gdise biser, i dragh kami
Vàrh poscvena slata isnisa;

20.

Na pasùmùê mac slatjeni,
Vàrh glavèmu trepti perje,
A pod gnime kogn oghgneni
Lakscі, i bàrsci negh sjevèrje.

21.

Takiê vidjet Bogh suncjani,
I u ornscju, i u obrasu,
Kad svjeri iskat i on podrani
Po nebeskom' svjetlom' pasu.

22.

Bratt Kaſimir (4), stopârv kômu
Lize ſlatni mali zeliva,
I on na kognu oghgnenomu
ſlatno odjeven uſàgn siva.

23.

U istoku od mladosti
Zora od slave jòscmu istjece,
A od hrabrenstva, i od kriposti
Stere ſrake na dalece.

24.

Stjepan mlaghi bratt uſ gnega,
Kaſce iſtakmit djellim ime:
Bârſci od plama, bjegli od snjega
Igra urescen kogn pod gnime.

25.

Jeſde i svjetla bratja ina
Kon slavnoga Vladislava,
I od oruſcja, i od haglinaa
ſamjernàje gnih naprava.

26.

Ljepi, i mladi Kragljevichi
Na gnegovich ſrazieh sjaju
Jakno sivi sokolichi
Kàdse u sunze ſagledaju.

27.

Vojevode, Kneſi, i Pani
Prid gnim redom jeſde u dizi
Odjeveni, i oruſcjani
Plemenito svikolizi.

28.

Plemenita druſcba ova
S' Dobitnikom Turskieh silaa
Na odlucena mjesta od lova
Ovakosèĕ uputila.

29.

A Vârscjovske ljepe, i mlade
Sve Gospoghje punne dike
Iſisclèsu vârh livade
Po kraj bistre Visle (5) rîke.

30.

Tihse tancjaz meghju gnimi
Tuj ſamechje u gljuveſni,
U kôm' glasim' medenimi
Kliknusce ove sladke pjesni:

31.

O cestiti, i hrabreni
Kragljevichju Vladislave,
Svàkje veseo u spomeni
Nedobitne tvoje slave.

32.

Ti, o sivi nasc Sokole,
U mlaghjahna tvoja ljetta
Potlaciòsi Turke ohole,
I dobio Zara kleta.

33.

S' tebe obranu svû primila
Kragljevinàĕ nascja svudi,
S' tebe opètse raſgoila
U pokoju, kî svak ſcjudi.

34.

Svud teſcjaku ſemglja blaga
S' tebe obilne vrachja plode,
S' tebe obtjece mjesta draga
Med iſ dubja, mljeko iſ vode.

35.

S' tebe veseo krotka stadda
Pod sviroku Pastîr pase,
S' tebe Putnik miran sada
Grede pojuch' u svê glase.

36.

Kogn, koìse bjesan jaha
S' napuhaniem noſdram prie,
Arſcja, pjennj, ogagn paha,
Vihar vidjet bji svudiè,

37.

Blagh, i krotak ſeleen millu
Na livadah sad uſciva,
Tere bojnu gljutu sillu
Na gljuvenoj promjegniva.

38.

Skladni puzi, mirna sela,
Travna poglja, doba ugodna,
Rojne pcelé, stadda zjela,
ſcitne gnive, dubja plodna.

39.

Raſvedrènje svak u lizu.
Glasìti ovo svi govore:
Vechje ljepu Vjerenizu (6)
Na Chjachkove vodi dvore.

40.

Kragljevichju svèje spravno,
Ne zkni vechje Pir veseli:
U unuzieh ime slavno
Ponoviti nasc Kragl ſceli.

41.

Noviem ſrazim cin' da obtjecju
Ova nascja mjesta, i daglja,
I raghjajùse, i iſtjecju
Sunza od sunaaz', Kragli od Kragljaa.

42.

U scto na cjaas dana blaga
Tancjaz vode sej Gospoje,
I ovakòse pjesan draga
Vladislavu slavnom' poje;

43.

Eto smiona Sokoliza
Iſ dubrave guste iſide
S' dvanaes bojnieh Djevojcizaa,
Kèjê svudi slìdom slìde.

44.

Jak Laviza u sred goraa
Kad pritisne glàdje gljuti,
Na sve strane usci otvora
Osluscjujuch' kùdse puti;

45.

Iſ dubravaa gustieh kada
Pastìrske ona dipli cjuje,
Sudech' da tuj pasu stadda
Veselìse, i raduje,

46.

I mislechi, da bârſô ima
Na vogljûse nasittiti,
K' onoj strani put uſima
Letech' u tjek strjeloviti.

47.

Ṣatocniza tako oholà
Na ſacinke sladke, i mille,
Kièmse bjehu po sred kolla
Ljepe Gospoje oglasile,

48.

Vapje: evo plemenite
Srechje, evo ljepa pljena;
Teztè, o Drughe mê tezite,
Na bogatstva neiſrecena.

49.

Sljedmê svaka, svaka osveti
Sebe, Zara, tursku vjerru,
Spomenujuch' u pameti
Lansku dobit, i potjeru.

50.

Dobro ovoga ne dorecce
Mogorkigna Dikla vârla,
A tisctèse, i ſatece
Na bârſomu Kognu hârla.

51.

Lete ſa gnom, a ne teku
I gne Drughe nagle, i hitre;
I pljen ſceglni da prie steku,
Bàrſiem Kognim stiſcju vitre.

52.

Ter u nạcin poplavize,
Kâ s' obilnieh vodaa rjekom
Plahòse orech' niʃ litize,
Svèscto sreta nosi tjekom.

53.

Jedna jednu sprjed desnizom
ʃa snjeʃcjane pârsi hvata,
Druga drugu niza lizom
Stere kognu priko vrata.

54.

Gneka ʃa pram rudi od kossji,
A ʃa ruha gneka sviona,
ʃa ɽukụ ova onu nosi,
ʃa paas ʃlaṭni ovu ona.

55.

Priko nochne tako tmine
Sred divjaci vùku prìke
Vukovi ovze u nacine
Nemillosne, i raʃlike.

56.

Bojne Dikle bârʃce od stṛjele
Tekuch' pogljem u pospiehu
S' draʃiem pljenom sve vesele
Odmaklèse dalek' bjehu,

57.

Kad Gospoghje ugrabjene
Budduchìse osvjestile,
Sve u glạse sjedignene
Tuʃce, zice, placcju, i zvile.

58.

Gneka Chjachka draga svôga,
Gneka bratju millu, a gnika
Usdiscjuchi gljubjenoga
Sove u pomoch Vjerenika.

59.

Josc slobode sladke zjechja
Ne pristaju sa svom mochi
Vapit slavna Kragljevichja,
Dàih otet budde dochi.

60.

Allise od gnih svieh samani
Zici, placce, i tuguje,
U saklonoj ako strani
Nîe nitkoga dàih cjuje.

61.

Gârmih spleten, dubje cesto
Gustîm gajom jur obstrie,
Pace kitniem hvojam mjesto
Nebesimàih istiem krie.

62.

U kraj gaja gusta toli
Dubravàse jedna odkriva,
Bârsàê rjeka gârli doli,
A tih vjetriz sgar zeliva.

63.

Rudi Jesen, Brjes sciroki,
Bor seleni, Joha bjela,
Divja Ljeska, Drien scestoki,
Kitni Javor, vita Jela;

64.

I Cesvina od stoo vjekaa,
I Hrast davgni tùjse ustara,
Nìmje ighda silla prjeka
Naudit moghla od vjetaraa.

65.

Proſ dubje ovo hàrlo staddo
Od raſlizieh tàrka ſvjerji,
A po granah letech' raddo
Jatto od ptizaa svegh ſcjuberi.

66.

Bistra rjeka s' vechje trakaa
U dubravu gustu ulaſi,
Od suncjanieh kàjê ſrakaa
Cestiem kittjem cjuva, i paſi.

67.

Alli svèse vodde staju,
I Jezero sred gne cine,
Ljettne danke u kôm' traju
Ljepe Vile od planine.

68.

Druſcba istocnieh ſatocnizaa
Sljedi smiona, i slobodna,
Gdìje glasom od vjetriza
Dubrava ova ſove ugodna.

69.

S' duga tjeka svaka trudna
ſnoj na svjetlom' lizu otira,
I od vruchine od poludna
Jasce u dubje polak vira.

70.

Sokoliza prihrabrena
Prid gnimàse nagla puti,
I u dubjàih skut ſelena
Klikuê ovako pocinuti:

71.

Etòê Pastìr svratio stadda
U podgorje na plandiscte,
Svak pod dubjem sred livadaa
Pri kladenzieh vjetriz iscte;

72.

ſàto i mi, Drughe mille,
Cìm sunze od ſgar pripeklòje
Hodmo, gdi sjen' dubja dìle
ſa trudima nach pokoje.

73.

Uſcivajmo sladke hlade,
Gdìnas ſove draga sjenzâ;
A kognìnam vârh livade
Neka pasu kod kladenza.

74.

A ti, kìsî tolì' svjetô
U junasctvu Vladislave,
Hodi, otimaj robje oteto
Cekamòte sred dubrave.

75.

Ne strascìnas tvâ desniza,
Zjele vojske s' tobom vodi,
S' dvanaes samieh Djevojcizaa
Jàte cekam u slobodi.

76.

Od prjekora, i od sramote
Po svjetùti glàschje otiti,
Iſ pod Grada dàtise otê
Zvjet Gospoghjaa plemeniti.

77.

I da iſ rukaa dvanes ſcénaa
Nemoſc opet tìga stechi,
Ti, kì u slavi od imena
Letisc junak sad najvechi.

78.

Ah! ne târpi dàsu vrjedne
Na tvôj kuchi, u tvôm' mjesti
Djevojcize mlade jedne
Dan od tvoich slavaa smesti;

79.

Alli u tebî sârza nije
Na poglje isit nam' protiva,
Da vlas ſcenska ne dobie
Tko prie Zare pridobiva.

80.

U to Drughe moje iſbrane,
Ne bojtèse od potjeraa,
Odsjedimo kogne vrane,
Pocinimo kon jezera.

81.

Dikla ohola, i smiona
U ovi nacin vika, i prjeti,
Veselèchsè, da sama ona
S' Drugam svoiem Zara osvetj.

82.

Bojnizèse ſve poteſce,
I s' Robignam s' kogna skacju:
Svaka svoju nàse veſce,
Sve ujedno one placcju.

83.

Mlaghjahniem, da ne uteku,
ſcestoziem uvitima
Pri osctrieh dubaa hreku
Snjeſcjanàse putt priſcima.

84.

Ponosite, i ſlosàrde
Od istoka vàrle Dikle
Ovakòse spàrva tvàrde
Meghju sobom, pàksu klikle:

85.

Pokli sumgnit nije sada,
Dànas ovdi tko ſastane,
O vitescka druſcbo mlada,
Stavmô oruſcje tescko s' strane.

86.

Ter po ovoj bistroj vodi,
Cìm sve pàrſci suncla ſrakka
Plovaj, plovaj u slobodi
Igre mille tvorech' svaka.

87.

Raſhladiti trude od boja
U scto ovako mlade ſcelè,
Od gljuvenieh perivojaa
Odkrivaju ljere bjęle.

88.

Nije mjesta, strane nije
Najmilije, i najdrasce,
Kû savidno ruho krie,
Dàse naga sad ne kasce.

89.

Sve bjelochje da prid occi
Isberùse, i sjedine,
Drobni biser od istoci,
Jasno srebro, snjegh s' planine,

90.

Kon bjelochje mille, i draghe
Bojnieh Dikliiz' tamne ostaju,
Kê u bistrieh vodah naghe
Jakno svjesde trepte, i sjaju,

91.

Na samjernu, na jedinu
Gnih bjelochju svjetlu isbranu
Bistri Jezer oncjas sinu,
Sciviem oghgnem voda planu.

92.

Oselegne kraj u travi,
Trava u zvjetju osta okoli,
Bliscgne dubje po dubravi
Gragne u vodu sklonj doli.

93.

Sasviem vodam od svud rjeka
Saljetjèse u tjek hàrli,
S' travom, s' zvjetjem, s' dubjem neka
Zelivàih ona i gàrli.

94.

Gnekàê rudi pram vàrh cela
U obluk ʃlatan pokupila,
Gneka niʃ bîo vrat raʃplela,
I vàrh vodaa gnim ʃdaʃcdìla.

95.

Nu kchi Kraglja od Mogora
Ljepscja, i svjetglja svièhse ukaʃa:
Gnoj iʃ bjelieh pàrsji zora,
Sunze iʃtjece iʃ obraʃa.

96.

Bjegljàê vidjet ona vele
S' drugam plovuch' sred 'jezera,
Neghli od morra Vile bjele,
I od spjevoza Kuſa (7) pera.

97.

Cìm gne vlaʃcni pram od kossji
Tiho pàrsci s' hladka blaga
Iʃ ʃlatàjòj biser rosi
Po zvjechizu liza draga.

98.

Ovakàse gneghda objavj
I boʃciza svjetla od lova (8),
I po jezeru n dubravi
Naga ovako s' drugam plova.

99.

Ovakàsèê i gljuvena
Ljepa Matti (9) ukaʃala,
Iʃ snjeʃcjanieh kada pjenaa
Sred morskièhse rodj valaa.

Digitized by Google

100.

Alli okole Dikle ljepe
Cjas nemogu stat beſ ratti,
I u ſabavah sladzieh hlepe
Bojnizèse ukaſati.

101.

S' jedne strane sces ustaju,
S' drughe opeta sces protiva,
Svèse vodom oruſcjaju,
ſatjezàtse svaka uſciva.

102.

Jedna suproch drugoj plove,
Jedna drugoj prjeti smechju,
Sada one, sada ove
Vodu uſimglju, biser mechju.

103.

Cim Bojnize ljepe, i naghe
Cine ovake igre u vodi,
Tere svaka vàrke draghe,
I hitrine iſnahodi;

104.

Eto od trubaagl' i od vapajaa
ſamnje okolo sva dubrava,
Lovzie kruſce sasvieh krajaa
Kragljevichja Vladislava;

105.

Gneki u ruzi hàrbu nosi,
Kopje vito gneki ima,
S' oghgneniémsu pusckam mnoſi,
Mnoſi s' luzim na plechima.

106.

Onji vode bârſe Hârte,
Lovne Jastrebe ovji dârſce,
Traſcech' Viſcli svùdse vârte,
Psi ini laju, kogni ârſce.

107.

Mlad Kragljevich bjesce od prie
Obkruſcio poglja zjela:
Sokòmùse sivi vie
Vârh svjetloga vedra çela.

108.

Ptiza ohola sred visine
Plemenita jatta tjèra,
A na vârste magne ine
Mârſi trudit bârſa pera.

109.

Stiſce tkòse nepriklogna,
ſa priklonîm letjet nechje,
Nu scto udara sve prid kogna
Vladislavu slavnom' mechje.

110.

Kô tîm velech': toli' mnoghe
Niê, ni jake sille od svîta,
Koja ovako prid tvê noghe
Pasti nechje pridobita.

111.

Raſlizieh stadda ſvjerji
Od svud skacju ſatjerana;
Od Lovazaa druſchàih tjeri,
I u krugh ſbia sasvieh stranaa.

112.

Bjeſci beſ traga, i beſ puta
Hitra Kuna, ſez pun straha,
Vepar, Kaplan, Ris, Koscjuta,
Jegljen bârſi, Sârna plaha.

113.

Lovzim' dubrava u okolo,
I oruſcjem svàse obtjece,
Krotko ſvjeregne, i oholo
ſbjeno u jattu jednom' tece.

114.

Nu Kragljevich kô ſamjerj,
Scto dubrava kriasce ova;
Viknu; o druſcbo, pustê ſvjeri,
Srechniègànam evo lova.

115.

Sokoliza svârchje occi
Odkle bukka strascna iſhodi,
I kô poſna sctòje uſrocj,
I kô vidje sctòse ſgodj,

116.

Vapje Drugam: prescno svaka
Na oruſcja, na obrane,
Nepriategljaa mnòſcnas jaka
Obteklàje s' svake strane.

117.

I u to iſ vode hàrlo iſkace,
I uſam' ruha nàse mechje;
Samom sabgljom meghju mace
Usârnuti spravnàê vechje,

118.

Vremenàbo ni cjas nije,
Da oklopjem pârsi opasce,
Da kazigom celo skrie,
Da na bârſa kogna uſjasce.

119.

Nu gne Drughe bârſe toli'
U iſascjastju bit nemogu
Dàih vlas bârſcja ne okoli
Nepriateglskom' u nalogu.

120.

Scto da ucinit mogu naghe?
Pridobitàè svaka sama
Ne od protivne sille, i snaghe,
Nu od istoga svôga srama.

121.

Niêdna oruſcja ne popada,
Ni u drugo tratti silaa,
Neghli odjechjom jeda mlada
Nagàbise ſasctitila.

122.

Tako Lovize u lovùse
Ulovisce pri lovini;
Pace gusa u sred guse
Inieh pljenech' pljènse ucinj.

123.

Tako i jatto bjelo u vodi
Od snjeſcjanieh Kufaa plove',
Igre nove iſnahodi
Pod ſcjubere sladke, i nove;

124.

Nu ako upaſi Orla siva
Gdi nàgn leti iſ visinaa,
Sklapa krila, glavu skriva,
Ni igra vechje, ni ſacina.

125.

Kragljevìchse blagh odvechje
S' ubitjeniem Diklam kaſce,
Kô one inieh, on gnih nechje
Veſat, samòim stavglja straſce.

126.

Sokoliza nu vitescka
Ne gubìse scto sama osta,
U desnizi sabglja tescka
ſa zjelùjoj vojskùê dosta;

127.

Pace Drughe gne videchi,
Dàsu u robstvo vech' upalle,
Skace gdìje skup najvechi
Nepriateglske od navale.

128.

Jakno Tigre ſvjer sârdita
Iſ planinske kadno spille
Lovaz skupi, i pohita
Porodèjoj draghe, i mille.

129.

Punna bjesa, i cemera
U plahòmse kârsci tjeku,
I ſlotvora docim tjera,
Reſci u ghgnjevu strascnu, i prjeku.

130.

Tako punna sàrſcbe oghgnene
I ohola Bojnizàje,
Cîm u pljenu ſapljegnene
Oslobodit Drughe haje.

131.

Meghju oruſcja, meghju kogne
Ne tece ona, nego leti,
Tere smàrtne, i pokogne
Raspe Lovzom vika, i prjeti.

132.

Naprjed, naſad, s' desna, s' ljeva
Gradd udoraaz' smârtnich vaglja;
Daſcd od Lehscke kârvi ljeva,
Topech' mjesta bliſcgna, i daglja.

133.

Lomi, kârsci, trê, potlacja,
Bie, sjece, plesce, i mechje;
Stoo desnizaa, i stoo macjaa
Da ima, mogla nebi vechje.

134.

Leha, i Kraka ubj ujedno,
Macem proghje oba hârlo,
A nemillo, i neredno
Vitoslavu prikla gârlo.

135.

Priko pasa Ghjurghja udara,
I rasjeza u dva djela,
A odnese u Gascpara
Vârh od glave vas do cela.

136.

Stuce Ostoi bocjom glavu,
I moſcdani svèmu prolj,
On vas streptje, i u kârvavu
Blattu pade na tli doli.

137.

Josc Biserko djete mlado,
Ruſcjom lize kômu ſene,
A veselo sjaju, i raddo
Occi ljepe, i gljuvene,

138.

U plahochi bes obſira
Na Bojnizu cìm nasârchje,
Iſ pod sabglje bridke umira,
Kû ona plaho nàgn obârchje.

139.

Alli jedna ſatocniza
Scto da moſce proch tisuchi,
Buddi ſmija krilatiza,
I oghgneni ſmaj goruchi?

140.

Oko gnèsu sjedinili
Pogljazìse svi u buzzi,
I stoo macjaa iſvadili
Suproch jednoj samoj ruzi.

141.

Smiona Dikla nejma straha;
Alli cìmìh bie, i tuce,
Iſ nenadke sred ſamaha
Vitesckàjoj sabglja pucce.

142.

Ne ustavgljàse, bocjom lupa,
I u ʃlotvorskoj greʃne kârvi;
Nu od Lehsckoga svàkcjas skupa
Od svud mnosctvo vechje vârvi.

143.

Tada u smârtnoj cîm pogubi
Kragljevìchje slavni gleda,
Prie negh ʃcivot mlada iʃgubi
Skace s' kognem sam naprjeda.

144.

Raʃtiskuje, i uklagna
Sve Viteʃe svoje s' strane,
I dàê nicji mac ne ragna
Gnegovièmjoj cini obrane.

145.

Niê hrabrenom' Vladislavu
Vîk u sârzu svôm' podnjeti,
Ljepu Bojnizu, i ghiʃdavu
Da neredno vidi umrjeti.

146.

Spomegnuje gne jedina,
I ʃamîrna bojna dilla,
Sred Bogdanskieh kad ravninaa
Na pomòchje Zaru bila.

147.

A i toliko onàê ljepa,
I u rasârʃcbi, i u ghgnîvu,
Da pogledom sârza zjepa,
I u oghgnu ʃgara ʃcivu.

148.

Ni Kragljevich vìkbî utechi
Od gne draſieh occji mogô,
Da ne ustavglja obſir vechi
Sad ſcegljegne svoje mnogo.

149.

Krepku on misô ima ovu,
Da u ijedno vìku doba
Viteſùse Jeſusovu
ſcegljet Turkiign' ne podoba;

150.

A i ures dragh suncjani
Od svê ljepe Vjerenize,
Kî u sàrzu gleda, i hrani,
Ne dàmu ino ſcegljet lize.

151.

Sokoliza alli vechje
Videch' ino da nemore,
I da iſ ove ima smechje
Rasuchje iſit gne najgore,

152.

ſa nikako ne upasti
U Pogljacke ſciva ruke,
Smiona gàrdi beſ pripasti
Oghgne, mace, strjele, i luke.

153.

Pri slobodi smàrt ne haje,
Tiska, i naſad lako uſmice,
A i Kragljevich ne pristaje
Vapit, nitko dàè ne tice.

154.

Nu niê puta vech' naprîda
Vojskàê prid gnom, ʃa gnom rîka,
Sctòchje? Gdìchje? Dàse pridâ,
Vladislàvjoj slavni vika.

155.

Bojnizàse ne târpechja
Sva plam ʃcivi na ovo stvara,
Rjècjoj iʃrjet nèda smechja,
Rukom samom odgovara.

156.

Allìse oprjet ʃaman silî,
Na gnu jednu svàkse puti,
Pridàtjòjse trjebìje, illi
Sasma ludo poghinuti.

157.

Tîm steghnuta s' tieh neʃgodaa
U rjekùse mechje doli;
Sctrapglje uʃgori plaha voda,
Kraj ʃamnîva vas okoli.

158.

Na vârh ona iʃ dna iʃkace,
I na iʃmjenu ruke od lîra
Svèscto moʃce bârʃce, i jace
Pruʃcja, digli, i prostira.

159.

Plove jakno laka ribba,
I gdi s' drughe strane paʃi,
Dàse od rjeke kraj prighiba
Sljedi, i nadvor hàrlo iʃlaʃi.

160.

Kragljevìchse slavni cjudi,
Nedobitno paʃech' smîgne,
I slobodu mnogu sudi
Od hrabrene Mogorkigne.

161.

Tîm sred skupa svieh Junakaa
S' pârvàê rjecim' hvalj, i slavj,
ʃa podoban dàrjoj paka
Uhitjene Drughe odpravj.

162.

Bojne kogne, svjetla oklopja,
I ostalo svèscto otê,
Sctite, strjele, luke, kopja
Scgljèjoj na cjaas gne ljepote;

163.

Velech'; da ʃnasc, mac, sred moje
Kî desnize vidje sjatti,
Jùrse opassa ʃa Gospoje
Slobodivat, ne hitati;

164.

ʃascto ʃàsve da turacki
Stràhje, i rasap nascja silla,
Kragljevìchje nu Pogljacki
Sctit, i obrana ljepich Vilaa.

165.

Nu kô bojna Dikla uʃàse
Opet mille Drughe vidi,
S' tolikoga dara svàse
Pagni, gubi, smeta, i stidi.

166.

U pameti mislech' hodi,
Kòbî mogla ʃahvaliti,
Nu nacina ne nahodi,
Tîm ovako sta vapiti:

167.

Kragljevichju glasa mnoga,
Dobitàsam ja dobita,
Ne od oruʃcja, nu od tvôga
Blagodarstva plemenita.

168.

Kô ovo recce, diʃce s' vrata
Ljep ogârgljaj hitro ʃglobjen,
Vas biserom vârhu ʃlata,
I kamegnem draghiem pobjen.

169.

Slovimàse on obtjece,
U kîeh pismo sctìsê od ʃgara:
Svak odstupaj na dalece,
Mogorskoga kchìsam Zara.

170.

ʃa uʃdarje posla ovo
Vladislavu hrabrenomu:
Velech'; da ime svud gnegovo
U sârzùchje nosit svômu;

171.

I da unaprjed nighda vechje,
ʃa harnàse ukaʃati,
Proch Kârstjanim ona nechje
S' Drugam svoiem vojevati.

172.

Pak oruſcja nàse stavj,
I na vrana Kogna skocj,
Tere s' druſcbom put upravj
K' Zarstvu Otcinu put istoci.

173.

Nu k' istocniem stranam svjeta
Cîm Bojniza ljepa jasce,
Zârniê Hadum eto sreta,
Kiſlar Aga kôga slasce.

174.

S' pârvàjòjse on poklagna,
Kako obicjaj turska prosi,
Pak u kratko beſ kârſmagna
Kaſce glase, kèjôj nosi.

175.

Veli: od slavna Zara Osmana
U Istok gdje sad s' vojskom ide,
O Kraglize tìsi ſvana,
I ove Drughe, kètê slìde.

176.

Sokoliza na glas ovi,
Kî s' vesegljem sliscja mlada,
Kogna obrachja na put novi,
Putise uprav Zarigrada.

177.

Sred stravgljena sârza svôga
Cjas nemoſce mira imati,
Dàjoj Zara gljubjenoga
Prièsc ſceglnoj nagledati.

178.

Kôga ni dugh put, ni vrjeme,
Ni ina ijedna stvar na svjeti
Niê s' prigodam raſlizieme
Mogla iſètjoj iſ pameti.

Svárha Pjevagna Devetoga.

NADOMJEREGNA

PJEVAGNU DEVETOMU.

(1) *Oder, Neper, i Nester rjekėsu po stranah sjevernieh, od koieh pȧrva isvire u dȧrscjavi od Moravie, a sljevase u morre od Baltika; drugàse sacigne u Rusji Mosckovskoj, i prohodechi priko Pogljackoga, topìse pokraj Ockzakova u morre Zȧrno; a trechjàse poraghja u Rusji Pogljackoj, i ulasi u morre Zȧrno kolak Bjelogoroda.*

(2) *Vȧrscjovo, illiti Varsavia Gràdje poglaviti od Masovie, u kojemu Cestiti Kragli Pogljacki usdȧrscjalìsu svoje Kragljevsko pristoglje.*

(3) *Starostėsu gneki Poglavari vojnicki nastagneni po raslizieh Knescinah Kragljevine Pogljacke. Na ovièhje naslogneno vladagne od Gradovaa, i pomgna od oruscjanieh Tvȧrghjaa Kragljevine; radi cessa, ovìjsu svjetli Gospodari u velikoj cjasti, i szjenni od svega puka Pogljackoga dȧrscjani.*

(4) *Ovi Kragljevich, koise nasivasce Ivan Kasimir, najpric uljese u Skupsctinu Druscbe Jesusove, paka bji ucignen Stoscjȧrnik, illìti*

Kardinal Svete Zdrkve Rimske, a najposlie bji ufviscen na pristoglje Pogliacke Kragljevine Godiscta 1648. *oncjas nakon smárti svôga bratta Vladislava. Ovi Kragl ocistj svoju Kragljevinu od Poluvjerazaa Socinianaa, jèrih iftjera if svieh svoieh dárfcjavaa, budduchiim prie dopustio tri godiscta vremena, nekàbi u toliko moghli raspraviti, i srediti gnihove vlasctite posle. Nakon dvadesti godisctaa cestitoga Kragljevagna uklonise Kafimir s' Kragljevskoga pristoglja, i odjelise put Franacke femglje, fa u gnoj o sebi misliti, i fcivjeti. Umrje on najposlie ondi Godiscta* 1678., *i otiglje ufcivati onoga Priviscgnega Gospodara, kômu fa sve vrjeme svôga fcivota biasce bio pomgnivo posluscjan, i vjerno podlofcjan.*

(5) *Visla, illiti Vistola velikàje rjeka od Europe. Ona protjece if bárda nafivana Karapach u Slefji, prolafj priko Masovie, i Prusie Kragljevske, terse sljeva u morre od Baltika.*

(6) *Vladislàvse biasce farucio s' Ceciliom Renatom Prisvjetlom Djevojcizom privisokoga plemena Austrianskoga. Nu umirajuchi ova, ufê Aloifiu Mariu od Nivers kchjer Karla Pàrvoga Gonzaghe Bana od Mantove.*

(7) *Kuf u Italianski jefik nafivjese* Cigno. *Kufisu ptize veoma velike, u koièhsu sva perja bjela, i prilicna cistomu pribjelomu snjegu. Ove ptize fa navlasc padaju po vodah,*

blattîh, i jezerîh. ʃviʃd, illìti glas gnihov ugodânje, i sladak, koiem oni pjevaju, i ʃacinaju u nacine priʃamjerno skladne.

(8) *Diana bilàje dârʃcjana, i naʃivana od starieh Pjesnikâ, i hudovjernikaa Boʃcizom od lova.*

(9) *Imenom Mattere gljuvene naʃivanàje mekoputna, i raʃbludna Venere, koja (po iʃmiscljegnu davnieh Spjevalazaa) bji ʃaceta, i porodjena od cistieh pribjelieh morskieh pjenaa.*

O S M A N

PJEVAGNE DESETO.

Gospodicich Poglski pjeva,
Kô Leh bojne sprave uſmnaſcja;
U Vàrſcjovo tìm prispjeva
S' dicnom dvorbom Alì Pascja,
Kî u Kragljev Dvor ulaſi,
Gdi Kragljevske Kipe paſi.

1.

Satravgljena Sokóliza,
Da prie vidi Zara mlada
S' Drugam leti jakno ptiza
Put bjeloga Zarigrada.

2.

A Pogljazi svi veseli,
I Gospoghje slobodjene
Na obilnèsu goſbe sjelli
Po kraj rjeke svîm studene.

3.

Ná cjaas dana srechna toli',
A u ſdravglje Kragljevichja
ſdravizèse u okoli
Napiahu od Mladichjaa.

4.

Josc na slavu Poglske Krunne
Pod glas skladnieh ſacinakaa
Rujna vina cjasce punne
Sluſcjahùse od Junakaa.

5.

Proghje ſdraviza, i u ſdravje
Svè Kragljevske Vjerenize
Napio slavni Vladislàvje
S' cjascjom ſlatnom sred desnize.

6.

Veseo ostatak dagnieh cjasaa
Lovzi ovako cîm trajahu,
Cesti glasi iſa glasaa
Kragljevichju doljetahu.

7.

Ulak, najprie koi doghje
Navjestiòmu ovo bîsce,
Od Turkignaa da Gospoghje
Vârscjovskèse ſapljenisce.

8.

Donje drughi, kòê veseo
Kragl, i s' gnime vas puk ini,
Dàè Vladislav slavni oteo,
Kleta gusa scto ſaplînj.

9.

Hàrlo tekuch' prispje trechi,
S' kîm poruka nasta ova,
Da s' Gospodom cjas ne zknechi
Gre Kragljevich put Vârscjova.

10.

A to pric nochi neka
U Gradûse naghje unutra,
Er Poklisar Zarski ceka
U osvjètse bjela jutra.

11.

Kô Dobitnik od Istoci
Cju ſapovjed Otza svôga,
Na bârſoga kogna skocj
Naglo sljedjen od svakoga.

12.

Gospodicich mlad prid gnime,
Da od puta trùdmu skrati,
Klice glasom velizîme
U/ovi nacin popjevati:

13.

Podiſcèse plaho djete
Mlad Zar Osman s' Zarigrada
Na pogube, raspe, i sctette
Poglskieh pogljaa, i livadaa.

14.

Da cestitu krunnu Lehscku
Sabgljom smakne, i potlaci,
I pod tursku sillu tescku
Gne kragljevstvo uharaci;

15.

Alli istine budduch' glase
Kragl Pogljacki vechje cjuo,
S' neiſmjernom vojskom dasèê
Zar na gnega podighnuo;

16.

ʃapovidje, sasvich stranaa
Da Vojvode sve najvechje,
J Gospoda ina iʃbrana
U Vârscjovsko doghju Vjechje;

17.

Gdje buddùchse raʃumîle
Turske sprave strascne odvisce,
S' mnoʃiem sillam, mnoghe sille
Susrestise odlucisce.

18.

Poletjesce ʃapovjedi
Po prostranoj Kragljevini,
Put Vârscjova da svak sljedi
Pod oruʃcjem u bârʃini;

19.

Da na vojsku svàkse kuppi,
Dàse oprjeti svi sjedine
Silnom' Zaru prie negh stupi
Na Podoglske pokraine.

20.

Svàse ʃemglja na glas ovi
ʃbucja, ʃbunj, i podiʃce;
Vàrve od svud Viteʃovi,
K' Vârscjovùse svak pribliʃce.

21.

Inostrane Krunne, i kneʃi,
S' kìem Pogljazi druʃctvo imaju
S' Vojevodam', i s' Viteʃi'
Na gnih pomoch i oni ustaju.

Digitized by Google

22.

Prosuscèse Stjeʃi svudi,
Trubglje dasce bojne glase,
Od raʃlizieh vojska gljudji
Na ravnomu poglju stàse.

23.

Sinu svômu Kragljevichju
Kragl scibiku nad sviem pòda,
A ime Karlu Kodkjevichju
Od Vojvode svieh Vojvodaa.

24.

Suncjanòse svjetlo okko
Ljepscieh Viteeʃ' ne nagleda,
Svi jeʃdjahu u sciroko
Pod nacinom skladna reda.

25.

ʃaletjèse iʃ sjevera
Na Istocna gljuta ʃmaja,
I prostrie bàrʃa pera
Poglski Oro put Dunaja.

26.

Slavna Kraglja vojska iʃbrana
Pod krilièhmu stasce tada,
Zvjet junackieh Lehsckieh stranaa,
I Krakova ures Grada.

27.

On Masovskieh priko pogljaa
Doghje Ruske na granize,
Pak uprjecj put Podoglja
Uprav tvàrde Kamenize (1).

28.

Stanisc odtle na kraine,
Gdje od Nestera rjeka tece,
Ter pogleda iʃ visine
Bistriem okkom na dalece.

29.

Alli onudje od Dunava
Paʃech', sletje siva ptiza,
Gdje slavnoga Vladislava
Sunzem sjahu vedra liza.

30.

Velechìmu: ʃapovjeda'
Kùdchju obratit bârʃiem krili',
Kudli kaʃat put naprjeda
Nedobitnoj tvojoj silli?

31.

Eto u staro Drenopoglje
Otmanovich iʃiscjòje
Na sciroko ravno poglje
Taborechi cettè svoje.

32.

Pacèksèje i od tole
Sam na kognu it podigô,
Dàbi tvoju, o Sokole,
Nedobitnu dobit stigô.

33.

Nu scto velim? Nove glase
Kragljevichju cjuj iʃbrani:
Prosejòè Dunaj; pribliʃcjàse
Plahi Osman k' ovoj strani.

34.

Eto moje bistro okko
Vechjègàje ugledalo,
Pogljèmùje svîm sciroko
Neiſmjernoj vojszi mallo.

35.

ſasjedìmu ti mostove
Priko Pruta, i Nestera,
Er sam pogled vojske ove
Raſbjenàga na tragh tjera.

36.

Szjeni djete, s' bojnom ratti
Dàsèè umjescjat sred junakaa,
Kô u Saraju vojevati
S' kollom ljepieh Djevojakaa.

37.

Misli, iſ luka Viteſovi
Scto poteſcju smârtne strîle,
Dâsu posmjesi, i zelovi,
Kîem ragnaju usti mille;

38.

A ſatocne ravne strane
Bojna poglja sred ſavade,
Pârsi ljerne, i snjeſcjane
Turkignize ljepe, i mlade.

39.

Ah! cjuj u scto djete uſdase!
Kàdsèè na boj s' gnim spravgljala,
Zarizàmùê ſlatne vlase
ſa tetivu luka dala;

40.

Velechìmu: sladki brace,
Ti iſ môga strjegljaj prama,
Ja ſlotvore tvê najjace
Pogledòmchju sharat sama.

41.

Ti desnizom tvôm hrabrenom,
Jàchju occima daſcdjet smârti,
Mahramizom poſlatjenom
Trudjahnùti ſnoj otârti.

42.

U toliko i ti odpravi
Vojevodu Sajdackoga,
Da na morru raſbie plavi
Nepriateglja silna tvôga.

43.

On s' Koſazim, od kìeh sada
Glavàê stavgljen, u dobiti
Do samoga Zarigrada
Lasno svèchje popljeniti.

44.

Pace josc-chje proch' naprjida
Vlas gnegovieh vojnicjaraa,
ſa iſet tvàrdieh iſ obſidaa
Korevskoga tamnicjara.

45.

S' drughe strane pod oklopjem
Rodovilski Kneſ otidi,
Ter na Vitosc s' vitiem kopjem
Proſ planinu staru uſidi.

Digitized by Google

46.

Nemanichju bud' Stjepanu
Ti namjesnik Krunne Zarske (2),
Cîm pod tobom ſemglje ostanu
Sârbske, Rascke, i Bugarske.

47.

Samoskoga, i najboglje
Josc Viteſc makni sade,
Da na staro Nikopoglje
Tvoj dobitni stjegh usade.

48.

Tùjse Marka Kragljevichja,
I Mihajla Vojevode
Josc popjeva bojna srichja
Smjenstva, junasctva, i slobode.

49.

Skokni kogna po Kosovu,
Gdi ubj Milloſc Zara opaka,
A k' bjelomu Smederovu
Poscgli kittu tvîeh junakaa;

50.

Duh da odahne, i pocine
Ukopanieh pepeo kostji
Ghjurghja Despota, i Jerine,
Kîeh ſett Murat oſcjalostj.

51.

Nu tvù Vojsku nebrojenu
U dvie Vojske prie raſdîli,
Ter na poglju otvorenu
S' jednòmse opri turskoj silli;

52.

A s' drugome iʃ nenadne
S' tranc obkruʃci, i ʃatezi,
Ter smetene, i neskladne
Glave sveʃci, puke iʃ-sjezi.

53.

ʃbodi kogna, uʃmi vechje
U desnizu kopje vito,
Bogh s' namìje, od tvê srechje
Nevjerstvòje pridobito.

54.

Njesu od mnosctva Turaak' sade
Junazìse tvì pripalli,
Er da nebo odʃgar pade,
Na kopjèhbìga uʃdârʃcjali.

55.

Nìsu Turzi iʃ-ceʃnuli,
Sjevernèim ʃvjeʃde prjete (3),
Er pogubu gnìhsu cjulli,
Kàd na Zarstvo sjedde djete.

56.

Priko Zârna morra donj
Orkan sabglju vârh Kârstjanaa;
Priko Zârna morra goni
Sad Kârstjanska sabglja Osmana.

57.

Cju Kragljevich glas pun srechje,
I u Bogdanske ʃemglje ravne
Pod Orloviem stjegom vechje
Cette uvede na boj spravne.

58.

Suproch gnemu Zar sârditi
Od stoo vojskaa s' vojskom doje,
Kojoj moghli pribroiti
Svi jeſizi nebi broje.

59.

Na oruſejèse s' obje strane
Doghje, i u buzzi vas svjet ſamnj,
ſdaſcdjesce u oghgnu smârtne ranne,
Svèse smete, dan potamnj.

60.

Kon Nestera Nester vechi
Turske kârvi tja protece,
I u nevjerskom' raspu, i smechi
Jedva s' glavom Zar utece.

61.

A sad, Zarski Dobitnice,
Kragljevichju nasc hrabreni,
Gdi ſapada, gdi istîce
Sljeditsmòte pripravjeni.

62.

Ne od Hlapaa, kjî na jatta
ſatjerani na boj hode,
Nùê tvâ vojska iſabrata
Od Vojvodaa, i Gospode,

63.

Kì svi vape: pri Dunavu
Ne stoj, nego prostri sada
Nascju, tvoju, Boſciu slavu
Od istoka, do ſapada.

64.

Tako junak popjevasce,
Alli uʃ vedra Kragljevichja
Vechje u Vàrscjov druʃcba jasce
Svjetlieh Mladiiz', i Mladichjaa.

65.

Svàkse vidi od svud techi,
Na vratièhga svàkje srio,
S' Gospoghjàmse veselechi,
Kîeh on bjesce slobodio.

66.

Po prozorieh sasvieh stranaa
Djevojcize ljepe sjaju,
I od raʃlika zvjetja iʃbrana
Daʃcde obilne prosipaju.

67.

Hvale vàsmu puk ʃacina,
Star, i mlàdga cjastit hàrli,
I Kragl slavni slavna sina
Raddo prima, millo gârli.

68.

A i Poklisar Zara silna
Budduch' proscjô sve Podoglje,
I sva Ruska mjesta obilna
Na Masovsko doghje poglje.

69.

Onse u Gradu Kamenizi
Bjesce uʃdârʃcjô vele danaa,
Scto Koʃacki tud vojnizi
Vârtjahùse sa svieh stranaa.

70.

Od gnih guse neiſreceni
Strah u sârzu svôm' ochjutj,
ſàsve ſnasce, da otvoreni
Poklisarom svùdsu puti.

71.

Jòscbo od onda Pascja uſpreda,
I u tesckoj osta smechi,
Od kad s' kopjem nàse ugleda
Krunoslavu bojnu techi.

72.

Sumgni, i svèghmu sumgna cini
S' uſrokàse bojat tega,
Kako ona, dàse i ini
Upoſnali nebi u gnega.

73.

Tìm doklèse Ulak vratj,
Kôga u kraglja poslô bìsce,
Ne htêch' naprjed putovati,
Odozmìse on savisce.

74.

Nu kô primj, da Vojvoda
Nad koſazim Podoglskìma
Uſdanùmu straſcju pòda,
Kàgà u putu pratit ima,

75.

I beſ sumgne, i beſ straha
S' druſcbom Koſaak' Viteſovaa
Na ravnine tad dojaha
Ne dalece od Vàrscjova.

Digitized by Google

76.

Na brjegh jedan scjator mechje,
Kogna odsjeda, na kôm' jasce;
A vârh gnega i noch vechje
Zârni scjator svoj sterasce.

77.

Tuj pocinu, dokli opeta
Na istocna vrata bjela
Jasniem stupôm zora iſ-sceta
Sva rumena, sva vesela.

78.

Kragl Pogljacki u toliko
Nedobitni, i cestiti
Kuppi u vjechje svê veliko
Zvjet Kragljevstva plemeniti.

79.

A to u vedroj slavi neka
Sred Vojvodaa, i sred Banaa
Na Pristoglju on doceka
Poklisara Zara Osmana.

80.

Kî s' naredbom tad podpunnom
Bjesce u mnogoj poslan ſcegli,
Da s' Pogljackom slavnom Krunnom
Mir utvârdi i utemegli.

81.

Ah! ovako s' plahe chjudi
Neraſbotniem smionstvom ghine,
Nepriateglja tko ne sudi
ſa ono, sctòje do istine.

82.

Eto usigljen Zàrje oholi,
Poch u Istok spravan gdìje,
Da s' darovim sàdse moli,
Tkomu sabgljom prjetj prie.

83.

Ne smièse krenut djete,
Jòscbo strasci Prùtga rîka,
Scto ne vidi s' pârva uvjette
Nedobitna Dobitnika.

84.

Bjesce sunze kogne oghgnene
Po nebeskom' poglju odkrillo
Sred istoci raſvedrene
ſlatech' zorno rumenillo,

85.

S' istocnièhse stranaa kada
Eto Pascja Zarski upaſj,
Gdi od Vârscjova bjela Grada
U Varosce ljepe ulaſi.

86.

Sred prostrane Kragljevine,
Jakno sârze Poglskieh pogljaa
Stoi Masovska mimo ine
Sve dârſcjave ljepscja, i boglja,

87.

Na Visljoj bistroj rîzi
Vârscjov Gràdje vârh, i glava
U sadagna doba u dizi
Dvòrmu Kragljev svjetlos dava;

88.

Tùjbo Kràgli pribivaju,
I Pristoglja dârʃce svoja,
I opchjenàse Vjechja stàju
Illi od mira, illi od boja.

89.

Prid Vârscjovom na livadi,
Kàjê u svakom' ravna kraju,
Viteʃovi vidje mladi
Bojne kogne gdje igraju.

90.

Pri Viteсkoj toj ʃabavi
Man Poklisar kogna plaha
Iska od igre da ustavi,
Dokli u gradska vrata ujaha.

91.

Jagnicjaraa stoo naprjeda
U Scjarkulah s' perjem jasce,
Spahogljanaàih peset reda
Tihom jeʃdom slîdiasce.

92.

Opetàje broj kognikaa
U odjechjah plemenitieh
Korugnàim mnoʃc raʃlika
Vàrhu kopjaa trepti vitieh.

93.

Dugh red mladieh pak djetichjaa
S' raʃliziѐmse darim' kaʃce,
Kraglja, i slavna Kragljevichja
Otmanovich kîem cjastjasce,

94.

Tries kognaàsu u povodu
Arapskoga od plemena (4);
Oghgni u ʃgledu, vihri u hodu
Vârh morskièhbi tekli pjenaa;

95.

Suhòim ʃlato sedla skova,
Sakrafoce biser niʃa,
Draghìê kami sred gnihova
Cela vidjet sunze iʃ bliʃa.

96.

Tries lukovaa s' târkacima
Nakittjenieh pribogato,
ʃamjèrànje ures svîma,
Svèê dragh kami, biser, ʃlato.

97.

Josc tridesti bridkieh sabgljaa,
Kîem iʃvârsnos Istok dava (5),
A s' nebesaa sunzu ugrabglja
ʃrake svjetla svîm naprava.

98.

I tridesti Robignizaa
ʃlatòim cisto pram nadhodi,
Zora iʃ cela, a Daniza
Iʃ occji-im bio dan vodi.

99.

Pogledàsu sve raʃbludna,
A oblicja gospodicna,
Ljepotàje gnih pricjudna
Boʃcizami rajskiem slicna.

100.

Mladomùih Vladislavu
Osman mladi Zar posila
ʃa raʃgovor, i ʃabavu
Sred pokoja draga, i milla.

101.

Jasce Pascja najposlie,
Kogn pod gnime ponosìtje,
Oko glave od svudie
Snjeʃcjanìmu veo svìtje.

102.

Bjeli Risi zârnieh pjegaa
ʃlatan kavad svùdmu rese;
Do samoga pasa u gnega
Sjeda brada prostirèse.

103.

Na uʃdi dàrʃci jednu ruku,
Pri pârsieh drugu hrani,
Kaʃcjuch' u gnoj svemu puku
Zarski u ʃlatu Lis poslani.

104.

Vojvodaàmu scèsje okolo,
Kìem naredj Kràglga sresti,
Odjeveni svìsu oholo
Svjetla oblicja, stavne svjesti.

105.

Gnìhsu kogni vidjet tazi,
Da ne ticju tle, cîm jeʃde,
Pace rèkbî hitri, i lazi
Pruʃcìtchjèse sad na ʃvjeʃde.

106.

S' oviem redom, u ovoj slavi,
Gospodàga druſcech' ova,
Poklisàrse Zarski upravj
Kragljevskieh put Dvorovaa.

107.

Kragljevskìse bjeli Dvori
Diſcju, i vise put nebesaa
Ponosito k' ſvjeſdam gori
Na prostoru punni uresa,

108.

Na mramornieh stupieh, koji
Ljep red kaſcju, svakolika
Naslognena graghja stoi
Plemenita, i velika.

109.

U prostrana vrata lîpa
Kòsê ulaſi, u dva reda
Udjegljanieh bròjse kipaa
Starieh Lehsckieh Kragljaa gleda.

110.

Takòim umje hitrieh gljudji
Vjescta ruka slike utvorit,
Da tkòih paſi, ſcivieh sudi,
I da sàdehje progovorit.

111.

S' bjeliem ghnjeſdom Orlovîme
Lèhse (6) u jednoj ruzi objavj;
Dârſci u drugoj Grad kôm' ime
Od nascjastja ghnjeſda stavj.

112.

Dubravàmùje oko cela;
Onbo iſ dubraav' skupiòje
U Gradove, i u sela
Puk, kôm' ime pòda svoje.

113.

Kràkse (7) ſa gnim pak udjeglja:
Dârſci u rukah Grad i ovi,
Kraka svôga ſgraditeglja
Kî s' imenom i sad slovi.

114.

Primislàvse (8) s' sctitim paſi,
I s' Kazigam dubskieh koraa;
Oruſcjèmbo tiem poraſj
Ugre, i iſaghna priko goraa.

115.

Lebse (9) Drughi vidi opeta;
Stoi kogn uſàgn; ònbo stece
Oblas, scto u svâ mlada ljetta
Bàrſiem kognim' tjek pritece.

116.

Dârſci u rukah luk, i strîle,
Kîem obranj od cesarske
Velikoga Karla sille
Puke Slovinske, i Ugarske.

117.

Pjastav (10) sljedi: ruka jaka
Pod jarmòmse josc proslavglja,
Volovòmga s' pârva, a paka
Nepriateglim svojem stavglja,

Digitized by Google

118.

Kìpje (11) ſa oviem, kômu od kossji
Vârh plechjìse vlas prostira,
Kârs u rukah ſlatan nosi,
A u nebo occi upira.

119.

Mjesislàvje ime od slave,
Kê u svetoj vodi umjesj,
Kôj on pârvi varh od glave
Prighnu, i Kriſcjom celo uresj.

120.

Boleslàvje (12) sin ſa gnime
Na pristoglju s' krunnom ſgara,
Kû s' imenom kragljevskîme
Pârvi on primj od Cesara.

121.

Kon gnegàse pismo iſdube
Ruske vojske kô potlacj,
Pomeranze, i Kaſube
Primj, a Pruse uharacj.

122.

U odjechi Kalugjera
Kaſimìrse (13) Pârvi udjeglja;
Josc kriſc dârſci, kìem ſatjera
Kragl Redovnik Nepriateglja.

123.

Boleslàvse (14) pod oklopjem
Krivousti gleda, i broji,
On na kognu s' vitiem kopjem,
I s' pereniem sctitom stoi.

124.

Vladislava Otza svôga
S' prjed priliku dàrſci od ſlata,
Na sctitu Orla Pogljackoga
S' Cesarskiem sred nokataa.

125.

Stjeſi, oklopja, s' macim, s' sctitim
Pod Lovorniem visse vjenzom,
I svèscto otê pridobitîm
Prusom, Ugrom, Cehom, Njenzom.

126.

S' bjeliem Orlom stjegh dàrſcechi
Kaſimirùê (15) Drugom' slika,
Tièmbo plescjuch' glavu smechi,
Ime dobj od Velika.

127.

Lausc (16) pàkje; ſagàrljena
Na sctitùmùê Visla, i Sava,
I dostojno narescena
Dviema krunnam' jedna glava.

128.

S' drughe strane pàrvi u redu
Kìpse kaſce pljenim' kittan,
Jagellònje (17) po pogledu
Kragl, i Junak nedobitan.

129.

Slava u vodi ſdaſcdje s' nebi
Dàga vlada vojujuchi,
Kad Vladislav ime sebi
Kàrstèchse uſè, svoê dà kuchi.

Digitized by Google

130.

Na sctitùmùĉ oklopjeni
Kognik, kî cîm kogna tece,
Digòê u obje ruke oghgneni
Mac vârh glave, da udre prjece.

131.

(*) Slavna Otza sin hrabreni (18)
Druſci, silnom trjesku slicjan:
Jòscmu iſ liza siva oghgneni
Turski poraſ, kîèmje dicjan.

132.

Nalicje uſàgn stoi vitescko
Mlada Kraglja moſc svjedocit,
Svia, i stresa kopje tescko,
A kogn pod gnim sàdchje skocit.

133.

Vladislavu (ſgàrse pisce)
Dobitniku slavnu Zarskom'
Trechju Krunnu ſvjeſde svisce
Nad Pogljackom, i Ugarskom.

134.

Sabglje, luzi, kopja, sctiti,
I pljènje od svud, kimû ostavj
Begh u gorah pridobiti,
I Zar Murat na Muravi.

135.

Od mramora pàkje bîla
Stup udjegljan; piscju slova:
Kragl dobitnik Njemskieh silaà,
Rasap turskieh viteſovaa (19).

136.

Na sctitùmùê Oro oholi,
Lis masline u kgljunu ima;
Kaſimìrsam (sctìsê okoli)
Vjernîm, smechja odmetnîma.

137.

Od bronza opet stoi uſgori
Kraglja Alberta (20) slika ulita,
Okolòjoj svùdsu odori
Tatarina pridobita.

138.

Druga uſàgnu svàse bjeli,
Pram pod Krunnom sàmse zârni,
ſlatno pismo od ſgar veli:
Kragl Lehsandro (21) blagodarni.

139.

Trechja uſ ovu iſdjegljana (22)
Sljedi uſmnoſcna, i velika
S' Krunnom, s' kòmjê ſgar smjescjana
S' maslinome lovorika;

140.

Velicinu kaſce svoju
Obraſ svjetli, pogled stavni
S' pismom: u miru, i u boju
Sciscman Pârvi Kragl prislavni.

141.

Dugàê ſemglja, slavàê diglja,
Kâ od imena raste svôga;
Raſbj Tatara, i Vasiglja
Silna Kneſa Mosckovskoga.

142.

Sciscman (23) Drughi stoi ſa gnime,
Vedru sliku ſlato odjeva,
Od Augusta slavno ime
Kî ponovj, cîm kragljeva.

143.

Oro kogniku oklopjenu
Na sctitùmu druſcbu cini;
Onbo u vjechju ſdruſcj opchjenu
Livnu k' Poglskoj kragljevini.

144.

ſa ovom Kraglja, i Junaka (24)
U Ugarskòj-je Kip odjechi;
S' buſdohanom ruka jaka,
Rèkbi, stoi josc prjetechi.

145.

Pismòse od ſgar ſlatno gleda:
Stjepan Battor; ovòĉ dosta;
Slava ostalo pripovjeda,
I glas ſa gnim, koi osta'.

146.

Od oruſcja stoê gomille,
Kê Kragl Viteſ otê, i donj,
Kad Mosckovske raſbj sille,
I odmetne Pruse sklonj.

147.

Prilika ova ſaglavila
Bjesce oba svjetla reda,
Kô tîm velech': priko dîllaa
Moich nije proch naprjeda.

148.

Mnoſi kipi mnoſieh Kragljaa
Meghju ovîm joscte slìde,
Allìih kriu mjesta daglja,
Slikèìmse s' prjed ne vide.

149.

Krièih mjesto, nu ſamani
Akòim ime udjegljano
U slavnièhse dìllih hrani,
Svemu svjetu tièmje ſnano.

150.

Nu kô Pascja pribogata
Silna Zara od Istoka
Na velika doghje vrata
Dvora svjetla, i visoka,

151.

Eto iſ meghju skuppna puka,
Kî odàsvud vàrvi, i slaſi,
Tvàrdu straſcju od Hajdukaa (25)
Pod oghgneniem pusckam paſi.

152.

Vitesckoga kogna odsjedde
Sa svom druſcbom, tèrse vechje
Proſ raſlika mjesta uſvede
Prid veliko gori Vjechje.

153.

Sred Dvorovaà, kìem sve strane
Mnoghi ures pokriòje,
I velike, i prostrane
Tri Vjechnize redom stoje.

154.

U najpàrvoj stàtse vide
Sve Mladichi plemeniti,
Kjì Kragljevsku dvorbu slìde
ʃa na svjetle cjasti uʃiti.

155.

U drugojse kuppe, i stàju
Plemichi opet ʃrellieh lìtaa,
Koji Kraglju na glas daju,
Tko uljestù k' gnemu pita.

156.

Kragl u trechjoj, nadasvìma
Velicinu kà prostira,
Poklisare svjetle prima,
I od vladagna Vjechje ʃbira.

157.

Alli u Vjechju u toliko
Docìm svjette svak prinese,
Tèrse odluci svekoliko
Scto odgovorit Pascìebjèse;

158.

ʃborovskìse (26) Kneʃ odpravj
Obran meghju mudriem ʃborom,
Poklisara da ʃabavi
Plemenitiem raʃgovorom;

159.

Kìsê oglasio bjesce od davna,
I prosuo svud besjede,
Da od silna Zara u slavna
Kraglja ʃa zjech mira grede.

160.

Svjetli Pànse diſce tîme,
Kôga slave svudi lete,
I u Vjechnizi sredgnoj s' gnime
U nacìnse dvoran srete.

Svárha Pjevagna Desetoga.

NADOMJEREGNA

PJEVAGNU DESETOMU.

(1) *Kamenizàje Pârvostolni Grad dârʃcjave Podoglske sctitjen, i bragnen od jedne pritvârde, i prijake Tvarghje.*

(2) *Vighi Nadomjeregne* 7. *Pjevagna Trechjega; prem da ovdi nasc Pjesnik vlasctitiem nacinom raʃumie spomenuti Stjepana Duscjana, koìse najpârvi naresj imenom privisokoga Zara Rascjanskoga.*

(3) *Turzi, kojìse lasno prighibaju ʃamjerati, i vjerovati iʃpraʃne tasctovjernosti, budduchi vidjeli Godiscta* 1620. *svakoga vecera ʃu zjela dva Mjeseza iʃlaʃiti jednu ʃvjeʃdu repatizu u slizi jednoga kârvavoga, i ʃaosctrenoga macja, kôga ruciza stajasce od strane Pogljackè, a ràtse pruʃcivasce suproch Zarigradu; a Godiscta sljedechjega* 1621. *u doba kad Zar Osman biascèse pribliʃcjao s' vojskom k' granizama Bogdanskiem, budduchi takoghjer upaʃili u visinah ʃapadnieh stranaa dva ʃlamegna nebeska u nacinu dva oghgnena stupa, kojàse meghju sobom nasârtahu, i ârvahu, ter koliko da jedan drugomu hotjasce odolje-*

ti, i vàrha dochi, rasârceno, i nesmigljeno udarahùse; pocesce u krepos ovich cjudnovitieh vidjegnaa gonetati, i prirjezati ſle udese, i necestite srechje, kojèsùse imale gnihovu Zarstvu dogoditi u vrjeme neobſirnoga, i nerаſbornoga vladagna jednoga nedoſrelloga Mladza, i polumoſcdanoga Samovladaoza, i tako nahodjahùse u tesckomu strahu, i predagnu iſ-cekivajuchi pristupnu opchjenu poraſu, kojùim nebesa prjetjahu, i pripravjahu.

(4) *Kognìsu Arapski od privelike prozjene, jèrsu do cjudda hârli, i bârſi u tjeku.*

(5) *Na dragh pjeneſ Turzi dobavgljaju, i kupuju mace, i sabglje kovane u Damascku, jèrsu one umjetno, i hitro od staroga gvoſdja utvorene, i na priiſvàrsni nacin okagljene.*

(6) *Oko Godiscta* 550. *biahu usillovani ostaviti svoju Otacbinu Hârvatsku dârſcjavu tri rodjena bratta Bana Selimira, to jest, Ceho, Leho, i Rus, i s' gnìma mnoſi rodjazi, i priategli gnihovi; a to, ſa ubjeghnuti omraſu, i rasarſcbu puka, koi, neſnam ſascto, iskascèih na smârt. Ceho odjeglivajuchìse od svôga rodnoga mjesta nastanìse u ſemgli Boemskom, i ſavârſce pocetak one Banovine, od kôga ſàto uſesce Boemzi svoje ime, ter i dnevi danascgnega naſivjùse Cehi. Rus doprje do prohoda rjeke Moske. Ondìse ustavj, i postavj pârvi temegl Ruskoga Samovladagna. Leho na svârhu ſa svoje pribi-*

vagne odabra veoma plodnu, i obilnu ſemglju Pogljacku; to jest, onu veliku, i prostranu dârſcjavu, kojàse gnekada naſivasce Sarmazia, u kojoj prikuppiusci ujedno onu cegljad (kojàsu josc onda ſcivjela raspârscjana na nacin ſvjeregna po dubravah, i po spillah) nastanìih po selieh, i po varoscih. Uſimajuchi ſàto vârhu gnih oblas, i vladagne, pòdàim svoje ime ſa vjecnu uspomenu; ter radi toga Pogljazi naſivajùse Lehi. Hotechi paka Leho saſidati jedan Grad u Kneſcini od Kalish, dubechi, i snujuchi podumjente, i temeglje ſa toga Grada, iſnaghje jedno ghnjeſdo mladieh Orlichjaa; krozjech cessa naſva ovi novi Grad Ghnjeſdo, ovieh nascieh vremenaa recen Gneſna, i uſê ſa obiljeſctvo ovoga naroda jednoga bjeloga Orla, illìti, ſa rjeti boglje, nalicje bjeloga Orla raskrigljena.

(7) *Budduchi umro Leho Pârvi, i vàskolikse gnegov tragh iſdunuo, raſdjelisce Pogljazi svoju veliku Kràgljevinu u dvanaes jednazieh Despotovinaa, i svakoj odredisce svôga Poglavara s' nadimenom od svjetloga Vojvode, i tako gnihovo uſmnoſcno Samovladagne pritvorìse u Skupnovladagne. Nu budduchìse mallo po mallo prometnula ſapovjed Vojvódaa u occitu, i bjelodanu samosilnos, okolo Godiscta 700. opetàse Pogljazi povratisce odabrati jednoga, koìbi sviem dârſcjavam ſapo-*

vjedao. Ovi bji imenom Krak, cjovjek pravedan, rafborit, i gljubefcgliv, koi u svemu odgovorj raflofcniem pofcjudam svoieh podlofcnikaa, budduchise ifnascjao narescen sviem praviem ifvârsnostima, i krepostima potrebitiem jednomu dobru Vladaozu. Ufdighnu Krak if nova jedan Grad na rjezi Vistoli, kôga nafva svoiem imenom Krakov, illiti Krakovia, i prinese ùgn Pristoglje od *Vladagna, kojo Leho biasce postavio u Gnefni.*

(8) *Neimajuchi Krak Pârvi svôga rodjegna, i umirajuchi on oko Godiscta* 750. *bef dàse itko vechje nahodjasce fciv od gnegova plemena; odabrasce Pogljazi na gnegovo mjesto jednoga priklonitoga, i priprosnoga Srebrotvorza, kômu biasce ime Primislav; a to, jer vojujuchi Pogljazi suproch Ugarzima, od koieh vechje krat biahu ostalli rafbjeni, i pridobiti, po hitromu djellovagnu Primislavovu uciniscèse na svârhu cestiti slavnodobitnizi. A evo kako, i na koi nacin. Ucinj Primislav oplestit, i napravit veliko mnosctvo sctitaa, i kazigaa od raflizieh koraa dubovieh, koje natizzajuchi na toliko sctapaa fabodenieh u femglju pokraj gneke dubrave, koja odgovarasce prima vojszi Ugarskoj, pomafaih gnekakvom svjetlom pomastim, i takòih umjetno naredj, i napravj, da onji, kofisùih if daleka gledali, sudilisùih ne fa mârtve prilike, i prikafe, nego fa fcive, i istinite Vojnike. Sve ovo Pri-*

mislav u jednu noch ucinj. Sjutra dan na obasjagne sunza prostrjesce pogled u okolo Ugarske vojnicke strafce, i videchi na pocetku one dubrave, i unutra od gne if pod dubja silno mnosctvo vojnickieh spravaa (if meghju koieh vighjahùse josctera i onji pravi, i istiniti vojnizi, koieh, fa lascgne Ugarze privariti, biasce namiscgljeno Primislav ostavio, fadàbise if meghju pricignenieh kretali, mizali, i tamo, i ovamo hodili), privariscèse u istinu, i zjenisce, da svi onji orufcjani sctapi biahu vojnizi na boj pripravjeni. Prosùse taj glas po svoj Ugarskoj vojszi, koja podifajuchise na jurisc, u navalìse fatece k' hvagljenoj dubravi, fa oncjas pârviem mahom rafbitti, raspârscjati, i porafiti onu priobrafcenu sjennu vojnize Pogljacke. U isto doba prave Lehscke cette, koje stajahu sakrivene po svoieh busiah, ustascèse if nenadke, i udarisce snafcno na Ugarze, fatvoriscèih meghjùse, ometoscèih, rafbisce, i sasviem porafisce, tere vjenaz od slavnodobitja sebi svisce. Ja pristojno nadariti Primislava radi ifmiscgljegna hitre varke Ugarzim ucignene, i radi obârtna vladagna vojske Pogljacke, kojùje upravgljo, krjepio, i na porafu Nepriategljaa potizzao, ufvisìga slavno Vjechje Pogljacko na Pristoglje od fapovjedi vârhu svega onoga svjetloga naroda.

(9) *Okolo Godiscta* 774. *poslie smârti*

gori hvagljenoga Primislava nemogahùse Pogljazi pogoditi, tkogàbi odabrali na gnegovo mjesto. Naredisce ſàto najposlie, da u jedan dan jur odlucen, i narecen, buddùse skuppiti ſajedno svi onji Plemichi, kojisu h'epili uſiti na Vladagne, ſa kuscjati srechju u târkagnu kognaa, nekàbi oni, koibi pârvi na kognu dopro do mjesta odlucena, i obiljeſcena, beſ oprjecegna uſiscjô na ſapovjed. Jedan od ovich Plemichjaa po imenu Lesko u onu noch, kojàje pritjezala dan navjesctene târke, otighje skrovno, i posadj po putu, po kojemùsu sjutra imali târcjat na kognieh, gneke gvoſdene ſaosctrene sçiglke, pàkih pokrj od ſgora istom od puta pârſcinom, nèka nebi bili od itkoga vidjeni. Sjutra dan u vrjeme napomegnene protàrke nastupajuchi kogni na recene sciglke, nabadahùse na gnih, tèrse ustavgljahu po putu, od koieh gneki teſce, i jace rannjeni posrgnivahu, i osakatchjeni po putu padahu. Sam dakle Lesko, koi dobro umiasce mimochi posadjene sciglke, doprje na kognu do ſabiljeſcenoga kraja, i ſàto iska da budde na vladagne uſdighnut. Nu ſnajuchi ſa gnegove himbe jedan mladich segljanaz po imenu Leho, beſ opaſaih prid sviem pukom occitova: krozjech cessa hudi, i vuhveni Lesko u mjesto ſa primiti na glavu vjenaz od lovorike, primj na vrat ſancizu od osude, kojom po svômu dostojanstvu bji obje-

scen, i ſadavjen. Hotechi ſa tiem Pogljazi obdariti onoga mladichja segljanza, koi biasce odkrio privare osnovane od Leska, pocjastiscèga Pogljackiem Pristogljem, na kojemu sjedechi Leho podpunno ſadovoglj svakolika nadagna, i uſagna svoieh prie dobrocinaozaa, a pak podloſcnikaa. On ucinj ne malahna pridobitja vojujuchi suproch Boemzima, i Moravzima, koji ustajahu suprotiva gnegovu narodu; prostrje vitesctvom kràje svôga cestitoga Kragljevstva; a pri svârsi svôga slavnoga ſcivota po dobroj srechi ſarattìse s' Karlom Velikiem Cesarom, i obranj Ugre, i Slavonze, i sacjuvàih od gnegova pljena. Umrje Leho od naravne smârti u vrjeme gnegove najpokogne starosti.

Scto ovdi velji Gundulich o ovomu Poglavizi, da on biasce stekô oblas od Vladagna pritjezajuchi tjek bârſiem kognim, raſumie rjeti, daje pridobio strjelovitu naglos pribârſieh kognaa, occitovajuchi privaru gori imenovanoga Leska, koju, da on nebiasce Pogljazima odkrio, nitibi Lesko bio na vjescjalima duscju pustio, nitìbi on mjescte gnega onu scibiku od ſapoviedi svojom rukom bio ighda prihitio.

(10) *U vrjeme unutârgnieh privèlikieh smuchjaa, koje Godiscta* 830. *biahùse u Kràgljevstvu Pogljackomu probudile radi nescladnoga neugaghjagna u odabragnu Poglavize od*

Vladagna, nahodjascèse u Gradu Krusviku jedan priprosti siromah Oraac, koi s' nepristavniem trudom svoieh rukaa hranjasce sebe, i svoju kuchnu cegljad, i onako, kako boglje mogasce, primasce, privrjescivasce, i pittasce siromahe, i putnike u svojoj potisctenoj kuchizi. sgodìse jednom, da budduchi uveo u svoju kuchju, i postavio na târpesu gneka dva neposnana Mladichja putnika, tolikòse usmnoscj jestojska, i pitje, koje biasce prid gnih isnio, da ono samo scto biasce nakon gnihova blagovagna ostallo, bji sa dosta nasittiti mnogo gladnieh segljanaa; a u toliko jedniem cjassom nenadniem, bes dàsèje itko mogô staviti, ona dva recena Mladza putnika isghinusce is pod gljudskieh occji, i nestasce. Ovi glas doletje do Gospode Pogljacke, kojàse nalasjasce u Vjechju skuppjena natjezajuchìse meghju sobom, tkogaje sapadalo useti oblas, i uspètse na sapovjed vârhu svega onoga velikoga naroda. Ovji cjujuchi dogoghjaj u Krusviku ispugnen, prem da josc biahu hudovjerzi, sudiscega sa jedno djello nebesko, i vârhnaravno, kojèihje nukovalo, i vjescbalo, dàbi onoga millosârdnoga Oracja po imenu Pjasta odabrali sa svôga Poglavizu; sàto svi meghju gnima sjedigneni, udìglga odabrasce, i na Pogljacko Pristoglje usvisisce. Pjasto u bitju Pogljackoga Vladaoza nasljedova sa svakiem biti ponijscjan, blagh, gljubesgliv, i millostiv.

Nastojasce pomgnivo na obranu sirotaa, udovizaa, siromahaa, i svieh pravednieh. Svojom dobrotom, vrjednostim, i pravdom pogasj ogagn od nemira, i omrafe, kôga naghje rafcefcena meghju Plemichima Pogljackiem, i neifbrojna dobra ufrokova sviem svoiem srechniem podlofcnizim. Na svârhu imajuchi stoo i dvadesti godisctaa narescen slavom svakieh velikieh krepostji umrje, nu u svoieh sinovîh, i unuzzîh fcivje, i gospodova na Stolu Pogljackomu, fa pet zjelieh doscjastieh vjekaa.

(**I**) *Mjesislav Pârvi porodìse sljep, nu u doba od sedam godisctaa bef ikakva nastojagna gljudskoga cjudoredno if nenada progleda. Ovi dogoghjaj bji od mudrieh Gatalazaa sudjen fa flamegne, kojèje narizalo, dàbì on u kojegod vrjeme prosvjetlio svoje rodno mjesto veoma vechje, boglje, i plemenitije, nego ikakav od predgnieh gnihovieh Banaa. Ne privariscèse u istinu hvagljeni Rafumnizi; pokli budduchi Godiscta 964. mirno nastao svômu Otzu Zjemomislavu josc fcivu na vladagne Pogljackoga Naroda, a ofceniòse doscjastoga godiscta fa Dabrowku kchjer Boleslava Pârvoga Bana Cehskoga, nasljedujuchi svjette svoje dobre faruciize, ostavj sctovagne lafcivieh Bogovaa, a prigârlj fakon, i Vjerru Kârstjansku. Ifa kako on biasce primio Sveto Kârsctegne s' tolikom pomgnom, i nastojagnem prionu na rasplodjegne Vjerre Katoli-*

cjanske, da u mallo vremena svjetlostim Vanghjelja, s' ograghjegnem mnofieh Manastjeraa, s' postavgljegnem gnekolizieh Biskupiaa prosvjetlj, i proslavj svu svoju cestitu Banovinu.

(12) Boleslav Pirvi prifimenovan Veliki pristupj na vladagne Pogljackoga puka mjescte svôga Otza Mjesislava Godiscta 999. Ovi pårvi megliu sviem Vladaozim Pogljackiem bji nadaren imenom, i Krunnom Kragljevskom. Pokli budduchise uputio u ono vrjeme Oton Trechi Cesar fa dochi u Gnefnu pohoditi, i posctovati Sveto Tjelo Adalberta Nadbiskupa od Gnefne muccena fa vjerru Kårstjansku u Prusji, Boleslav na daleko otighjega susresti, i uvodechiga u Gnefnu s' privelikom gljubavim, dikom, i szjennom, ustavise u gnegovoj drufcbi cinechi da budde slufcen, posctovan, i citan na pristojan nacin onoliko velika Gospodara. Oton nahodechise veoma fadovogljan od toliko ugljudnieh millodarnostji Boleslavovieh, fa occitovåtmu famjenitu gljubav, i fa ukafåtmüse hvran, pocjastiga imenom i odjechjom kragljevskom; pacek svojom istom rukom, i krunnom naresimu celo. Boleslav u vrjeme svôga kragljevagna ucinise vechje putaa slavnodobitnim våchia velikieh cetau, i vojnizaa Rusianskieh. Priufe orufcjem Pomeraniu, i Kafubiu, koie dårfcjave josc od Godiscta 840. biahüse od Pogljakaa ozjepile, i odmetnule. Podlofcj pod svoju oblas Prusian-

ze, koje ſa uſdârſcjati u uſdi, i poniſcenstvu pritisnu, i priduscj tegotniem haraćjom. Na svârhu iſa dvadesti i pet godisctaa cestitoga kragljevagna umrje Godiscta 1026.

(13) *Kaſimir Pârvi biasce jose malahno djetescze onda, kad gnegov Otaz Mjesislav Drughi priminu; radi cessu gnegova Majka udoviza osta na vladagnu Pogljacke kragljevine mjescte svôga Muſcja. Ova budduchi u mallo vremena probudila, i raſcegla suproch sebi istoj svu ſcestocinu oghgna od rasârſche, i omraſe svega Pogljackoga Naroda neraſtoſceniem zarinami, i haracima, koiemje svoje podloſcnike prem nemillosno gulila, i odirala, bji s' mlaghjahniem Kaſimirom iſ kraglievskoga Pristoglja iſtjerana. Otighje ſàto u Kragljevinu Franacku, u kojoj odhrani, i uſgoji svôga jedinoga sina, kakòsèje pristojalo jednomu Kragljevichju, koi spoſnavajuchi nestavnos svjetovnieh dobaraa, ſa stechi nebeska ucinise Kalughjer u glasovitomu Manastjeru od Klugni, i doprje uſeti Sveti Red od Djakona. Kad alli eto Pogljacka svjetla Gospoda (koja u sve vrjeme gnegova odaleccgna od kragljevine Pogljacke, ſcivjahu u nemiru, u ſavadi, i u domachjemu rattovagnu) poslascèmu Pokliſare s' molbami, ſa dabise dostojo prichi na Otcinsko Pristoglje. On ſa gljubav, i mirnochju onoga puka s' dopuscteguem Benedikta IX. Opchjenoga Zârkve Svete Po-*

glavara, povratìse na svoju otacbinu, u kojoj bji pricekan s' neiſrecenom radostim, priveli-kom cjastim, i prisârcjanom gljubavim Godìscta 1041.. *Raſbj Kaſimir u dvie bojne ſavade, i poraſj svu vojsku gnekakva Maslava, gnegova prie podloſcnika, a poslie odmetnika, koi biasce prighnuo podàse dàrſcjavu od Masovie. Prusovze uharacj, a Cehe raſbj, raſaghna, i otèlm Sleſiu. Na svârhu nakon scesnes godisctaa cestitoga kragljevagna umrje dobri Kaſimir od svega puka Pogljackoga hvagljen, slavgljen, blagosivgljan, i ſcjagljen.*

(14) *Boleslav Trechi* Krivenstus, *to jest, Krivoustan od Pogljakaa nadimenovan, uſighje na Pogljacko pristoglje Godiscta* 1103. *poslie svôga Otza Vladislava Pârvoga, kôga priliku zjechja privelike szjenne, i gljubavi vaſda na svoieh pàrsieh uſdârſcjasce. Boleslav u vechje bojnieh ârvagnaa shara, i pridobj Cehe, i Prusianze. Ucinj on josctera jedno plemenito pridobitje suproch Cesaru Arigu V., koje napomenujuchi Spjevalaz, recce, da Oro Pogljacki odolje Cesarskomu, kôga ſàto dàrſcjasce stisnuta sred svoich nokataa. Nije spomene, dasèje ikada Kragl Boleslav rattio s' Ugarzima, a nalaſìse uſopet spomena, da u recenieh rattîh biasce od gnih uſdàrſcjan, i pomagan; ſàto neumiem raſumjeti onu rjec* Ugrom *u Cetveroredku* 125. *ovoga Pjevagna upisanu. Umrje Boleslav Godiscta* 1139. *ima-*

juchi peset i tri ljetta, nakon tridesti i sces slavnoga kragljevagna. On biasce svjestan, i umjetan, blagh, millosârdan, i u isto doba pravedan; u vojevagnu paka hrabren, krepak, i stavan; tako dàse u svieh svoieh bojnieh natjezzagnih vaſda occitova cestiti slavnodobitnik.

(15) Kaſimir Drughi bji uſviscen na Pogljacko Pristoglje Godiscta 1177. mjescte svôga bratta Mjesislava Trechjega, kôga Vjechje Pogljacko ukinu s' Pristoglja radi gnegove gadne lakomosti, beſocnoga otimagna tughieh dobaraa, i prihude ſlochje, i nemillosti, koja dotlek biasce u gnemu uſrasla, da kad nebi nahodio stvoregna gljudskoga podobna ſa mochi u gnemu ſadovoglit svoja ſlosârdna, i ſvjerska pohotjenstva prighnuta, i pohlepna na proljevagne kârvi, umirivascèih, i taſcjasce ubiagnem, i raſkidivagnem ſcivinaa neraſloſcnieh. Netom Kaſimir na Kragljevstvo uſighje òncjas svoiem vitesckiem hrabrenstvom, a josc vechje svojom dobrotom, i blagochjudnostim raſvàrſce, i raſtjera sve mârkle sjenne od nepokoja, nemira, i omraſe, kojèse bjehu ſametnule, i pruſcile po selieh, i Gradovîh kragljevine Pogljacke. Ovi blaghi, dobri, i gljubeſglivi Vladalaz bji toliko ugodan, i dragh svoiem podloſcnizim, da kad, nakon sedamnes godisctaa kragljevagna, a peset i sedam svoga vremenitoga ſcivota, odjelise

k' stranani od vjekavjecſanstva, inokupniem bji suſami proplakkan.

(16) *Imajuchìse iſkor,enit po smârti Kaſimira Trechjega rjeſ muſckoga spola plemena Pjastova, po hotjegnu istoga Kaſimira josc ſciva, odabra Vjechje Pogljacko Godiscta* 1370. *ſa svojega Samovladaoza Lauscja, illiti Ludovika Kraglja Ugarskoga sestrichja, hochju rjet, sina od sestre hvagljenoga Kraglja Kaſimira. Ludovik primajuchi Kragljevstvo od Polonie, nijèse odrekao od onoga od Ugarie, nu ſa zjèle dvanes godisctaa obje svjetle Krunne na svojoj glavi uſdârſcja. Viiljascese ovi slavni Poglavar sviem josc najplemenitiem krepostima narescen. Biasce ljep, millostiv, blagodaran, i bogogljuban. Cignasce svakomu pripravednu pravdu, i sasvom mochim nastojasce na opchjenu cestitos svôga puka. Bji nadaren tolikiem hrabrenstvom, i tolikom srechjom u vojevagnu, da kadgòdsèje s' vojske povratio, mallo magne nego svaki krat povratiosèje s' uſmnoſcegnem svoje cjasti, i svoieh dârſcjavaa. On priuſê k' sebi Dalmaziu, podloſcj svojoj Krunni dârſcjavu Hârvatsku ne samo, nu josc i kragljevinu Napulitansku. Ucinj glasovitieh pridobitjaa vârhu Cehaa, Tatarinaa, Litvanaa, Bugaraa, i Moravazaa. ſa na svarhu sve u edno sloſciti, on biasce jedan od najcestitieh, i najslavovitieh*

Kragljevan privedroga plemena Svetoga Kraglja Stjepana. Umrje najposlie Ludovik, i ostavj ova vremenita kragljevstva, sa pochi usèbvati na nebesieh ona, kojàsu vjekovita.

Ovdi Gundulich prikàsejuje na Ludovikovu sctitu dvie velike rjeke jagárgljene, jednu Vislu, illiti Vistolu, a drugu Savu, pàrvu od Polonie, a drugu od Karniole, sa slamenovàtnam takiem otajstvima ujedignegne kragljevine Pogljacke s' Ugarskom.

(17) Poslie smàrti hvagljenoga Kraglja Ludovika, Kragliza Edwige gnegova Gljubovza Udoviza osta na vladagnu Pogljackoga kragljevstva. Ova Godiscta 1386. sarucise opetà s' Jagellonom Velikiem Banom Litvanskiem, koi sadrusej sa vasda Litvaniu k' Polonji, i usighje na kragljevstvo Pogljacko; ostavj lascive Bogove, koje do tad sctovasce, a sarcjano sagàrlj, i primj s' Karstjanskom vjerrom Kàrsctegne; pacek po gnegovoj pomgni, i nastojagnu sva Litvania bji na prava vjerru privedena. Na Svetomu Kàrsctegnu usé sebi ime od Vladislava Cetvàrtoga, a svojoj kuchj ostavj ono od Jagellona. On prie negh postupj na vladagne Pogljacko opljenj, sadrje, i poruscj dàrsejave Rusianske, Prusianske, i Livonianske, i bji toliko hrabren, i cestit u vojevagnu, daje vasda s' sobom imao kó svóga nerasdionoga druga pridobitje. Poslie paka ònsèje rattovo s' plemenitiem Vitesima Redu Nje-

mackoga, i s' odmetnizima Banovine Litvanske, prid koiem biasce gnegov bratt Svitrigellon, koìse hotjasce ucinit vlasctiti Gospodar one velike Banovine, i sviėhje Jagellon junacki pridobio. Umrje on od osamdeset godisctaa nakon cetresti i osam ljetaa kraglјevagna, to jest, Godiscta 1434.. Ovi Kragl ucinìse dostojan velike cjasti, i slave, navlasctito radi priſamjerne bogogljubnosti, i dobrote Kârstjanske, priplemenitieh viteschkieh djellaa, priblaghe svoje chjudi pospjescne na millosârdje, i na dobrocinstvo, i radi inieh mnoſieh krepostji, koièmje bio priobilno narescen.

Oklopjeni Kognik, kôga prikaſcjuje Gundulich na sctitu Jagellonova Stupa, Obiljeſctvòje Velike Banovine Litvanske.

(18) *Nakon smârti Velikoga Jagellona, uſighje na Pogljacko Pristoglje Godiscta 1434. gnegov pârvorodjeni sin Vladislav Peti imajuchi samieh devet ljetaa, koi paka Godiscta 1440. bji odabran josc i ſa Ugarskoga Kraglja. Budduchi Vladislav Godiscta 1443. usillovo Murata Drugoga Zara Otmanskoga ostaviti obsjedegne od Biograda, i sràmotno pobjeghnuti sa stoo i peset tisuchjaa gljudji, nasljedovàga, i ſaskocj ne daleko od rjeke Murave, gdje raſbj svu gnegovu vojsku, pogubj tridesti tisuchjaa Turakaa, a cetiri tisuchje ſcivieh uhvatj, osta gospodar od gnego-*

vieh taboraa, i svega bogastva, koje u gnih biasce; pacek napredujuchi ſa gnim u potjeru osvoji svu Bugarsku Banovinu, i ulaſechi u Macedoniu raſmlatj vojnizu Karambei Pasce, kojàse biasce po klanzieh utvàrdila, ſa udarati na gnega iſ busiaa, i putemu ſatvorati, i ſaprjecivati. Uhitj u ovoj ſgodi istoga Karambei Pascju, ſa iſkupjegne kojega primj od Zara Murata cetresti tisuchjaa ſcjutazaa, ilìti ſlatnieh pjeneſî. Umrje na svàrhu ubjen dobri, vrjedni, hrabreni, i bogogljubni Vladislav neimajuchi vechje od devetnes godisctaa u bojnomu àrvagnu suproch istomu Muratu doscjastoga ljetta prihitjenu kod Bugarskoga Grada Varna Godiscta 1444. na 11. mjeseza Studenoga. Smàrt ovoga prikreposnoga Kraglja privelike sctette donese Ugarskoj kraglјevini, a zjeloviti rasap, poraſu, i svàrhu nesrechnomu Gàrckomu Cesarstvu. Sve ovo u kratko o gnemu rekoh, a josc u krachje napomenuh u Nadomjeregnu 33. Pjev. Trech.

(19) *Poslie smàrti Vladislava Petoga sjedde na Stol Pogljackoga Vladagna drugorodjeni bratt Vladislavov po imenu Kaſimir Cetvàrti. Najpàrvi posô, koi on stavj na ruku iſa kàko biasce krunnom Kragljevskom narescen, bji iſkorjepjegne Reda plemenitieh Viteſovaa Njemackieh, koji velikom, i moguchjom vojnizom sakuppjenom u Njemackomu Cesarstvu zvjegljahu, i harahu ſemglju Pru-*

sianşku. Kako ove biasce Kaſimir skàrscio, i raſruscio, udiglse s' dobrom srechjom stavj priuſimati Pomeraniu, Mikloviu, i Kulmiu dàrſcjave jur prie od Pogljakaa odmetnute. Bji ſa tiem Kaſimir sniſceno mogljen od ſapovjednika Banovine Ugrovlascke, dàbiga pomogó, i branio suproch silli Mahumeta Drugoga, koise pripravjasce snaſcno udariti na gnega. Prighnùse dobrovoglno Kaſimir na gnegove molbe, allimu nebji potreba truditi Pogljacke vojnike; pokli dopirajuchi spoſnati Mahumet, dàsèje pocela kretati Pogljacka vojska, ſa pomochi Poglavara Ugrovlasckoga, iſgubj smionstvo podighnùtse na gnega. Umrje Kaſimir Godişcta 1492. nakon cetresti i pet ljetaa svôga kragljevagna.

Govorechi dakle Gundulich u Cetveroredku 135. *ovoga Pjevagna*; Kragl dobitnik Njemskieh silaa, *raſumie govorit o onieh sillah, kojèje Kaſimir raſbio, i raſpàrscjo u vojevagnu suproch kragl enjem pjemenitiem Viteſim; a sljedechiema opeta rjecima*; Rasap turskieh viteſovaa, *zjenim, da hochje beſ sumgne ſlamenovati straa Turski, i nesmionstvo Mahumetovo, ſa ſavadit se s' Ugrovlasckiem Gospodarom dokligodi Kaſimir u ſcivotu biasce. Na svàrhu rjecima*; Smechja odmetnîma, *napomegnuje odmetnute dàrſcjave od Kaſimira poslie priuſete, i sebi podloſcene.*

(20) *Ivan Alberto Godiscta 1492. naste*

svojemu Otzu Kaſimiru Cetvårtomu na vladagne kragljevine Pogliacke. Josc doklèse nahodjasce Kragl Kaſimir u ſcivotu, ſadjellova Ivan Alberto jedno glasovito pridobitje suproch Tatarinim, od koieh pogubj dvadesti i pet tisuchjaa. Priko tjeka paka svojega kragljevagna, natjezàse raſlike pute suproch Ugrovlasima, i suproch Bogdanzima, alli ne odnese vjenaz od nadårvagna iſ ovieh svoieh bojnieh ſabavaa. Umrje ovi Kragl Godiscta 1501. *nakon devet ljetaa svojega kragljevagna.*

(21) *Lehsandro bji uſviscen na Pristoglje Pogljacko iſa smårti gnegova bratta Ivana Alberta Godiscta* 1501., *i kragljeva samieh pet godisctaa, u vrjeme koieh jednom raſbj Tatarine, i osta vårhu gnih cestiti slavnodobitnik. Ovi imadjasce kosse priko nacina zårne. Biasce toliko blagodaran prema svakomu, a navlasctito prema hitriem Rukotvorzim, i gljubovnizim ſnagna, i mudrosti, da kàdbi josc bio poſcivio tkojegod godiscte, biòbi svu kragljevsku Blagoshranu ſa gnih cjastiti, i nadarivati iſpraſnio.*

(22) *Sciscman, illiti Sigismondo Pårvi posta na ſapovjed Pogljacke Kragljevine poslie smårti svôga bratta Lehsandra Godiscta* 1507. *Ovìse najprie poce brinut svoiem domachiem poslima, to jest, oniem, kojìsu utisctili gnegove kraine, dårſcjave, i Gradove; koje budduchi uredio, i dobriem putom uporavio, od-*

redj rasciriti okolisce svoje kragljevine. U ime toga vechje krat satece, i rasoj Tatarine; a njekoliko putaa udarj na Mosckove, i pridobiih, nu osobito kod Tvârghje Orske, gdje porasj svu vojsku Velikoga Vasiglja, illiti Basilia Zara Mosckovskoga, i priusê Smolensko od Mosckovaa gnekada is nênada Pogljazim oteto. Biasce Sciscman prihrabreni Vitef, i Vojvoda, josc i prihitri Umjetnovladalaz, koi toliko u miru, koliko u rattu vasdàje svjesno, i rasborno kragljevskom scibikom vladô, i obârtao. Umrje Sciscman Godiscta 1548. u doba od osamdeset i jedno ljetto, isa kako biasce kragljevo cetârdesti i dva.

(23) *Scisman Drughi prisimenovani Augusto bji odabran sa Kraglja Pogljackoga josc sa scivota gnegova Otza Sciscmana Pârvoga. Ovi Vladalaz sadostoja priveliku szjennu svojeh podlosenikaa radi pripomgnivoga gnegova nastojagna na gnihovu koris, i cestitos. Vechje krat pobj, i pridobj Mosckove. Pod vladagnem ovoga svjetloga Kraglja Godiscta 1550. Livonia bji pristavgljena, i pridrusena k' Polonji; pokli budduchi on rasbio, i rasaghnô onoga godiscta silnu vojsku plemenitieh Vitesovaa Reda Njemackoga, od koieh biasce bila prie posvojena i usdârsojana, priusèje, i svojoj Krunni podlosej. Umrje Sciscman Augugusto Godiscta 1572. bes da biasce ostavio nakon sebe Namjesnika od svôga koljena;*

krozjech cessa dovârscj u gnemu rjeſ plemenitoga Traga Jagellonova.

(24) Godiscta 1476. *Stjepan Battor Ban od Erdeglja bji odabran ſa Kraglja Pogljackoga. Priſamjerne kreposti ovoga Poglavize u mallo vremena occito prikaſasce, da on biasce dostojan toliko velike cjasti. Svekolike dârſcjave one kragljevine dobrovogluòse gnemu poklonisce, i ſa svôgàga Poglavizu spoſnasce; sama Danzika ne hotjemu svoj posluh, i svoju podloſcnos poklonit, jerbo ona nasljedovasce ſamjere, i poſcjude Privedroga Masimiliana Austrianskoga, koi sudjasce, i stanovito uſdârſcjasce, dàje gnega, a ne itkoga drugoga ona sjajna Krunna ſapadala. Otighje ſato Stjepan svojom glavom prid vojskom, ſa cinìtse vratit u svjes Danzicjanima, koieh u mallo danaa nadârva, i zjelovitoj svojoj oblasti podloſcj. Mosckovi u to, koſise ſcjudjesce okoristiti ovom domachjom smuchjom naroda Pogljackoga, u vrjeme kad Stjepan Battor otighje poniſcit Danziku, nasârnusce na dârſcjavu Livoniansku, tèrje svoiem stjegom, vojskom, i svojom oblastim prikrisce. Alli iſa kako Battor biasce skucio glavu Danziki, i ucinìoje sebi posluscnu, poghje pohoditi, i poſdraviti Mosckovze u Livoniu, koje raſaghna, raspârscja, i istjera iſ one dârſcjave; pacek u dva sama doscjasta godiscta, u koja nasljèdova s' gnimàse natjezati, shara,*

Digitized by Google

pogubj, i porafj ʃa cetiri stotine tisuchjaa gnihovich vojnikaa. Umrje Stjepan Battor Godiscta 1586. *neimajuchi vechje od peset i cetâr ljetta, nakon deset godisctaa svojega kragljevagna, ostavjajuchi ʃa sobom ime od prihrabrenoga, i priplemenitoga Vojvode, i od pripravednoga, i prigljubeʃglivoga Samovladaoza.*

Govorechi Gundulich na broju 146. *ovoga Pjevagna;* Odmetne Pruse sklonj, *beʃ sumgne raʃumie besjediti o onoj smuchi, koja biasce u Danziki od Battora raʃvârʃcena, i raʃbistrena; poklise nije ikako na ijedan nacin u sve vrjeme svôga kragljevagna ovi Kragl s' Prusianzima udario, illi ʃaràttio.*

(25) Hajduk *rjècje turska, koja ʃlamegnuje Ugarskoga Vojnika pjescnika.*

(26) *ʃborovvski biasce Kneʃ od Gorke, a Despot od Poʃnanie.*

OSMAN

PJEVAGNE JEDANESTO.

Isatkane kafcju slike
Boj Zarskomu Poklisaru,
Poglska orufcja, i Vojnike,
Odoljesce koji Zaru;
Ter budduchi mir sklopio,
Is Vârscjovèseê odjelio.

1.

Vjechnizàje sredgna u sebi
Tej naprave, tej ljeposti,
Da tkòje u gnoj vìksê nebi
Nagledao od millosti:

2.

Bogatòje narescena,
Pokrivàje sa svieh stranaa
Svila ſlatom iſpugnena
Na raſlike slike tkana.

3.

Tùjbo iſ nova slavna ſgoda
Dobitìse lanske sloſcj,
Koja Turzim prjekor pòda,
A Pogljazim cjaas uſmnoſcj.

4.

Isvârsnosti svàkse cjudi,
Nebòje odsgar, semglja okolo,
Stjesi, trubglje, kogni, gljudi,
Silna oruscja, bjegne oholo.

5.

Zàrse gleda plaho djete,
Gdìsèè digô s' Zarigrada
Na pogube, raspe, i sctette
Poglskieh pogljaa, i livadâ.

6.

S' gnìmse pasi oruscjana
Mnosc nesgledna na sve kraje;
Gubi ime poglje, i strana;
Scto okko vidi sve vojskàje.

7.

Alli opeta glasoviti
Pogljackìse Kragl objavglja,
Sa Kragljevstvo obraniti
Gdi proch Zaru vojsku spravglja.

8.

Svùdse pase bârsi Ulazi
Hàrlo obtjezat svaku stranu,
Da ured' skacju svi junazi
Krunne opchjene na obranu.

9.

Letjet gledasc sapovjedi
Po prostranoj Kragljevini,
Put Vârscjova da svak sljedi
Pod oruscjem u bârsini (1).

10.

Vidisc ôncjas na glas ovi,
Gdìse ſemglja sva podiſce,
Gdi od svud vàrve Viteſovi,
Gdìse oruſcjem sve uſciſce;

11.

Gdi inostrane Krunne, i Kneſi,
S' kìem Pogljazi druſctvo imaju,
S' Vojevodam, i s' Viteſi'
Na gnih pomoch i oni ustaju;

12.

Gdìse mnoga vojska ſbira
Vàrhu poglja svìm sciroka,
I gdìse Orlov Stjegh prostira
Proch Mjesezu od Istoka.

13.

Nu Poklisar sve ostavj,
A uſê paſit k' onoj strani,
Gdi s' oruſcjem stoje u spravi
Turzìse udrit, i Kârstiani.

14.

Velikèse Vojske dvie
Vàrhu ravna kaſcju poglja
Kraj prostrane Bogdanie,
I granizaa od Podoglja.

15.

I toliſsù po nacinu
Iſatkane sej dârſcjave,
Da tkòih gleda ſa istinu
Szjeni, dàsu ſbiglne, i prave.

Digitized by Google

16.

O kraieh poglja od ratti
Prut, i Nester gledat slîdisc,
I akòch' okku vjerovati
Romon cjujesc, tjèkim vidisc.

17.

S' jedne strane tuj pasise
I bes svàrhe, i bes mjerre
Turska strascna vojska gdìse
Jakno Mjesez na luk stere.

18.

S' drughe vojska od Pogljakaa
Svièmse kasce ljepa kitta
Od hrabrenieh sva Junakaa
Po isboru skladno svita.

19.

I toliko slicne slike
Tkalaz hitri svemu pòda,
Da ne samo svak prilike
Posna od Vitees' i od Vojvodaa,

20.

Nùse u svemu ti bigljesi
Od istine josc gledaju,
Dàbi reko trepte stjesi,
Buce gljudstva, kogni igraju.

21.

Pacèkse okko dotlek vara,
I posnagna svacia gube,
Da gdi bubagn svaki udara
Cjujesc, i gdi trubglje trube.

22.

Isvârsnostim sjeh napravaa
Vas sapagnen Pascja ostaje:
U istinuse uposnava,
I mni u vojszi opet dàje.

23.

Snebivàse, da toliko
Ruke umârle hitro vesu;
Tımjê ovako on pokliko
Sborovskomu svjetlu Knesu:

24.

Tko bji, slavni Vojevoda,
Toli' umjetan meghju vami,
Da besjedu, i duh pòda
Oviem mârtviem prilikami?

25.

Orusćja ova tko osnova,
I lanskoga boja sille?
Ah! jesuli cjudda ova
Gljudske ruke ucinile?

26.

Eto pasech' vojsku nascju,
Kèjè mnoga velicina,
Svakoga u gnoj posnam Pascju,
I Turcina po Turcina.

27.

Josc kàdbìmi moglo biti
Posnat i one srechne puke,
Kìmjê Zaru odolìti
Od junacke isclo ruke;

28.

Tèrbih cjuo od svieh ime,
Kô svjeh vidjeh vojevati,
Nebih mogô u sej vrîme
Draſce stvari ja sliscjati.

29.

Na ovo dvorno uprascjanje
Od Zareva Poklisara
Kneſ, kî djellim svud slavànje,
U ovi nacin odgovara:

30.

Dobrovoglno tvôj millosti
Jàchju kaſat Pascja iſbrani
Narode one, s' kîeh kreposti
Kragljevstvòse nasce obranj;

31.

Nu Viteſi tkòsu koji,
Raſabràtje trudno imena,
Gdi sva u skupu Vojska stoi
Taborima obgraghjena;

32.

Tìm pogledaj gdi iſ taboraa
Van iſiscla svàse odkriva
Otvorenieh vàrh prostoraa
Cekat Zara suprotiva.

33.

Taj cjas Zarski Pascja obratj
Tibi pogled stavna obraſa
Poglsku vojsku raſgledati,
Gdìmu slavni Kneſ ukaſa.

34.

Suncjanòse svjetlo okko
Ljepscieh Viteeʃ' ne nagleda,
Svi na cette u sciroko
Sljede nacin bojna reda.

35.

Nu Poklisar cjuddom novîm
Snebivàse, paʃech' paka
Prid ovazîm Viteʃovim
ʃa Vojvodu Pustignaka.

36.

ʃagugnastio, i ʃarasto
Ovi u kossah vas-se vidi:
Postarano lize, i tmasto
Kaʃce od koʃce suhor blîdi.

37.

Objèmùsu noghe bose,
Dàrʃci u rukah kriʃc raʃpeti,
A konopom opasosèê
Po osctrom ruhu od kostretji.

38.

Occi s' gnega cjas ne smechje
ʃapagneni Alì Pascja,
I nemoʃce sàrzu vechje
Odoljeti, da ne uprascja.

39.

ʃborovskomu veli tîme:
Tkòje oni, Gospodine,
Kî ide pàrvi prida svîme,
A poruscen nad sve ine?

Digitized by Google

40.

U cjovjeku poharanu
I satrenu onoliko,
Kùstê ufat moghli obranu,
Gdi na bjegnèse ide prîko?

41.

Posmjehnùse tiem rjecima
Kneſ, i ovako odgovorj:
Ne boìse tko pravu ima
Vjerru u Bogu viscgnem' gori:

42.

Od koljena plemenita
Gospodicich jedànje ono,
Kî pogàrdj slavu od svîta,
A obra bitje svîm priklono.

43.

Blaſc na ìme ònse ſove,
I iſ istoka do ſapada
Od svetigne glas gnegove
Po narodich leti sada.

44.

Na svakcjàsbo kroſ veliko
Dielovagne od cjudesaa
Kaſce svjetu, on koliko
Dràghje Kragl.u od nebesaa.

45.

Po pustignah nagh docîme
Isukàrsta naga slîdj,
Meghju Zarom, i nascîme
Kragljom ſgode sve prividj.

46.

Tìm nosechi Kriſc u ruzi,
S' Kragljevichjem na boj doje,
I gdi oruſcjem ini puzi,
On molitvom vojevòje.

47.

Nu besjeda moja ova,
Sasma duga da ne iſlaſi,
Od Pogljackieh Viteſovaa
Sliscja' imena, slike paſi.

48.

Gleda' onoga, kì sred sctità
U verigah dàrſci Lava,
A od ſelena perja svita
Na glavìmu stoi dubrava,

49.

I odjechjàmu svàê ſelena,
Kôm oklopje ſgar pokrivà;
I kogn ſelen okka oghgnena
Rèkbì pod gnim mugnàê ſcivà;

50.

Rodovilski Kneſ onòje:
Vodi tri cette iſ dalece
Iſ najkrajnieh dàrſcjaav', koje
Val Njemskoga morra obtjece.

51.

Onji, oklopja kjì oblace,
ſa Vojvodom ter najprie
Nosu kopja, pascju mace,
Kognizlsu od Prusie.

52.

Paſi opeta druſcbu oghgnenu,
Kâ ſa gnima gre smiono
S' pusckam duſìm na ramenu:
Pomoranzi (2) svèsu ono.

53.

Nakon gnìhsu tvârde cette
Livonskieh (3) iſ prostoraa,
S' pusckam i oni, rèkbî lete
Jak oghgneni trjes vârh goraa.

54.

Alli gledaj, pak Vojnizi
Litvanskoga (4) Kneſctva sljede,
Svi na kognieh kopjanizi
Pod oruſcjem bjeliem sjedê.

55.

Glavu imaju Paz (5) Stjepana
Velikoga Kangiljera,
Jasce Junak kogna vrana,
Vran sctit, i vrana ima pera.

56.

Vojvodu opet paſi onoga,
Kî igra kogna svîm velika,
Starostèje Pogljackoga
Sjenjevichja ono slika.

57.

Modriem perjem Viteſ millî
Vedròê celo nakittio,
A u poſlatnoj modroj svili
Na Ugarsku vasèè odio.

58.

ʃa gnimèse dio s' kopjem,
Dio s' lukom Viteeʃ' ʃdruʃcja:
Radogostje (6) pod oklopjem,
I Smolensko (7) gnih oruʃcja.

59.

Vojnicjaraa vidjet jòscje,
Kìmsû oruʃcja ista i snaga,
Podljesjèih (8), i Poloʃcje
Iʃ bliʃcgnieh scglju rusagaa:

60.

Gleda' onoga, kî u desnizi
Vitiem kopjem rèkbî trese,
A na ʃlatnòjmu Ugarsctizi
ʃcjuto perje prostirèse;

61.

ʃlatnèmùsu i odjechje,
ʃlatne kognu sve naprave,
Kìsê pod gnim u skok mechje
S' perjem ʃcjutiem vârhu glave;

62.

Vojvoda ono slavna imena
Samoskìje Ban hrabreni,
Kî Tatara raʃbj oghgnena,
I u pljenùmu pljen ʃapljenj:

63.

On ʃa sobom tri raʃlike
Viteʃovaa vârste vodi:
Gledaj kèsû gnih prilike,
S' kìèmli oruʃcjem svaka hodi.

64.

Samosczìsu (9) ono vârli;
Kîm vârh glave lete krila,
I kognìimsu s' kriliem hârli,
A oruʃcje luk, i strîla.

65.

Vuciem koʃcjàmsu oda svudi
Sebe, i kogne svê prikrilli,
Ter od kognaa, i od gljudji
Vukovìse ucinılli (10).

66.

ʃa Bojnizim plassîm ovìm
Volinskìse (11) ono staju,
Bridke vucze pod lukovîm,
I kopjace svi imaju.

67.

A u koscjugljah Kjovski puzi (12)
Od gvoʃdene pàksu ʃcizze,
Hârbe, i sctite nose u ruzi,
A na pasu sjekirize.

68.

Nut onoga, kôm' kaziga
Snjeʃcjanièmse perjem kitti,
A i kogu pod gnim bjegli od snîga
Rèkbî sàdchje poletiti.

69.

Ah! Miklensc onollje
Pan Segnanski! (priuʃè Pascja)?
Jàga poʃnam; on najprie
Na oruʃcja udrj nascja.

70.

I ondi s' kogna snjeſcjanoga
Oghgnen Junak pali occima,
Ter tàje u gnem' silla mnoga
Dàmu i od slike stràhse ima.

71.

Odgovorj Kneſ hrabreni:
Onòje ono; setìtmu paſi,
Na kômùje plam oghgneni,
Gdi iſ snjeſcjane gore iſlaſi.

72.

Pod klobuzim kamigljovzim
Kraicnizi ſa gnim jascju,
Bjelorusi (13) s' Podolovzim (14)
Puscke nose, sabglje pascju.

73.

Alli u nebu raſvedrenu
Prièbi ſbroil' sitne ſvjeſde,
Negh Vojvode po imenu,
Kji ſa oviem opet jeſde;

74.

Er nìe u Poglskoj ſemgli toga
Mjesta malla, ni velika,
Kê Vojvodu nèima svôga,
I osobna Plemenika.

75.

I svi (er hochjê toj ſakoni
Od Kragljevstva ſa obranu)
Kad vojuje Kragl, i oni
Trjebìê na boj da ustanu.

76.

Tìm cettami, koje slìde,
Svjetglje slike Tkalaz pòda,
Svìbo u gnih, kìsè vide,
Plemichìsu, i Gospoda.

77.

U bogatoj ono odjechi
Masovskàse (15) cetta resi,
Korde o pasu, a niſ plechi
Visse oghgneni samokresi.

78.

Kalpakèim rese Risi,
Modre odjechje srebro okoli,
A niſ ljevo rame vissi
Ris pod ljevu ruku doli.

79.

Opet Lehsckieh Viteſovaa
Mlados ljepiem jeſdi jeſdom
Iſ mjesta, u kôm' s'ghnjeſda Orlova (16)
Leh Grad pârvi ſaſva Ghnjeſdom.

80.

S'gnima u pored od Pogljakaa
Gledaj drugu druſcbu mladu,
Odkli stari Krak (17) od Kraka
Poda ime svômu Gradu.

81.

U povodu tri Jedeka
Svaki uſàse Viteſ dârſci,
A kogn pod gnim ſcegljan tjeka,
Rèkbi skace, puha, i ârſci.

Digitized by Google

82.

ʃa Ugarsctizami ʃarudjenîm
Trepti perje scjarovito,
Vissi kaplan pod ramenîm,
Stoi u ruzi kopje vito.

83.

Korda o bedri, sctit o plechju,
Dva na sedlu samopala,
ʃgar oklopje, a ʃa odjechju
Dosteghnize svione od ʃdala.

84.

Dosta, svjetli Gospodine:
Kèsê cjuddo meni odkriva!
(Klice Pascja) do istine
Kragljevichja vidim ʃciva;

85.

Sred Gospode po iʃboru
On na kognu jeʃdi bjelu,
Dobit nosi u poʃoru,
Srechju u ruzi, slavu u celu.

86.

Kneʃ priuʃê; onòê slika,
Kòjsê u sunzu ime udjeglja,
Istocnoga Dobitnika,
Sjevernoga Braniteglja.

87.

Ah! pogledaj u prilizi
Kàmû uʃmoʃcnos sja velika!
Mac na pasu, a u desnizi
Od Gospodstva stoi scibika.

Digitized by Google

88.

Oklopjàse ſlatna odſgora
Pod grimiſniem plasctom rese,
Suncjanìmih ſrakom zora,
Tako sjaju, svìh naveſe.

89.

Sctitnikàmu dvàsu okolo,
Nosi jedan bat ſlatchjeni,
Drughi treptech' perje oholo,
Kazigu, i sctit s' gnom pereni.

90.

Dvanes kognaa, dvanes vilaa
Bojnòmse igrom prid gnim diee,
Ptiza, mugna, vihar, strìla
Bârſinèim ne pritìce.

91.

Starza onoga uſàgn gleda'
ſagascènoj u haglini;
Stavan obraſ, brada sjeda
Posctovana svièmga cini,

92.

Ono Karlo Kodkjevìchje
Vojevoda slavni od Vilne (18),
Kômu poda Kragl, i Vìchje
Nad svom vojskom cjasti obilne.

93.

Ah! gnegova slika u tkagnu
Stekla iſvàrsnos tolikùje,
Dàbi reko paſech' na gnu,
I sad misli, i svjettuje.

94.

Paſi uſ gnega ſatocnizu,
Kâ pritjece djellim slavu,
Korevskoga Vjerenizu
Nedobitnu Krunoslavu.

95.

Gne kogn ſlatni, sliku prima
Od suncjanieh kognaa s'nebi,
Pokli vęle svjetglje ima
Sunze od sunza on na sebi.

96.

Dobro poſnam (Pascja veli)
Ja Bojnizu slavnu svuda;
Occìsùje mè vidjeli
Vecbje putaa ne beſ cjudda.

97.

Nu onòli, svjetli Kneſce,
Millostìje vasce slika,
Kâ na gljubav svù priteſce
Sàrza obolieh protivnikaa?

98.

Perje rumeno, i rumena
Vârhu oruſcja ſgar naprava,
I ſrak liza raſvedrena
Svakomùse poſnat dava.

99.

Slikàje ono od jednoga,
(Kneſ s'posmjehom milliem veli)
Priateglja draga tvôga,
Kìtê sluſcit u svem' ſceli.

100.

Da onji ostali tkòsu vechje,
(Priuſê Pascja) kjî uſ vas hode?
(Odgovara Kneſ); Najvechje
Od Kragljevstva Vojevode.

101.

Cegljad svjetla, i kreposna,
U slobodi kâ boravi,
Drughe uſde ter ne poſna,
Negh kû sama sebi stavi.

102.

Gledaj kòsê svi ponose
Odjeveni pribogato,
Ter vârh svile poscven nose
Draghi kami, biser, ſlato;

103.

Bjeliem perjem glavu kite,
Pod kavadim noſce dârſce,
Pascju sabglje plemenite,
Jascju kogne vjetra bârſce.

104.

Alli uprav sad k'onomu
Ti Viteſu occi svârni,
Kî stoi s'kopjem, i u bjelomu
Oruſcjùse vas srebârni;

105.

Srebârnàmu i perjàsu,
Na kaziſi kàmû vise,
Srebârnmùje mac na pasu,
I kogn pod gnim srebârnìse,

106.

Altamskoga Kneʃa oblicje
Ondìje ono iʃatkano;
Gdi ʃapada, gdi iʃticje
Gnegovo ime svùdje ʃnano.

107.

U ʃastari od Junacke
Vojske on jasce najposlie,
Njemske ʃemglje, i Franacke
ʃa gnim iʃbor hrabrenìje.

108.

Nu opet vojska od Koʃakaa
Paʃi gdìse nàse kuppi,
Kòjsê oprjeti nije jaka
Icia silla gdigod stupi.

109.

Petnes tisuuch' gnìhje u broju,
Svìsu iʃbrani Viteʃovi (19),
Nepriateglski strah u boju,
Vihri, gromovi, i trjeskovi.

110.

Gleda' oruʃcjan vas oghgneno
Gdje Sajdacki gre prid gnima;
Zârvenu odjechju, i zârveno
ʃa Ugarsctizom perje ima.

111.

Jur Kneʃ dospje, cîm na kraju
Od Vjechnize s' jedne strane
Vechje i cette dospjevaju
S' ljepiem redom iʃatkane.

112.

Nu opet Pascja uſè iſ nova
Stranu drugu raſgledati,
Na kôj Tkalaz hitri osnova
Vojska s' vojskom gdìse ratti.

113.

Jakno ſlatna dva oblaka,
U kâ upira sunze od lìtta
Sjaju punni ſlatnieh ſrakaa,
ſvjeſdaàê ljepos s' gnih dobita.

114.

Ako s' bukkom u kê doba
ſavie sjever ledenìse,
U trjeskovieh, u graddu oba
Zârni ostanu, stamne svìse;

115.

Tako i obje vojske, toli'
Kèsû uresne od prie bile,
Ljepìsu ures u oholi
Strasciii pogled obratile.

116.

U strascivoj svèje slizi,
Svèse stîra, svèse krati,
Padaju kogni, i kognizi
ſcivi, mârtvi, i duhati.

117.

Trjesi umârli sve uſciſcju,
Sve obujmiva magla zârna,
Oblazìse strjelaa diſcju,
Gradd oghgnenieh pada ſarnaa.

118.

Svud oruſcja sjaju vàrla,
Puscke, kopja, sabglje, maci,
ſgagbjàû pàrsi, koglju gàrla,
Sjeku glave, svèse tlaci.

119.

U sred boja nesmigljena
Kragljevìchse gleda pàrvi,
Gdje u slizi trjesa oghgnena
U potopu sja od kàrvi.

120.

U okolìscse vàrti, i vie
Put prostrani sred tjeskote,
Vitiem kopjem sàrza bic,
Bridkiem macem ſcgne ſcivote.

121.

Svacia sabglja nàgnse ſdruſcja:
On svieh sreta, svieh ſatjece;
Kogne, gljudi, stjeghe, oruſcja
Kàrsci, lomi, àrve, sjece.

122.

Beſ pokoja, beſ umora
Sjemo tamo tèchse vidi:
Màrtazaàje pod gnim gora,
Svud bjeguchje Turke slìdi.

123.

Allìse i Osman Zar opeta
Paſi, gdi svê na boj tjera,
Pobjeguchstvo gnega smeta,
I neposluh, i nevjerra.

124.

Naprjed slike, koje stahu,
Sram gledati Pasci nèda,
Er meghju onìm, kjì bjeſcjahu,
I priliku svoju ugleda.

125.

Nu u to doghje i glas vechje
ſborovvskomu svjetlom Kneſu,
Da Poklisar, i on u Vjechje
Prid slavnoga Kraglja uljeſu.

126.

Na Pristoglju Kragl uresnu
Vàrhu ſlatnieh sagaa sìva,
Biskupìmu svi ob desnu (20),
A Vojvode sjedê s' lìva.

127.

Alli od gnih svich visce
Polak Otza slavna svôga
Sio Kragljevich slavni bisce
Na sto' od ſlata kovanoga.

128.

ſa veliko cjuddo u sebi
Pismo staro nam' donese,
Scto gnekàda dva na nebi
Sunza ujedno vidjescèse;

129.

Nu Poglskoga posred Vìchja
Eto i nascja paſe doba
Kraglja, i mlada Kragljevichja;
A od svjetàsu sunza oba.

130.

Tìm Poklisar kô priblisçja
Prid Pristoglje Kragljevskòse;
Poklagnàse, i ponisçja,
Jak ʃakoni Turski prose.

131.

Velicjanstvo vedra obraʃa
Kragl nàgn svàrchje, cìmga prima,
I rukom-mu mjesto ukaʃa
Vàrhu kôga sjestit ima.

132.

Sjedde Pascja, nu opet usta,
I kô Zarski s' pàrva donj
Lis na glavu, pak na usta,
Kraglju prinjèga, i poklonj.

133.

Kragl Velikom' Kangiljeru
Pridavàga, kî sctie u gnemu,
Poklisaru da Kragl vjerru
Sctogod recce, pòda u svemu;

134.

Kî ovo cjuvsci, occi uʃ gori
Diʃce k' slavnoj Lehsckoj Krunni,
I ovako progovorj,
Da ʃcegljegne Zarsko ispunni:

135.

O dostojni vàrh svieh Kragljaa!
Kraglju, dàtiè srechja u ruzi,
I dàti ova mjesta, i daglja
Klagnajùse, i svi puzi,

136.

Blagodari svàkcjas Boga;
Er pod sunzem Krunne nije,
Kû ces gleda toli' mnoga,
Da vîk take nebji prie.

137.

Eto tebi samomùje
Odlucena slava ova,
Da Zar silni, kî stolnje
Vârh pristoglja Otmanova,

138.

Svemoguchi Zar od Zaraa,
Kî navjesctat opchi boje,
ſa mir pitat Poklisara
Ovi pârvi put poslòje.

139.

Cjudno cjuddo sctòse vjeku
Do danascgni dan ne ſgodj!
Zar, prid noghe kôga teku
ſa mir iskat svi narodi,

140.

Velicjanstvo svê potiscte,
Spassa sabglju, kôm svjet vlada,
I priateglstvo, i mir iscte
Od tvê Krunne same sada.

141.

On sred boja od kad prîka
Tvìch junakaa krepos gleda,
ſa moguchja, i velika
I szjenìte, i spovjeda.

142.

Tîm opchjene ʃcjalech' sctette,
Prie nèghstèse hugje smeli,
Opet druʃctvo, i uvjete
Ponoviti stare ʃceli.

143.

A i kletva hochje tescka,
A i tako sudjenòje,
Da Turacka Krunna, i Lehscka
U vjecnomu miru stoje;

144.

I tko od starieh nascieh haja,
Ikad ovo da pristupi,
Po sctettìse ʃaman kaja,
Na svoj pjeneʃ rasap kupj.

145.

Tomùbìmi svjedok bile
Kosti od vojskaa svakom stranom,
Kèsùsê ovdi jur sledile
Pod Veʃjerom Balabanom;

146.

Svjedòkbìmi tomu bio
I Suliman Zar oghgneni,
Kogàê sillom sillu odbio
S' Poglskieh krajaa mraʃ ledeni.

147.

Nu u govoru vechje mômu
Kud ʃahodim beʃ iʃhoda?
Najboglìje svjedok tomu
Od lanskoga boja ʃgoda.

148.

Silnom' Zaru lasnòê bilo
Sve pridobit puke ine.
I podloſcit pod svê krilo
Nebrojene kragljevine;

149.

Nu i silni Zar u boju,
Kì dio vechi svjeta skupj,
Sillu uſpreghnu vaſda svoju,
Kad na vasce kraje stupj.

150.

Tako i Nilo rjeka onamo
Sedam ustaa gdi otvora,
Ter na jedno morre samo
Ljeva iſ sebe sedam moraa;

151.

Ako silni vjetar kada
ſadme, i pomoch valim pòda,
Plahi obratchja tjek naſada,
Svoja istàga topi voda.

152.

Vi ne mirim, kô ostali,
Kjìsê od jace sille strasce,
Nu kragljevstvo obſidali
Pàrsimàste vasciem vasce (21).

153.

Vi rodjeni na vladagna,
Vi Pogljazi glasoviti
Ni u stara, ni u sadagna
Doba od tughiin' vìk dobiti.

Digitized by Google

154.

Vi lanskoga s' vojskom ljetta
Na pogljùste Zara sreli,
I ostatak vas od svjeta
Iſ gnegovieh rukaa oteli:

155.

Pace mucjat trjebi nije;
Vojske vasce dobit jedna
Nebrojene dobitìje
Dighnut Zaru bila vrjedna;

156.

Er scto ne uſè Zar ostala
Sva kragljevstva od Kàrstjanaa,
Vascjàê slava, vascjàê hvala,
Vìste bili gnih obrana.

157.

ſàto, o Krunno svîm cestita,
I vi svjetla Gospodo ina,
Priateglstvo, i mir pita
U vas Zarska velicina.

158.

I ja szjenit vîku nechju,
Da prigàrlit najmillije
Vi nechjete ovu srechju,
Kàvâm sama na stan plie.

159.

Svàje mudros ſa vremena
Prigodu umjet uhititi,
I obrat ono, scto opchjena
Dobra uſrok moſce biti.

160.

Dànu uſmite samnom sami
Vi raſbirat s' mudrom svìsti,
Alli mìrje sada vami,
Alli od vechje boj koristi.

161.

U junazieh, da boj slìde,
Naravnàje vaſda ſceglja,
A najlisce kàdse vide
Srechnji od gnih nepriategljaa.

162.

Alli srechja dugo vrìme
Na iednom' mjestu vìk ne stane,
Nekrepkàse kaſce svìme;
S' kiem ſamârkne, ne osvane.

163.

Ona ista, bila kàjê
Vami s' Zarom lansko lìtto,
Zaru opeta s' vami ostaje;
Nìe gne stagne temeglito.

164.

Ni da itkomu misô ova
Szjegnu u pamet moſce upasti,
Vele vechju vojsku iſ nova
Da Zar skupit nèima vlasti.

165.

Zaru junake odhragnene
Raghja od svjeta svaka strana,
Vojskèmu od svud nebrojene
Daſcde, i mnosetva oruſcjana.

166.

Tim kad jòscbi vechje putaa
Jakno i lani isgubio,
Bilmù nebi vlas rasuta,
Svakakòbi s' vojskom bio.

167.

Nu ti, o Kraglju, kad po srechi
Isgubiòbi tvê junake,
Od kùdbi uso ighda stechi
Vitesove drughe take?

168.

Jeda u mjesto od Plemichjaa
Hlape na boj skupiòbi,
I slavnoga Kragljevichja
sa Vojvodu robju dôbi?

169.

Alli misli tvèsù ine:
Tàdbi is svake dosvô strane
Inostranze, i tughine,
Tvê Kragljevstvo da oni brane.

170.

Dvie Krunnèsu, u kê usdati
Tise moscesc do nevoglje,
I kojèti pomoch datti
Od svieh Kàrstjàn' mogu boglje:

171.

Njemacklje Cesar jedno,
Drugo Scpagnski Kragl moguchi:
Alli Cesar josc neredno
Ima bjegne na svôj kuchi (22);

Digitized by Google

172.

Jer s' Cehskoga ʃasve Praga
Dàje iʃaghnô odmetnike,
Jòscih tjera, josc podlaga,
I s' gnimi ima boje prìke.

173.

A Kragl Scpagnski, ako u gnega
Tìse ufasc, dalekòje;
Meghju vami priko svega
Svjeta strascna mora stoje.

174.

Alli i Scpagnska, i Franacka
Dàti budde pomoch dochi;
Jeda Krunna tvà Pogljacka
Sahranìtse tièmchje mochi?

175.

Jeda bojne Pogljakèchje
Tughje vojske sacjuvati,
Kàdse iʃgube oni vechje
U kârvavoj s' pârva ratti?

176.

Dali tughi Viteʃovi
Hoch kragljevstvo tvê da bgljudu,
Kad iʃgubit s' gnim gnegovi
I svoj isti ʃcivot buddu?

177.

ʃnaj, o Kraglju, gdìse jednom
Turski Mjescz ighda unesc,
Nìednom ʃgodom, sillom nìednom
Iʃnio od tole vìku nìesc.

178.

A i rjècje; gdje kopito
Kogn Turacki jednom stavi,
Da to mjesto vjekovito
Ne poraste vechje u travi.

179.

Alli hochju dàê ta srìchja
Po millosti danoj ſgara
Tvôga slavna Kragljevichja,
Dàbi dobio i opet Zara.

180.

Nu josc i to kadbi bilo,
Kùbî od toga koris stekô?
Jedàbìse prodiglilo
Tvê Kragljevstvo na daleko?

181.

Ne, ne, nùbi sama ostalla
Jakno lani, i opeta
Tebi jedna tascta hvala
Od pobjenieh turskieh cetaa.

182.

Raſmi samo jedno ime
Od poghibne svìm dobiti,
Ti u ijedno nebi vrìme
Drugo mogô stech na svìti.

183.

Pace i tàbi dobit ista
Bila rasap ovieh stranaa
U doscjastju sred tvìeh mìstaa
Od oruſcja inostrana.

Digitized by Google

184.

Ah! dalichjesc ʃa ime jedno
Ti od praʃne tascte slave,
Poharati nepravedno
Inostranzim' tvê dârʃcjave?

185.

A i raʃumnu nie potrebe
Spomegnivat sctòse ʃgodi,
Tko na pomoch jace od sebe
U Kragljevstva svoja uvodi.

186.

Zar na jednom' Zarstva kraju
Kad s' oruʃcjem na boj skace,
Stranèmu ine pocivaju,
I obilne scglju harace;

187.

Alli na boj suprotiva
Zaru cîm tvâ Krunna ustaje,
Kâ dârʃcjava tvâ pociva,
Kêlit' mjesto harac daje?

188.

Svàksc u miru cestit ʃove,
Obilnòsje gdje mir stoi:
Mir Kragljevstva, i Gradove
ʃdârʃci, uʃmnaʃcja, vrjeʃci, i goji.

189.

Ogagn uʃcech lasnòê svîma,
Nu kad sve gnim plane vechje,
ʃnat nie, gorjet koliko ima,
Udunuti gdjellisèchje.

190.

Tako lasnòĉ boj poceti:
Nu koliko dùghchje biti,
Na cemlìchje pak dospjeti,
Nìe moch toga prividìti.

191.

Alli, o Kraglju, mudar tùsi,
I prividisc, i vjerujesc,
Dàti o dlazi Krunna vissi
Svescto s' Zarom uſvojujesc.

192.

Nu akotèĉ boja ſceglja,
Ter ne marisc pocivati,
Imasc hughieh nepriategljâ,
Nàgne oruſcja tvâ obrati.

193.

Otcinstvotìĉ Svecka Krunna (23),
S' dviema druſiem sadruſcena,
Kàtî od Dunda ſlobe punna
Bji nepravvo ugrabgljena.

194.

Od Gustava (24) bratuceda
Sctòtìse otê, pogh otima',
Svakìĉ raſlogh, tvoga nèda',
A tughjega ne uſima'.

195.

Na susjedstvu Mosckovskoga
Zarstvàtìje velicina,
Kâ bji od tebe, i od tvôga
Pridobita slavna sina (25).

196.

Poscgli istoga Vladislava
Opet s' vojskom k' tomu kraju
Na ostatak od dârʃcjavâ,
Kètî posluh josc ne daju.

197.

Pod imenom ti od Zara
Da gospodisc sve do skora
S' Hvalinskoga odiʃgara
Do Njemskoga doli morra.

198.

ʃàto, o Krunno, Kôj-je srichju
Nad svîm Krunnam Viscgni pòdô,
I ti, o slavni Kragljevichju,
I vi ostala sva Gospodo,

199.

Ako unaprjed boj smioni
Od koristi nîe itkomu,
Da nu od raspa, najlisce oni,
Kìsê cini na svôm' domu;

200.

I akòvam s' drughe strane
Visokèse cesti kite,
I velika dobra hrane,
Kad mir s' Zarom ucinite;

201.

Mir kìvâmse scglje od Zara,
I kî ʃceli svak, i ʃcjudi,
Vârh svieh cjastji, vârh svieh darâ,
Ugodnòvam primit buddi.

202.

Ovdi Pascja dobesjedj,
I na govor svoj naredan
Meghju svjetliem Panim sljedj
Lak, i kratak ſcjamor jedan.

203.

Svaki od gnih u oblicju
Vesceòse svìm raſbira
S' navjesctegna, koje pricju,
Od priaſni Zarske, i mira.

204.

Pun Kragl Sciseman slave, i dike
Vechje putaa occi obratj,
I u celo svê Vjechnike
Oko sebe sta gledati.

205.

Tiho stavniem pak rjecima
Odgovara Poklisaru:
Priaſànse od nas prima,
I ſcjudjeni mir scglje Zaru;

206.

Navjescteno zjechja toga
Od nascega bìtchje tebi
Kangiljera Velikoga
Uvjetovat svesctòê trjebi.

207.

Prista slavni Kragl ovdìra,
A Pàscìse u cjas isti
S' pârva uvjeti sctisce od mira;
Pak ſa Zara dasce listi.

208.

Primàih raddo, i veselo
Pascja, i miran svìmsê odkriva,
I ſa vechju cjaas na celo
Postavgljàih, i zeliva.

209.

Poklagnàse pak, i zìchja
Ugodnieh jur opravâ,
Kraglja, i slavna Kragljevichja
Slavi, i Vjechju hvale dava.

210.

Allìê i Pascja opet bio
Hvagljen, cjastjen, i darovan;
Scestoperàzje on primio
Vas u suhu ſlatu okovan;

211.

I bogata, i velika
Napravamùĉ vidjet s' dvori,
Rucizàmu svakolika
U kamegnu dragom' gori.

212.

Drughe dare nebrojene
Zaru od Kraglja josc odnie
Od bogastva beſ prozjene,
Od ljepote, kù iſrjet nije.

213.

Draghi kami, ſlato, i ostalo
Sctòè tu, tkòbi vìk iſpisô?
Bogljèê mucjat, negh rjet mallo,
Toj nadhodi svaciu misô.

214.

Nu s' oviem darim tada
Alì Pascja kòsê odpravj,
S' druſcbom uprav Zarigrada
Najbârſcèse na put stavj.

Svârha Pjevagna Jedanestoga.

Digitized by Google

NADOMJEREGNA

PJEVAGNU JEDANESTOMU.

(1) *Kadgòdsèje Kragl Pogljacki imao ʃarattiti s' koiemgod od svoieh Protivnikaa, biòje obicjan narediti, dàse buddu datti na glas privisoke gnegove odluke Poglavarim, Kneʃovim, Vojvodam, i svoj ostaloj plemenitoj Gospodi svôga Pogljackoga kragljevstva. Ovjìsu paka bili dàrʃcjani dochi udigl s' toliko kognikaa, kolikosùih svakomu po na pose ʃakoni od kragljevstva nareghivali na mjesto jur odabrano, i navjescteno ʃa prikuppjegna vojske Pogljacke. Ovake paka cette ujedno sadruʃcene bilèsu od gnih naʃivane,* Pospolito.

(2) *Pomoranzi, pribivaozìsu one dàrʃcjave, kojàse naʃivje Pomerania; a takòse naʃivje, erbo ostaje po kraj morra Baltika.*

(3) *Livonia, Despotovinàje, illi Kneʃcina Banovine Lituanske.*

(4) *Lituania, Velikàje Banovina prilucena (kako rekosmo u Nadomjeregnu* 17. *Pjev. Desetoga) od slavnoga Jagellona k' Pogljackoj Kragljevini.*

(5) *Jedno svjetlo pleme, illìti jedna ple-*

menita Kuchja nastagnena u Banovini Lituanskoj nasivjèse Paz.

(6) *Rodogostje, semgljàje nasegljena u pokraini od Rogosnoa.*

(7) *Smolensko, Gràdje, i Despotina u Banovini Lituanskoj.*

(8) *Podljesje, i Polofcje, Knefcinèsu od Banovine Lituanske.*

(9) *Samosczi, puzisu, kojise raghjaju, i gojé u kraini od Samogizie.*

(10) *Opchilisu hrabreni kognizi Pogljacki, kadbise imalli udarit s' gnihoviem neprianteglima, oblaciti if visce oklopja kofce raflizieh sàrditieh, i divieh fvjerji, fa prikafcivati u takoj odjechi vàrlo, i fcestoko oblicje fvjersko, nekàbise plascili u boju kogni gnima protivnieh vojnikaa, odbialise od gnih, i odstupali na fada.*

(11) *Volhinia, jednàje od Pogljackieh dàrfcjavaa, if koje biahu doscli na pomoch, i obranu opchjenoga kragljevstva Vitefovi nafivani od imena svoje dàrfcjave* Volinski.

(12) *U dàrfcjavi Ukranskoj nalafise Despotina recena Kjovia, koje puzi nafivjùse* Kjovski.

(13) *Bjelorusi, puzisu u Bjeloj Rusji rodjeni, kojàje tako nafivana radi bjelochje snjega, koiémje mallo magne, negh vafda prikrivena.*

(14) *Podolovzi, puzisu Podoglski, illiti if*

Digitized by Google

Podolie dårſcjave Pogljacke, koje poglavni Grad Kamenizje.

(15) *Masovia priplemenitàje dårſcjava Pogljacka, na sred koje, ſa gne svjetgli ures, sjedi u dizi veliki, i ljepi Grad imenovan Vårşcjovo, illiti Varsavia.*

(16) *Vighi Nadomjer.* 6. *Pjevagna Desetoga.*

(17) *Vighi Nadomjer.* 7. *Pjevagna Desetoga.*

(18) *Karlo Kodkjevich Despot od Vilne i Opchjeni slavni Voevoda svich cetaa Lituanskiek, koi od djetinstva do vechje od seeset godisctaa svôga ſcivota, bji vaſda o oruſcju, i voevagnu ſabavjen, i ſàto mnoſiem vjenzima od slavnodobitja narescen, biasce bio od Kraglja, i Vjechja Pogljackoga pocjastjen podpunnom oblastim vårhu svekolike Vojske, kojàse odpravjasce na granize onoga Kragljevstva, ſa docekat Osmana, i s' gnimèse udarit. Otighje ſa pravvo prid Vojskom hrabreni Kodkjevich, raſredìje po raſlizieh mjestîh, ſaprjecj Turzim pute, i ſatvorìim klanze, tèrìmse vechje krat vitescki oprje, iſ-sjecèih, raſaghna, i k' gnihoviem taborim s' privelikom pogubom istieh ſatjera; nu nedoprje vidjet svårhu svoieh slavno pocetieh, i sljedjenieh djellaa, er ſatecen od nemochi, nakon mallo danaa bolovagna na 24. mjeseza Rujna Go-*

discta 1621. *priminu, i odletje na nebesa primit usdarje pristojno svoiem dostojanstvima.*

(19) *ʃnajuchi Koʃazi vàrlo dobro, da radi samoga gnihova uʃroka nahodjahùse Pogljazi u ʃavadi s' Zarom Osmanom, biahu odredili svi prie umrjeti, nego odstupiti od gnihova Stjega. I kako odlucisce, tako i iʃvàrscisce; jèrse uʃdàrʃcjasce vjerni, i stavni u svieh pritrudnieh àrvagnîh, i natjezagnîh sve do zjelovite svàrhe onoga ratta.*

(20) *Vjechje Pogljacko bilòje sastavjeno od Biskupaa, Kneʃovaa, Diʃdaraa, i deset Naredbenikaa od Kragljevstva, koieh broj, svieh ujedno sakuppjenieh, dopirasce do stoo peset i cetiri kipa. Svi Biskupi bilisu Vjechnizi, i biascèih scesnaes u onoj kragljevini.*

(21) *Svèsu Pogljacke granize otvorene, beʃ ikakve vàrste od ograde, a kragljevstvòje beʃ Turagnaa, i beʃ oruʃcjanieh Gradovaa. ʃato sva kragljevina bilàje bragnena proscjastieh vremenaa samiem junasctvom Poglskieh Viteʃovaa.*

(22) *Ferdinando Drughi Cesar Njemacki biasce onoga godiscta* 1622. *odpravio svoju silnu Vojsku suproch Odmetnizim od Boemie, Moravie, Sleʃie, i gnekoga djela od Ugarie, Austrie, i istoga Njemackoga Cesarstva, koieh Poglavize odstupajuchi od Zàrkve, i vjerre Katolicjanske, ʃa nasljedovati kleto*

poluvjerstvo, hotjesce odstupiti joscter a od posluha, i podlosenosti, kojùsu bili dusçni prikascivat svômu Cesaru sakonitomu istieh Starjescini, sa po sebi, i po svojoj chjudi vladatìse, i gospodovati. Na ove udarj hrabrena Cesarska Vojska, i rasbìih istoga gori recenoga godiscta, ter pridobitieh, i ponisceniech opètih pod privisoku Cesarsku oblas privede.

(23) *Umirajuchi Godiscta* 1586. *Stjepan Battor, o kômu prie (u Nadomjer.* 24. *Pjev. Desetoga) besjedismo, bes da biasce ostavio sa sobom od svôga roda Namjesnika na privedro Pogljacko kragljevstvo, ono hitro, i mudro Starovjechje odabra po gnegovoj smârti sa svojega prisvjetloga Kraglja Sciscmana Trechjega sina pârvorodjenoga Ivana Trechjega Kraglja Sveckoga, s' ugovorom, dàbi opeta po smârti Otcinoj on isti bes ikakve oprjeke usiscjao na Pristoglje Svecko. Priminu unaprjeda Godiscta* 1595. *Kragl Ivan, koi prie svoje smârti osobitiem, i vlasctitiem pismom objavj, da ostavjasce svu Svecku kragljevinu lwagljenomu svômu sinu Sciscmanu jur cestitomu Kraglju Pogljackomu. Ovi dakle na* 30. *Rujna Mjeseza recenoga Godiscta doghje u Grad Stokolm, usê scibikku od oblasti vârhu svega onoga kragljevstva, i ostavjajuchi svôga dunda Karla Bana Sudermanskoga, sa Usdârscjaoza kragljevstva, i sa svôga Namjesnika, povratìse u Poglsku kragljevinu. Nu jerbo*

Sciscman biasce pripomgnivi obslufcitegl Svete Vjerre Katolicjanske, a gnegov dundo Karlo s' privelikiem mnosctvom puka Sveckoga sljepi sljeditegl tamnoga, i podhibnoga Lutera; fa mochi ugrabiti Krunnu Kraglja Sciscmana, postavitje sebi na glavu, i biti Kragl svega Sveckoga naroda, ucinise Karlo obranitegl ifopacenieh naukaa Luteranskieh, progonechi smártno sve Pravovjerne, i hulechi Sciscmana fajedno s' gnegovom Vjerrom fa sve vrjeme od zjelieh sces godisctaa, u koiehje vladao oniem pukom na ime svóga sinovza Kraglja Sciscmana, dokle na svárhu sasviem ufbunj puk suproch svómu fakonitomu Kraglju, priteghnu k' sebi Gospodu od kragljevstva, kojàga radi toga okrunnj, i ufvisj várhu svega Sveckoga naroda nafivajuchiga imenom Karla Devetoga. Budduchi facjuo Sciscman dundovo ifdajstvo, podifcèse s' vojskom priko femglje Pogljacke, i otighje suproch gnemu fa ponifcitga; alli sasviem faludu, i bef koristi; pokli Karlo s' Sveckiem bojnizima hrabrenòga od sebe odbj, i odalecj, ter tako ostade Gospodar onoga kragljevstva, koje poslie gnegove smárti proghje pod oblas, i vladagne gnegova sina Gustava-Adolfa rodjaka párvoga svjetloga Kraglja Sciscmana.

Scto paka ovdi nasc Pjevalaz veli, dàje Svecka Krunna s' dvjema drughiem bila sadrufcena, rafumie besjediti o onomu sadru-

ſcegnu, koje Margarita Kragliza Danimarkeska ucinj Godiscta 1494. u Gradu Kolmaru, kad tri kragljevine, to jest, Svecku, Danimarkesku, i Norvegiansku sloſcj, i sastavj u jednu.

(24) Gustav-Adolfo Kragl Svecki, i pârvi rodjak Kraglja Sciscmana, okolo polovine mjeseza Rujna Godiscta 1621. obratjajuchi u svoju vlasctitu koris poghibnu prigodu onoga oghgnenitoga ratta, u kojemùse Sciscman nahodjasce suproch Osmanu Pârvomu Zaru Otmanskomu, otê Pogljazima plemeniti Grad naſivan Riga nakon sces Nedjegljaa prem tjesna obsjedegna.

(25) Sciscman Trechi slavni Kragl Pogljacki ſa osvetit smârt dvie tisuchje Pogljakaa od Mosckovskoga macja Godiscta 1610. iſ-sjecenieh, ne ſa drugo, nego, er Pogljazi podpomagahu, i podapirahu svoiem oruſcjem istoga Mosckovskoga Zara Demetria prima nabuni puka proch gnemu uſmamjena, biasce podighnuo na gnih jednu jakosnu vojsku ſapovjedanu, i vladanu od gnegova pârvorodjenoga sina Vladislava, koi otê iſ gnihovieh rukaa Zarevu, a nakon dva godiscta obsjedegna Smolensko. Podloſcj takoghjer Pogljackoj oblasti Banovine od Severie, od Zârnikove, i od Novograda s' raſliziema iniem dârſcjavami. Ovi ratt popljenj Mosckovima, osvem gori imenovanieh krainaa, i Gradovaa, josc i petnaes tisuchjaa gljudji.

OSMAN

PJEVAGNE DVANESTO.

Alì Pascja u ſavrati
U Zarigrad prescno ulaſi:
Krunoslava sljedi iskati
Korevskoga ſgode, i slaſi
U tamnizu, gdi s' iſdaje
U suſcjanstvu s' gnim ostaje.

1.

Da Poklisar Zaru mladu
Mir donjeti budde prie,
Iſ Vârscjova k' Zarigradu
Putujuchi miran nije.

2.

Ne poteſci, nùga tjera
Sceglja oglasit, kako urocj
Druſctvo Sunza od Sjevera
Do Mjeseza od Istoci.

3.

Sada jedne, sada drughe
Kogne jasce na promjenu,
Probiûchi strane, i lughe
Po ravnini, po kamenu.

4.

Po najprecem' putu upravglja,
I u Zarigrad bârſo ulaſi,
I scto nosi svàkse stavglja,
Tkòmu na obraſ veseo paſi.

5.

Podiſàtse glas pocina,
Raste govor, svak besjedi,
Da od Pogljaka do Turcina
Mir ſcjudjeni vechje sljedj.

6.

Svak uſciva tko ovo cjuje,
Star, i mlàdse tîm veseli,
Vaskolìkse puk raduje,
I s' togàse cestit veli.

7.

Alli rados vechju, i draſcju,
I veseglje beſ prilike
U pogledieh svoieh kaſcju
Turske Gljubi svekolike;

8.

Er nie vechje ceſnut gnima,
Dàih nebi raſdjelila
S' Gospodarim gljubjenîma
Pogljackoga boja silla:

9.

Nu u veseglju opchjenomu
Sama odkriva jad sred liza,
I u ſcivotu ceſne svômu
Korevskoga Vjereniza.

10.

A to er samoj ne dohode
Gnoj u glasu mira opchjena
Mirni glasi od slobode
Gospodara gne gljubjena.

11.

Ne pociva kratka cjassa,
Svùdse tuee, vârti, i vie,
Iscte, i sluscja; alli glasa,
Ni priglasja cjùtjoj nije.

12.

Cju sve ino, samo ovo
Ne cjùê, scto cjut sveghjer hlepi,
Tìm skoncjagne svàkcjas novo
Gnoj trê, i hara ures ljepi.

13.

Kopni, uſdisce, stine, gori,
Zici, placce, zvili, tuſci
Jak Gârliza, kâ u gori
S' draſièmse svîem raſdruſci,

14.

Beſ svakoga tere vechje
Tako ufagna tuſcna ostaje;
Tolikèjoj rastu smechje,
Da ſa ſcivot mallo haje.

15.

Ona od kada najprie zîchja
ſapljegnene svê gljubavi
Od mlaghjahna Ugricichja
Muſcku odjechju nàse stavj;

16.

Pace, u Turskom' Zarigradu
Od kad pod tom mirnom slikom
Gnu Bojnizu krie mladu
Gljubav vlastim svôm velikom,

17.

Vìk ne sctedje ʃlata, i blaga,
I od prozjene svescto skupj,
Vjerenika milla, i draga
Da iʃ tescka robstva iʃkupi.

18.

Proda dârʃcjave, i Gradove,
I gospodstva svà vlasctita,
I darove na darove
Sla, i mita vârhu mità.

19.

Alli ʃàsve nebrojena
Da bogastva, prosu, i strattj,
Naghjèse u svem privarena,
I u nisctàjoj svèse obratj.

20.

Pridobìtbo mlada vìku
Tìm nìe mogla, ni mogasce
Nemillosno sàrze, i prîku
Chjud vârloga Riʃvan Pasce;

21.

Kî svegh straʃce, i ʃatvore
Na tamnizi od gne draga
Vechje, jace, tvârghje, i gorre
I uʃmnaʃcja, i prilaga.

22.

Imasce ovi Turcin hudi
Na dvorovieh svôga doma
Dvie Diklize blaghe chjudi,
Draghe u svemu, lîpe veoma;

23.

Lizàsu u obje gnih rumena,
Suncjane occi, kosse od ʃlata:
Jednàmùje kchi rodjena,
A nepucja druga od bratta.

24.

Jedna ljettàsu i one, i ove,
I djella u kìeh traju vrîme:
Gljubizàse kchìmu ʃove,
Kalinkàmùê nepuci ime.

25.

U dne, u nochi, ljetti, i ʃimi
Svèghsu ujedno Drughe mille,
Takòsùse meghju gnimi
Od malahna ʃagljubile;

26.

Nije otajstva, stvari nije,
Ova onoj kûbi skrilla;
ʃcivu, kô dàje obje dvie
Jedna majka porodila.

27.

Ovieh ljepieh Djevojcizâ
Bechir Hadum straʃcnik bîsce,
Pogrescpana starra liza
ʃbabgljen Zârnaz, gârd savisce.

28.

Nu sa sve to usti bljede
Rumenillom joscte masti,
Mârci, i lascti dlake sjede,
I od obraſa suhor tmasti.

29.

Kami draghìmu iſ bisera
Na usnah vissi, i na usciu';
Zàrne pârstc od svudjera
Pàrstenìmu ſlatni kriu.

30.

Jasni ogârgljaj, kìmù iſ nova
Vrat ſcilavi naresiva,
Od ſlatàsc suha skova,
Vas kamegnem draſiem sìva.

31.

Od Kalinke mlade stari
Hadum vidjen bji najprie,
Kâ, da u smjeh ne udari,
Mochna odoljet sàrzu nije.

32.

Nèskladnàbo neprilika
Mladizìsc ljepoj cini,
Da gârdochja onolika
Bit s' napravà ljepscja szìni.

33.

Sctòje gârdo po naravi
ſaludùsc resi, i maſce,
Er gârdochja u napravi
Tisuch' kràtse gârghja kaſce.

34.

Alli potom pogled ljepi
Ljepoj Dikli obsja ʃlato,
Slakomìse, i poblepj
Oni cjàsjoj sârze na to.

35.

Tìm sva dvorna u glas mio
Starom' Zârnzu klice ovako:
Kàʃcmî tkotèê obdario
Napravami ljepiem tako?

36.

Zârnaz oncias Krunoslavu
U Ugricichja slizi ukaʃa,
Velech'; oni svu napravu
Oko môga stavj obraʃa,

37.

Oni mladaz, kî od strane
Poklisara Cesarskoga
Cesto donje dare iʃbrane
Ovdi u Pasce dunda tvôga.

38.

Kako ʃacju Kalinka ovo,
Pitat naprjed vech' ne sljedj;
ʃcegljegnèjoj nasta novo
S' Krunoslavom da besjedi.

39.

Misli, iscte, i nahodi
Nacin, dàjoj tòjse ʃbudde;
I u gne sârzu gljubav plodi
S' toga, i drughe josc poʃcjude.

40.

ʃa stech' u dar ʃlata, i blaga
Hlepj, smaghnu svegh do tada,
Sad s'pogleda ljepa, i draga
Sahne, ghine, kopni mlada.

41.

Ah! ʃaisto ʃnòje vele
Taj, kî u stara doba stavj
ʃlatan târkac, luk, i strjele
Bogu oghgnenom od gljubavi;

42.

Er na svjetu nije toga
Mjesta otajna, i skrovita,
Gdi iʃ luka gljuvenoga
ʃlatna strjela ne dohita.

43.

Gljubav ima ʃlatna pera,
ʃlatànje i plam klemsê uʃciʃce,
ʃlatniem krilim ona tjera,
I bjeguchja sârza stiʃce:

44.

ʃlatni puti, ʃlatna vrata,
ʃlatni kgljuci gnèsu dvora,
Platnom ona veʃce od ʃlata
Sebi, i druʃiem occi odʃgora.

45.

Tiem nîe rjeti cjuddo niêdno,
Ako kroʃ svoj pogled milli
ʃlato, i gljubav sad ujedno
Kalinkùsu pridobili.

46.

Turkigniza, koja sudi
ſa mladichja Krunoslavu,
Snebivàse, pagni i cjudi
Kroſ ljepotu gne ghiſdavu.

47.

ſceli ſlato, biser ſceli;
Nu josc ſceli blago draſce,
ſlato od kossji, biser bjeli,
Sred gne ustji kìsê kaſce.

48.

ſa oviem ceſne, ghine, blîdi,
I sred oghgna gori ſciva,
Jer nepoſna, i ne vidi
Scto laſcivo ruho skriva.

49.

Hochje mlada da iſusti,
Kako ona mre ſa gnome,
Alli rjècjoj mre sred ustji,
I stvaràse mramorkome.

50.

Nu u pogledieh govor hrani,
Occi occima ter tomace,
Scto jeſiku sram ſabranj,
A stravgljena misô ſace.

51.

Stavgljàjòjse Krunoslava,
I ſcjalìje sa svom mochi,
Dàse u gnu upoſnava
Beſ ufagna od pomochi.

52.

Nu sa sve to bitra dosti,
Da ona pomoch stece ſàse,
Kaſcèôj pogled pun millosti,
I uſagnèmje tasctiem pase.

53.

Djevojciza srameſcgliva
Videch' ovo, occi uſdiſce,
Nu plam vechi oghgna ſciva
Iſ draſièhje occji uſciſce.

54.

Tìm od ſcèglje usigljena,
Pace od sille, kôm sva gori,
S' pârva uſdahnu, pak rumena
U ovi nacin usta otvorj:

55.

Vascìli ono bjehu dari,
Kièmsê Hadum nasc uresj?
Kad ono ima Zàrnaz stari,
Da scto meni donio jesi?

56.

Smìrmè mladu Djevojcizu:
Dàjmi ſlata na ovi danak,
Il' sctòè draſce u tvôm' lizu
Neghli umornu zorùi sanak.

57.

Dospje, i od srama ſarumenj
Svàse u lizù, i poniknu,
A na govor taj gljuveni
Krunoslava opet kliknu:

58.

Djevojcizam, o Gospoje,
Kakva tìsi ljepa, i draga,
Ovi sluga doniòje
Ljepsce dare, vechja blaga.

59.

ſlato, koragl, biser bîli,
I kamegne beſ prozjene,
I sve scto imam u dar milli
Primi ljepos tvoja od mene;

60.

A ſa uſdarje svega toga
Htjej, molîmte, samo rjeti,
ſnàscli od suſcgna Korevskoga
Sctogodjèrmi spovidjeti?

61.

ſanesena Dikla mlada
Raſvedrìse i obeselj,
I u sebi cìmse nada
Viscjoj srechi, tako veli:

62.

Prem kò millos tvoja pita,
Ugricichju Gospodine,
Od Junaka glasovita
Podat-tìchju glase istine.

63.

Ja cjuh vele, vidjeh vechje
Od Viteſa djellim slavna;
Srechje gnegove, i nesrechje
Napunnòsam kaſat sprąvna.

64.

Dunda môga kad ſa roba
Silni Koſazi uhitisce,
Kî na kraini u to doba
Akjermanski Pascja bìsce (1);

65.

S' gnim ſapljenj i Gljubizu
Jedihnùmu kchjerzu gusa,
Kôj ruſciza ſene u lizu,
A sred ustji zavti rusa.

66.

Nu Korevski, kî nad sviema
Bji viteſim Vojevoda,
Kaſcjuchise blagh objema
Raſgovòrim sladak pòda.

67.

Dare uſmnoſcj vàrh darovà,
I millosti na millosti,
Dragovàih, i millova,
Gleda, i szjenj, cjastj, i gostj.

68.

Vratj chjachku Viteſ blaghi
Kchjerzu, a Kchjerzi sva gne ſlata,
Biser bjeli, kamen draghi,
Sviona ruha, i bogata;

69.

Vratj naprave ove iſbrane
Gospodicich blagodaran,
Da svjetli ures ne ostane
Djevojcizi ljepoj sharan.

70.

Poſcialìjoj ſlu neſgodu,
I bogljese zjech gne ſledi,
I do bârſo da' slobodu
Dundu, i mojoj bratucedi.

71.

Alli ſa mir gne ljepote
Nìe sloboda bila, i blago,
Akòjòjse duscja otê,
Ako iſgubj sârze drago.

72.

Mislit djella ne pristaje
Od Junaka svîm hrabrena,
I u slobodi robignàje
Blagodarstvom ſapljegnena.

73.

U pameti svùdga vidi,
Krepostìmu svegh raſbira,
Vene, ceſne, gasne, blîdi,
Sahne, ghine, i umira.

74.

Nu da mlada Djevojciza
Nije cjuddo gljubav chjuti,
Ne rodìje medvjediza,
Nìsc u gorskoj goji gljuti.

75.

ſa cjuddòse ne govori,
Da iſ kamena ogagn skace,
A cjuddòchje bit da gori
Tkòê mlaghjahan? Ah jaoh brace!

76.

Alli kad pak niknu smechja,
I Bogdanski boj ʃavârʃce,
Junakùse dobra srechja
Na nesrechi ʃloj provârʃce (2).

77.

Pade od robstva u nevoglju
Vitesckìmu zvjetse oʃnobj;
Druʃcbàga iʃda, a na poglju
Nepriategl ne pridobj.

78.

Slavni od tada Junak, koi
Djella kaʃa svud vitescka,
Na dno tamne jamme stoi
U okovieh gvoʃdja tescka.

79.

Moj-je dundo od strahochjà
Ponornich tminà straʃcja;
I sârditos, i vârlochja
Gnegovàse svegh uʃmnaʃcja.

80.

Nemillostim on mislechi,
Dàse u Zarsku millos stavglja,
Mechje obʃir vas ʃa plechi,
Sctòje dârʃcjan ʃaboravglja.

81.

Na sramotu od raʃloga
Iʃ pameti chjud neharna
Uspomene goni od svôga
Dobrocinza blagodarna.

82.

Sred tamnize tìm smârknute
Junâk ʃcegljan bjela danka
Mukke, trude, jade gljute,
Sva ʃla târpi beʃ pristanka.

83.

Nu Pascina kchjerza ino
U stravgljenoj dusci chjuti,
Ghine, dobro gne jedino
Da ne budde poghinuti.

84.

Moja ljepa bratuceda
Od millosti ʃuʃʃe lîva,
U suʃcjanstvu docîm gleda
Gospodara millostiva.

85.

Od ʃcjalosti ne raʃbîre,
U vajùje ʃcestokomu
Zjech' goruscte gljubî i vîrre,
Kùmû u sârzu nosi svômu.

86.

Jeda skrati ʃle boljesni
Gljubjenoga tamnicjara,
Blagom rjeczom, sladkom pjesni
Ukradòmga raʃgovara.

87.

I dàmu ona ne raʃ-sladi
Gorzich mukkâ kîgod dio,
Od davnàbi Viteʃ mladi
S' ʃcivotòmse rastavio.

88.

Da Kalinka ovdi vechje
Prista, i naprjed ne spovjeda,
Krunoslavi nebi od smechje
Bila taka gne besjeda;

89.

Alli ovako josc govori:
Korevskomu suſcgnu dragom'
Gljubizàse toli' udvorj
Vjernom sluſcbom, dvorbom blagom;

90.

Tac Pogljaku svjetlu, i slavnu
Turkigniza ljepa omillj,
Dàsu vjerru krepku, i stavnu
Meghju sobom uhitili.

91.

Tìm sklopjena, i gotova
S' millostìse Zarske veli,
I sloboda Viteſova,
I Gljubicin pir veseli.

92.

Ugricichju moj gljubjeni,
Ja rjeh scto ſnah, a ti sada
Spravi obilne dare meni,
Kìemàchjùse smirit mlada.

93.

S' darom ſlatniem, draſce ſlato
Millos tvoju duscja pita,
I vech' sârze hlepi na to,
Negh na Zarstvo svega svita.

94.

Cìm stravgljena Dìkla tratti
Sladke ovako svìm besjede,
ſa rukùje preseno uhvatj
Bechir Hadum, i odvede.

95.

Jak iſ zvjetja, al' iſ trave
Tkoga otrovna ſmija pecj,
Krunoslava na ghiſdave
Turkignize osta rjeci;

96.

Streptje, ubljedje, i ostinu
Sva od cjudda ſapagnena,
U prìlizi, i u nacinu
Stanovita njema stjena;

97.

Nevjeruje, i vjeruje
Scto od draga svôga sluscja,
ſaboravglja, spomegnuje,
Smârtne u sârzu smechje kuscja.

98.

S' raſlizieh mislji ghine,
Jak plav, u kù svegh udara
Valovite sred pucine
Silla protivna od vjetarà.

99.

K' ſemgli sârchje, i na cjasse
Put nebesaa occi upira,
Groſniem suſam poljevàse,
Iſ sârza uſdah vruch podira.

Digitized by Google

100.

Gne snjeſcjane bjele ruke
Sada kârsci, plete sada,
I od nemira, i od mukke
Proteſce opet, i opet sklada.

101.

Alli u dugo ne umuknu,
Meghju suſam, i uſdasi',
Stanoviti mramor puknu,
ſcjalosnòse mlada oglasj.

102.

Ona, iſiscla iſvan sebe
Od bolesti budduch', klice:
Ah! kê glase cjuh od tebe,
Moj nevjerni Vjerenice!

103.

Tkomu vechje, i u tkoga
Ikad tuſcna da vjerujem,
Od Viteſa Korevskoga
Kad nevjerru ovu cjujem!

104.

Tkòje, kòse ne snebiva,
Da u nevjerru moſce pasti
Junak, koi plemstvom sîva,
Prave vjerre, svjetle cjasti.

105.

Ah! iskati svùdje ſaman
Vjernos nachi sârza cista:
Zârnòè sunze, mjesez taman,
Nevjernàje vjerra ista.

106.

O moj gnjeghda dragh pokoju,
Sad iʃdavna mà gljubavi,
Krunoslavu dali tvoju
Pri Turkigni ʃaboravj?

107.

Da od nemira ne umiram,
ʃa veliko cjuddo broim,
U môm' sârzu cîm raʃbiram,
Sctòsi dârʃcjan, scto dostoim.

108.

Obârnise, ah! obârni
Na tkomùme vigh promjenj:
Svjetla obraʃa ne pozàrni,
Ne iʃgubi glas poscteni.

109.

Kî od svjeta neʃna dio
Tvoja djella, mê ljeposti!
Tkomùsìse ʃavjerrio
Sa svom mochi, i kreposti?

110.

Jeda naghje draʃce lize,
I od moich ʃlatnîe kosse?
Turkignèsu Maghionize,
Cjarajuchi svjes ʃanose.

111.

Himbenòsu one ljepe,
U bitrinah svèghse paʃe;
Napravami vid ʃasljepe,
I obraʃe priobraʃe.

112.

ſaisto, ſbiglja vilovita
Obsjennìte, i ſatravj,
Kad tvâ djella plemenita,
I mû ljepos ſaboravj.

113.

Nu mê bojno sârze gdìje?
Tuſcba meni ne prilice:
Tkòse osvetit vrjedan nije,
Neka suſi, i narîce.

114.

Podnjet nechju ja, ni târpît,
Da sctòê moje druſi dârſce:
Raſkinuti, i raſdârpit
Turkignùchju ſlu najbârſce.

115.

Ukaſàtchje Krunoslava
U osvetah kakva biva,
U sred ſmajaa, u sred Lavaa,
U sred oghgna dàje ſciva.

116.

U desnizi ovoj jakoj
Jàchju s' macem poletjeti,
O Korevski, ſlizi opakoj
U tvôm' krilu duscju oteti.

117.

Iſdajnice, ti dostoisc,
Ersèê od vjerre duscja iſmakla,
Ne pod ſemgljom tu da stoisc,
U tamnizi, nu dno pakla.

118.

O gromovi, o trjeskovi
Urnebes-se vasce obali:
Boſce, gdisu bludnizi ovji,
Spârſci, uſceſci, sve popali.

119.

Alli tuſcna scto govorim?
Scto raſumjet sebi dajem?
Uſceſcena ja sva gorim,
Ciem druſieh spârſcit hajem.

120.

Tìme ostavj, duscjo milla,
Ja tvû ljepos nechju mnogu,
I najvechje kàdbih htîlla
Ostavìtje, vîk nemogu.

121.

Pace kòtê vaſda gljubih,
I gljubìtchju sred svieh smechjà,
Akòti ucem sad ſagrubih,
Cim' dàê millos grjeha vechja.

122.

Gospodicich tako svjetô,
Nevjerujem dachje upasti
U nevjerstvo tamno, i kleto
Suproch plemstvu, suproch cjasti.

123.

Po sve pute, i nacine
Prilagàtchju misô, i mito,
Dokli buddem od istine
Na spoſnagne doch' occito.

124.

Lasnìmìsu svi ovji trudi,
Sladkàê mukka sva cemerna:
Ti nevjeran meni buddi,
Jàchju tebi biti vjerna.

125.

Beſ kàrſmagna Krunoslava
U odluzi, kàjê ſceſce,
Nejma misli, kû strah dava,
Nie ſaprjeke, kàjê uſteſce.

126.

Sedam Torân' u Ugarskomu
Ruhu obhodit Dikla saghje,
Nâ gnegovu dokli domu
Riſvan Pascju srete, i naghje.

127.

Pokloníse, i nacine
Dvorne ukaſa, klice paka:
Jàsam, milli Gospodine,
Korevskoga bratt Junaka;

128.

Gnegovèse zjech' slobode
Iſ dragoga mjesta uputih,
Negledajuch' na neſgode
Od raſlizieh poguub' gljutîh.

129.

Dobrotàme tvâ primaga,
Na odkupe dàga prosim,
Tìm koliko hochjese blaga
Udigljèti ja ſàgn nosim.

130.

Toli nèchga dat ʃa platu,
Dàjga u dar plemeniti;
A ʃa uʃdarje ja na ʃlatu
Oncjàschjùga iʃmjeriti.

131.

Pascja u mladza blagom slikom
ʃapaʃcjàse na ove glase,
I visokom, i velikom
On odlukom snebivàse.

132.

Sad besjedu, sad slobodu
Raʃmiscgljajuch', tèrse cjudi,
I sebi ovu sad prigodu
Od velike srechje sudi;

133.

I kô cjovjek od velizieh
Mechjaizâ, i kramarâ,
U pameti vechje od prìzieh
Varâk' nacin misli, i stvara.

134.

Naravnoga otrov ghgnìva
Krie Turcin dvoran sillom,
Jedno misli, drugo odkriva,
A iʃvârsciva trechje dìllom.

135.

S' Krunoslavom ugneguje,
I veselji svèghse kaʃce,
Rjecimàje obljetuje
Svèscto moʃce boglje, i draʃce.

136.

Veli: smìrsê, o Plemichju,
ſa slobodu bratta tvôga,
Ja priategl haran bichjù
Gnemu u Zara cestitoga.

137.

U toliko ako s' gnime
Millujèscse raſgovorit,
Sad, i u drugo, kê hoch' vrîme
Tamnizùti jàchju otvorit.

138.

S' tiem niſ doli Pascja obratj
Hod, gnoj kaſcjuch' dàga slìdi;
A mnoſc Turàk' dàih prati
Pod oruſcjem ſapovîdj.

139.

Sedam Toraan' gdìse rede,
Proſ stô vratâ, i ſaklopâ
S' Krunoslavom Pascja grede,
Gdi Korevski ròbse ukopa.

140.

Proſ mostove, kjìsê diſcju,
ſanesene u ſahode
U dolinu svàkcjas niſcju
Po stârmu, i usku putu shode.

141.

Vârhu gnèse do oblakâ
Tvârda graghja obgradila,
Sokolova bârſa, i jaka
Nebìje perja iſletìla.

142.

U kraj graghje proſ gvoſdena
Vrata uska, tjesna, i malla
Dno ponora udubena
Dubgljàê jamma josc propalla.

143.

Pod ſemgljùsc put obârne
Iſ duboke jamme ove
Put tamnize tmaste, i zârne,
Grob od ſcivieh kàsê ſove.

144.

Proſ sva mjesta ſgar skaſana
Krunoslava Pascju slîdi;
Nìèje ſceglja bjela dana
Isctom da svê sunze vidi.

145.

Oruſcjaniem slugam ovdi,
Dàje umore, viknu Pascja;
Krunoslava naprjed hodi
Nîe pogubj nìedna straſcja.

146.

Nu od tamnize kako stupj
Priko praga Dikla smiona,
Tad nemilli ſatvor lupj,
I u suſcjanstvu osta i ona.

Svârha Pjevagna Dvanestoga.

NADOMJEREGNA

PJEVAGNU DVANESTOMU.

(1) *Pascja Akjermanski nasivjèse oni, koi na ime Zarevo sapovjeda u Gradu Akjermanu. Grad paka Akjerman ostaje u dárscjavi od Besarabie, i ima svoju luku na morru Zárnomu.*

(2) *Vighi u Nadomjeregnu 4. Pjevagna Petoga.*

Digitized by Google

OSMAN

PJEVAGNE TRINESTO.

Od propasti hudi, i sctetni
Kragl ſlosârdo kuppi Vjechje,
Da povrate Dusi odmetni
Proch Kârstjanom Turzim srechje:
U Zarigrad tîm na cette
Bunit, motrit oni lete.

1.

Gdje od mraka vjekovita
Pod jaſovim ſja pucina
U sred svega segaj svîta
Najdubglieh sred dubinâ,

2.

Satarisan Kragl pribiva
Od rinutieh s' neba Duhâ
U pucini oghgna ſciva,
Kìmû oholas svâ raſpuha.

3.

Slavàmùje s' tescka jada,
Kàsê dighla sa svieh stranâ
Od Istoka do ſapada,
Kô Vladislav raſbj Osmana.

4.

Pace paſech' na veseglja
Pogljackoga svega puka
S' iſtjerana nepriateglja,
Jak uboden Bivo muka.

5.

Podadârtieh iſ uſdahâ,
Beſ umârchja u kiieh zârka,
Kârvaviem dimom paha,
Smârdechiem pjennam hârka.

6.

Sckripglje ſubim, riga plame,
Od ſlobèga svârdo vârti,
Ne Pogljake sharat same,
Negh Kârstjanstvo sve satârti.

7.

Tìm u Vjechju Zar veliki
U scto od mira sprave slaga,
Nepriategl skocj prìki
Od gljudskoga svega traga.

8.

Netârpechja nadmen jeda
S' bukkom, s' treskom strascno Vjechje
Oncjas skupit ſapovjeda
Od nabune, i od smechje.

9.

Nebùse oprjet spravam ovìm'
Tvârdoglavi bjesnik stupa,
ſaboravgljen kô trjeskovim
Svemoguchja ruka lupa.

10.

ʃàsve da od gne kad oholu
Glavu iʃtakmit k' Viscgnem prope,
Stârmoglàvse buscj dolu
Tmastieh ogaagn' u potope.

11.

Od pakgljene osctre trubglje
Raʃdiràse trubgna mukla,
Da idu kleti gdìê najdubglje
Prosjedena propas pukla.

12.

Zokochjùse, grohte, i tresu
Nochne spille iʃ dubine,
Gromovitu u urnebesu
Raʃljegaju sljepe tmine.

13.

Iʃ smârknutieh gustieh maglaa
Jaʃovite u ponore
Strahochjaàse jatta nagla
Gromignaju, droʃcde, i orô.

14.

Grakchju, hrocju, skvârce, krîscte,
ʃviʃcdu, vece, skvice, laju,
Revu, reʃce, ârʃce, viscte,
Mukaû, vikaû, ʃavjevaju.

15.

U gnekièhsu prascîa rilla,
Vuciu cegljus tko raʃglaba,
A tko gubizu ima, i krila
Od gligljakaa, i od ʃcjabaa.

16.

Gljudi s' glavam zàrnich pasaa,
ʃçene od ʃmijaa kièmsu kosse,
Bivoli odsprjed, kjì do pasa
Cjovjecjanske slike nose.

17.

Kucke, u kièhje ʃcensko lize,
Psi troglavi, ʃmaji hudi,
Polùribbe, polùptize,
Polùʃvjeri, polùgljudi.

18.

Sàrde, nakaʃni, i nemani;
I sve scto ighda ukaʃàse
Vàrla, i gàrda u kôj strani
U pakgljenom' Vjechju stàse.

19.

Nad sviem vjecniem sjennam stiscten
Strascnodàrʃcjaz od propasti
Ghgnjevnom sàrʃcbom vas ʃàpriscten
Planta u ʃlobnoj oholasti.

20.

Od krilatieh kravoscjazaa,
Iʃ kìeh kuʃcni oghgni piscte,
U stòghmùse visok ʃbaza
Grugne otrovno ʃa sjediscte.

21.

Pod nogàhmùse u krugh svìa
Na selene pjeghe, i bljede
Gljuta od sèdam glavâ ʃmija
U iskrah tamnich bgljujuch jede.

22.

Strascnji od svieh, vàrgli, i gàrghi
Sjedi silnik gorostasni,
U cjadgljavoj smegoj ârghi
ʃagascènmùje obraʃ tmasni.

23.

Sârsci glava najeʃcena,
Trepte ʃmajska krila o plechju,
Rugnave usci do ramena
Prostirùse, i klepechju.

24.

Iʃ kosjeraa slike grube
Noos neʃgromni na kgljun pada,
Cegljupine jaʃne trube,
ʃamârscena vissi brada.

25.

Kosmuràtje kip uplesan,
Tmasta iʃ occji mugna udara,
Jedan velik hrek neotesan
Cjapeti osctrom obscesejara.

26.

Na kàrvave kuda kapglje
Dracniem bicim u tle lupa,
S' nokti' od Orla, granʃi' od Cjapglje
Rascepachja mjescte stupâ.

27.

Iʃ pod cela vitoroga
Raʃrok pogled krivo iʃbecj,
I usne griʃuch' s' jeda mnoga
U nesvjesne prasnu rjeci.

Digitized by Google

28.

ʃdârhtascèse jaʃi zârni,
Propas plamom vechiem buknu,
Nakostrjecen nesmotârni
ʃbor ʃapiʃcdrìse, i umuknu.

29.

Iʃ svieh glasaa on ovako
Ne ʃavapj, negh ʃagârmj:
U kômu ovo silni Pakô
ʃlocestvùse unetârmj?

30.

Sctòsu oruʃcja Pogljakova
Zara Osmana pridobili,
Nascjàê sctetta, ne gnegova;
Ne on, mìsmo iʃgubili.

31.

Pakgljenìsu, ne Zarevi
Vjecni raspi, i prìkori:
I ne sramìse, i ne ghnjevi,
I o tomùse i ne govori!

32.

Na boj Lehscki put Podoglja
Poghje s' Zarom mnoʃc tolika,
Da tognahu zjela poglja
Pod pucinom od bojnikaa.

33.

Strascna vojska bjesce jaka,
Iʃ po svjeta kàsê sklopj,
Da dobudde ne Pogljaka,
Nu Kârstjanstvo sve potopi.

34.

Alli ostasce gne junazim
Najuſdaniem s' bojne hvale
Na oruſcju prid Pogljazim
Sârza ubjena, ruke palle.

35.

Poletjesmo s' nasciem stjegom
Mi u pomoch Zaru mladom
Oruſcjani daſcdom, snjegom,
Mraſom, ledom, kugom, gladom;

36.

Alli Vojstva ſgar Nebeska
ſbucjascèse, i sastasce,
Trjeskovìmse sve raſtrjeska,
I raſaghna jatto nasce.

37.

Tako s' vojskom neiſmjernom
Sam Kragljevich raſbj Zara,
Nas molitvom tako smernóm
Kragl Sciscmundo sam pohara (1).

38.

Viscgni oni, kî pristajo
ſlobechinas nîe nikada,
S' Anghjelima htjê Mihajo
Da naripi na nas tada.

39.

I ſa biljegh sred visinaa,
Silla sillu odkle oborj,
Raſ-svanùse nochna tmina,
Oghgnenòse nebo stvorj (2).

40.

Nu u propas poraſ donìt
ſaman icia mòchse iſtakla;
Uklonìtse, ne poklonit,
Ohologa chjùdje Pakla.

41.

Sjevernàse strana odârva,
Gdje najvechiem plemstvom dicjan
Ja pristoglja spravgljah pârva,
ſa Viscgnemu biti slicjan.

42.

I na ovomu dàbi ruſi
Dovârscilli nasciem sctettam!
Sramotnjìsu raspi druſi,
Kìeh prividjam, i gonetam.

43.

U pogubah ſa poghinut
Sàdse Istocno Zarstvo krechje;
I s' mjestàse josc porinut
Olohnuta propas nechje!

44.

Desnizàje sama jedna
Umârloga Vladislava
Ogoliti Pakô vrjedna
Od svjetovnieh svieh dârſcjavà!

45.

Nìe s' gnim Pakô jaki, nije,
Ako slavnu, i moguchju
Od privedre Austrie
Noviem veſom ſdruſci kuchju;

46.

Cesarovom ako kchjeri
Ugarskogà sestrom Kraglja
Kragljevichse Pogljak vjeri,
Kragljevstvòse nasce vaglja.

47.

Kràglbòse Ugrin u Scpagnskoga
Samodàrſcza opet vjera,
Kì iſ svega Zarstva svòga
S' oba dvànas svjeta tjera.

48.

Tako neka jeda punna
Propas reſci, jose na glavu
Pogljackàse spravglja Krunna
Nakon Otza Vladislavu.

49.

Ako pirne tìm rodbine
Meghju ovìmsè Kraglim sloſce,
Tèrse oruſcja gnih sjedine,
Tko daìmse oprjet moſce?

50.

Zarsku Vojsku, kâ oghgnem sjeva,
Mogòè Pogljak sam raſbiti;
Da s' toliko jose kragljevâ
Kàdse ſdruſci, sctochje biti?

51.

Mnoſc kragljevà, mnoſc otokâ,
Pace vechi dio od svjeta
Dàrſci, i cjasti ſa Proroka,
I ſa Svetza Mahumeta (3);

52.

Nu akòse vechje, i jace
Negh sve turske Kragljevine
Otmanovo Zarstvo smace,
Mahumetov ʃakon ghine.

53.

Od Kârstjanskieh ighda Kragljâ
Akòse ovo jedno ozjepi,
Iʃ prostora svieh ʃemagljâ
Turskòse ime iʃkorjepi.

54.

Daliſe od nas târpjet moʃce,
Da Kârstjani potarasce
Satariscju, i podloʃce
Vàrhu ʃemglje svèsctòê nasce?

55.

Da ʃamukne Pakô u svjettieh
Povârʃcenieh Hamaliâ,
I da Hogja po Mecitieh
Ne haleka, i ne ʃavia?

56.

Mecitìse pace obale,
Smaknu otari svi na prescju,
I prilike nasce palle
Zkvârgnikaju, i poplescju?

57.

Da iʃgubimo Svetiliscta (4),
Da vas svjètse Kriʃcju skuci,
I Lucifer ʃbjen u niscta,
U kragljevstvu praʃnu cjuci?

58.

Ne, ne, ne, ne: hitri, i plasi
Skocmô, tezmô na sve strane,
Ovìse ogagn da ugasi
Prie nego sve gnim plane.

59.

Otmanovich Zar nad Zarim
Tolikòse sad potiscte,
Da poniſcen s' Poklisarim
Mir u Lehscke Krunne iscte.

60.

Na glavìmùê tescko breme
ſbjènje ſa utech' hughje sctette
Primit s' occim ſaſcetieme
Od kârvnika svake uvjete.

61.

Nu po vogli, alli usigljen
Ako Osman Leha moli,
Poklonìtse nechje umigljen
Vîk nitkomu Pakô oholi.

62.

Jedàsèje poſabila
ſa ne dochi na ta djella
Na nebesieh nascja silla,
Kàsèê cjulla, i vidjela?

63.

ſgoda onada kakogodi
Druſìmàje dobit dala,
Nàmje vjecna slava ôdi
Nedobitna smjenstva ostalla.

64.

Alli dàse tìm ponosi,
Scto pomaga, svaki u sebi?
Scjupglje rjeci vjetar nosi,
Djellàse isctu pri potrebi.

65.

O dostojni kjìstê goru
Mârklich tminaa na dalece
U Rajskomu sidjet Dvoru,
Odkli svjetlos vascja iſtjece,

66.

Spomenuti ſgode vârle,
I mârſechje sillàmìje,
ſa na umârlieh, na neumârle
Osvetèvas raſcdech' prie.

67.

Tìm iſ nochnieh teztê mrakaa,
O moî Vjerni, zknjegne vârſtè,
Prie negh Turzi od Pogljakaa
Uharacèse, i pokârste.

68.

Alli u nacin dàse opaki
Sve ſamesti budde prie,
Motri, pleti, cini svaki
Svèscto moſce, i umie.

69.

U stô obraſah priobraſcja'
I privrachjaj stô besjedaa,
Varkaa, iſdajstvaa, sumgnaa, laſcjaa,
I hitrinaa, i ſasjedaa.

70.

Lisimirstvom najblaghiju
Od dobrote sliku hini:
Najhughjèse slobe kriu
Od svetigne u haglini.

71.

Svàkse obârni svud, i svârni;
Na Kârstjane Turke buni,
Dokli okolisc mjesez kàrni
U okoliscju svjeta ispunni;

72.

Sji omrase, slobe budi,
Sàrscbe uscisci, vrjesci ghgnîve,
Svaghjaj, smetaj, sctetti, udi,
Satarisci pravve, i krive.

73.

Mogorkigna slavna robi
Do otrascka Lehscke puke,
I kragljevich, kî pridobj
Zara, od scenske padi ruke.

74.

U prilizi od istine
Priobrascena làscse vârti,
Da Korevski Ban poghine,
I mir smete svojom smârti.

75.

Nu scto saman vechje stoju,
Nièvas snane trjebi ucit:
Cjaas pakgljenu, vascju, i moju
Dostàvàmje priporucit.

76.

Sàrſcbe, smechje, ſlobe, i ghgnîvi,
Magle, oblazi, nochne tmine,
Zârni dimi, oghgni ſcivi
Vojszi od pakla druſcbu cine;

77.

Smârtna otrovna kuga, i s' gnome
Raſkaſani glad, i bljedi,
I s' odjechjom smârſnutome
Ledenàih ſima sljedi.

78.

Diklo ſnana od Parnasa,
I Elikone (5) svete Gore,
Kâ po tanko meni kaſa
Strascne od Pakla dogovore,

79.

Spovjedati sljedi meni
Glase prave, i istine,
Scto ucinj puk pakgljeni,
Kad iſ zârne poghje tmine.

80.

Djella od tmaste mârkle nochi
Slabi moj vid ne dohita,
Beſ raſumne tvê pomochi,
Kojoj skrovna svàsu occita.

81.

Na tisuchje, na oblake
Zàrna jatta iſletjesce,
Ter jasnomu sunzu ſrake
U sred podne potamnjesce.

82.

Zârn Zarigrad osta bjeli
S' sviem Munarim (6) od Mecetâ,
Oncjas kàdse ùgn naselj
Mnoſc pakgljenieh hudieh cetâ.

83.

Tako u ſcetve ſrelle vrjeme
Ljepa gniva ne poſcgnena
ſcitniem klasom veselieme
Pribogato nakittjena,

84.

Iſ nenadi sva pozârni,
I potamni sa svieh stranâ,
Kàdje prikrie oblak zârni
Od Cjavakâ, i od Vranâ.

85.

Nabugnivat jedni stasce
Hoge, i Zârkâv' Redovnike,
Svu Gospodu, i sve Pasce,
I ſakona Raſumnike (7).

86.

Druſi bojne Jagnicjare,
I s' Spahiam Spahogljane,
I ostale Vojnicjare,
Pridoscjôze, i gradjane.

87.

Trechi Gospoghje, i Zarize
Zarskjeh Dvoraa, i Polacjaa,
Kèsâ davgne gnih Bojnize,
I oruſcja gnih naj-jacja (8).

88.

ſlìmjê Dusim na pameti,
Gljudski rasap doba u stara
Svega traga, i podrjeti
Da od ſcenskieh bji privarâ.

Svârha Pjevagna Trinestoga.

NADOMJEREGNA

PJEVAGNU TRINESTOMU.

(1) *Sciscman Trechi Kragl Pogliacki biasce (kako rekosmo u Nadomjer. 23. Pjev. Jedanestoga) pridobri, i pribogosctovni Kârstjanin, koi postavjasce najvechję svoje poufdagne u obranu, i odvjetovagne Svetoga Stanislava Kostke. Radi cessa, potom on biasce obafnao, dàse Osman priblifcivasce fa udariti na kragljevinu Pogljacku, udìglse stavj pisati Otzu Muziu Vitelleski Opchjenomu Vladaozu Drufcbe Jefusove, molechìga, dàbìmu dopustio, i poslao slavnu Glavu hvagljenoga Svetza; i bji bef ikakve oprjeke utjescen, i fadovogljen od recenoga Otza Vitelleski pribogogljubni Kragl. Nu er u oni isti dan, u koi bji unesena imenovana Sveta Glava u femglju Pogljacku (budduchìse jur prie toga unesegna fametnuo ratt meghju narodom Turskiem, i Pogljackiem) uciniusci Turzi sa svom najfcestociom jakostim, i sillom najposledgni jurisc suproch Vojszi Pogljackoj, ostadosce od istieh Pogljakâ rafbjeni, raftjerani, i podpunno pridobiti; u ime toga, ovo cestito, i gla-*

sovito slavnodobitje bji od Pogljakâ osobitoj Boſcjanstvenoj kreposti namjegneno; budduchi po molbah, i dostojanstvieh Svetoga Stanislava smilovòimse Svemoguchi Gospodin, i priskocio na gnihovu obranu, i pomoch.

(2) *Na osvjet dnevi, kôgàje imalo sljedit opchjeno, i ſavârscno bojno natjezagne meghju vojskom Turskom, i Pogljackom bji vidjena od gnekolizieh slugâ Boſcieh u visinah povjetarza vârh Pogljacke kragljevine Neozkvârgnena Djeviza Majka s' Jeſusom djetesczom u svoieh narucîh uſdighnuta vârhu jednieh sjajnieh priplemenitieh Kolâ poteſanieh od dva pribjela kogna, a prid gnome na koljenieh Sveti Stanislavo Kostka, koi prosjasce od Majke, i od Sinka pomoch, i obranu suproch Turzim svômu rodnomu mjestu. Bji ſa tiem od istieh vidjeno slavno i Boſcjanstveno djetescze, da gljubeſglivo obratjajuchise prema Stanislavu, occitiem biljeſima cignascêga pouſdana, da biasce usliscio gnegove molitve.*

(3) *Vighi Nadomjer. 27. Pjev Pârvomu.*

(4) *Imadu Turzi dvoja Posvetilisćta; jedno, koje cine desetoga dnevi najposledgnega Mjeseza svakoga gnihova mjesecnoga godiscta, u koiim ſapada Veliki Bayram, to jest, po gnihovu nacinu Vaſam; i u to vrjeme svaki od gnih na raſlogh svôga vlasctitoga bitja, i imagna, cini (kako oni raſumjedu) posvetilisćte Bogu od Ovnovâ: drugo, koje cinę u*

Digitized by Google

Gebel-Araſſu (selu namjesctenu bliſu Grada Mekke) onda , kàdse povratchjaju k' svoiem kuchjam iſa kako buddu pohodili glasovite Mecite od Mekke , i Medine . Dárſcju Turzi ſa stvar istinitu , da Adam u Gebel-Araſſu biasce iſnascjao svoju ſcenu Evu pet stotiná godisctá poslie nego biasce bila od Boga stvorena . U ovomu selu takoghjer cine od Ovnovaa Bogu posvetiliscte , koje ako nèbi u recenoj prigodi ucinili , nèbi u sve vrjeme gnihova ſcivota imalli drugo oblasti , ſa mochi strichi nokatá , i briciti glave .

(5) *Parnas , i Elikon bárdàsu od Beozie na granizah od Grecie , po koieh (kako iſmiscljaju Pjesnizi) uſdárſcjùse , i stanuju Vile , illiti Mudropojke , koje darivajuchi hitros , i krepos Pjesnizim , uſrokuju , da gnihove pjesni buddu hitro , i skladno slagati , i pjevati .*

(6) *Munarìsu gneka várstа od turagná , kojìse iſdiſcju u visine (na nacin nascieh ſvoniká) várhu Turskieh Mecitá , iſ koieh gnikovi Hoge halekaju , i glasèse onda , kad hochjé doſivati , illi ponukati puk na molitvu .*

(7) *U velikoj-je szjenni kod Turaká plemeniti Skup gnihovieh ſakognakaa . Ovìje Skup sastavjen od Muftì , od tri Kadileskjera , od Mulaa , od Kadiaa , i od Naipaa . Muftìje (kako rekosmo u párvoj Opomeni broja XXI. Skaſagna ſcivota Osmanova) najpárvi , i naj-*

usviscenji Poglaviza svieh turskieh Redovnikâ, i Zârkovgnakâ. Kadileskjerisu privisoki sudzi od dârscjavaa, i od vojstvaa turskieh, a dârscjanisu, i posctovani od Turakâ kakono Patriarke sakona Mahumetova. Ovieh ne biasce gnekada vechje od dva, jedan od Natolie, a drughi od Rumelie, kojisu i dnevi danascgnega najvechje cjastjeni od Musulmanskoga naroda; nu isa kako Turzi osvoisce sve Jeghjupsko Zarstvo, bji k' oviem dvîm od Selima Pârvoga prilofcen trechi, to jest, oni od Afrike. Mulèsu prid Turzim, kô prid nami Nadbiskupi. Ovieh odabira Muftì, i poscigljèih po Gradovieh poglavnieh. Kadièsu kako u naș Biskupi od Gradovaa magnieh, i ponifcieh; Naipisu paka gnihovi Namjesnizi, koji stoju po Gradzieh, i Varoscieh priprostranoga Zarstva Otmanskoga. Svisu ovji Tomacitegli, i Naucitegli sakonaa Mahumetovieh, na nacin, dàsu dufcni podatti u pismu sakonite sudbe svaki krat, kàdsùim od tkogagod od Turakaa iskane.

(8) *Koliko, i dòkle vechje krat budde usrastjet oblas, i mogujstvo Zarevieh feenaa, sa usvisiti, i usdârscjati na pristoglju Zara, illi sa skinùtga, i oboriti s' pristoglja; sa sametnuti smuchju, i osnovati nemir; sa usvrjesciti omrasu, i savârsciti nepravdu, vjescbajùnas occito ista Turska pisma u skasagnîh*

dogoghjajaa stvarji, nahodechisc na vechje mjestaa gnihovieh kgnigaa strascnieh povjedagnaa, i uspomenaa ſcjalosnieh od kårvavieh, i nesrechnieh ſgodaa, opacinom teſieh ſcenaa uſrokovanieh.

Digitized by Google

ISKRIVJEGNA POISPRAVI.

Na lis. 23. i 79.	Nadomjeregne	Nadomjeregna
Na lis. 238. rieſ. 5.	bjono	bojno